

Coordinación editorial

Equipo Técnico del MARQ

Documentación e imágenes

Los textos e imágenes que aparecen han sido proporcionados por cada uno de los museos y colecciones que integran este volumen

Diseño Gráfico

Cota Cero

Impresión

INGRA

I.S.B.N.: 978-84-15327-58-5

3.ª Edición

Depósito Legal:

A-796-2015

© De la edición

MARQ. Museo Arqueológico de Alicante. Diputación de Alicante

MUSEOS

Museos de la Provincia de Alicante
Museus de la Província d'Alacant
Museums of the Province of Alicante

César Sánchez Pérez
Presidente de la Diputación de Alicante

La Diputación de Alicante ha vinculado tradicionalmente su labor en el ámbito cultural a la recuperación, conocimiento y preservación del patrimonio de nuestros municipios. La creación de un museo provincial en el año 1932 plasmaba el interés de la institución por custodiar, investigar y mostrar al público, para su disfrute, el legado arqueológico y artístico del territorio. Una labor desarrollada a lo largo del tiempo en sinergia con otras instituciones museísticas municipales de la provincia que, en los últimos años, han experimentado un significativo crecimiento.

El Gobierno Provincial promueve acciones en materia de conservación, investigación y difusión de nuestro patrimonio. Parte esencial en el cumplimiento de estas funciones son las iniciativas y proyectos desarrollados por el MARQ para acercar a la sociedad el capital cultural alicantino. Al museo corresponde la iniciativa y realización de esta reedición de *Museos de la Provincia de Alicante*, publicada por primera vez en el año 2008 y que en esta ocasión se actualiza con aquellos centros culturales que han adquirido el reconocimiento oficial de la Generalitat Valenciana.

Por todo ello, felicito al Museo Arqueológico de Alicante por presentar al lector este exhaustivo catálogo de los centros y colecciones museográficas con el que podemos acceder al patrimonio arqueológico, etnológico, histórico, científico, técnico y social de la provincia y que se erige en parte importante de nuestra tradición cultural.

César Sánchez Pérez
President de la Diputació d'Alacant

La Diputació d'Alacant ha vinculat tradicionalment la seua tasca en l'àmbit cultural a la recuperació, coneixement i preservació del patrimoni dels nostres municipis. La creació d'un museu provincial l'any 1932 plasmava l'interés de la institució per custodiar, investigar i mostrar al públic, per al seu gaudi, el llegat arqueològic i artístic del territori. Una tasca desenvolupada al llarg del temps en sinergia amb altres institucions museístiques municipals de la província que, els últims anys, han experimentat un significatiu creixement.

El Govern Provincial promou accions en matèria de conservació, investigació i difusió del nostre patrimoni. Part essencial en la consecució d'aquestes funcions són les iniciatives i projectes desenvolupats pel MARQ per a apropar a la societat el capital cultural alacantí. Al museu correspon la iniciativa i realització d'aquesta reedició de Museus de la Província d'Alacant, publicada per primera volta l'any 2008 i que en aquesta ocasió s'actualitza amb aquells centres culturals que han adquirit el reconeixement oficial de la Generalitat Valenciana.

Per la qual cosa, felicite al Museu Arqueològic d'Alacant per presentar al lector aquest exhaustiu catàleg dels centres i col·leccions museogràfiques amb què podem accedir al patrimoni arqueològic, etnològic, històric, científic, tècnic i social de la província i que s'erigix en part important de la nostra tradició cultural.

César Sánchez Pérez
President of the Diputación de Alicante

The Provincial Council of Alicante has traditionally linked its work in the cultural area to the recovery, knowledge and preservation of the heritage of our cities. The creation of a Provincial museum in 1932 reflected the interest of the Institution for the safekeeping, research and to show to the public, for their enjoyment, the artistic and archaeological legacy of our territory. A task developed over the time in synergy with other municipal institutions from the province that over the last few years there has been a significant increase.

The Provincial Government promotes actions in the areas of preservation, research and diffusion of our heritage. A key part in fulfilling these functions is the initiatives and projects carried out by MARQ bringing the cultural assets of Alicante closer to society. The museum commitment is to produce this reissue of the catalogue entitled *Museums of the Province of Alicante* first published in 2008 and this time is updated with those cultural centres that have obtained official recognition from the Generalitat Valenciana.

I therefore congratulate the Archaeological Museum of Alicante for introducing the reader on this exhaustive catalogue of the museographic centres and collections, with which we can access to the archaeological, ethnological, historical, scientific, technical and social heritage of the province that stands as an important part of our cultural tradition.

El Área de Cultura de la Diputación Provincial de Alicante apoya las iniciativas y proyectos desarrollados por el Museo Arqueológico Provincial-MARQ dirigidas a la adquisición, investigación, puesta en valor y promoción del patrimonio arqueológico de la provincia. Líneas de actuación como el Programa anual de excavaciones, el Programa expositivo anual *Museos Municipales en el MARQ*, del que se han celebrado 11 ediciones desde su inicio el año 2004, la confección de Planes directores para la conservación y puesta en valor de yacimientos arqueológicos o el Programa de restauración de bienes muebles patrimoniales que lleva a cabo el Laboratorio de Restauración del MARQ, entre otras, contribuyen significativamente a preservar nuestros bienes patrimoniales y facilitar su disfrute por los alicantinos y quienes nos visitan.

El Museo Arqueológico Provincial, comprometido en esta labor, ha confeccionado *Museos de la Provincia de Alicante*, una reedición de la guía de museos que editara en 2008, actualizada con la incorporación de las instituciones museísticas que, en estos últimos siete años, han obtenido el reconocimiento oficial al cumplir los requisitos establecidos en la Comunidad Valenciana tanto por la Orden de 6 de febrero de 1991, que regulaba el reconocimiento de museos y colecciones museográficas permanentes, como por la Ley 4 de 11 de junio de 1998 de Patrimonio Cultural Valenciano (afectada por varias revisiones entre 2003 y 2015). La Generalitat Valenciana, a través de la Consellería de Educación, Investigación, Cultura y Deporte, muestra su página web el listado de instituciones reconocidas.

César Augusto Asencio Adsuar
Vicepresidente 2º y Diputado de Cultura
y Educación de la Diputación de Alicante

Quisiera pues felicitar la iniciativa del Museo Arqueológico Provincial por esta guía que, en un formato atractivo y accesible, invita a recorrer y conocer nuestras tierras disfrutando de sus instituciones museísticas radicadas en 44 municipios de la provincia.

L'Àrea de Cultura de la Diputació Provincial d'Alacant recolza les iniciatives i projectes desenvolupats pel Museu Arqueològic Provincial-MARQ dirigides a l'adquisició, investigació, posada en valor i promoció del patrimoni arqueològic de la província. Directrius d'actuació com el Programa anual d'excavacions, el Programa expositiu anual Museus Municipals en el MARQ, del qual s'han celebrat 11 edicions des del seu inici l'any 2004, la confecció de Plans directors per a la conservació i posta en valor de jaciments arqueològics o el Programa de restauració de béns mobles patrimonials que du a terme el Laboratori de Restauració del MARQ, entre altres, contribueixen significativament a preservar els nostres béns patrimonials i facilitar el gaudi pels alacantins i tots aquells que ens visiten.

El Museu Arqueològic Provincial, compromés en aquesta tasca, ha confeccionat Museus de la Província d'Alacant, una reedició de la guia de museus que editara l'any 2008, actualitzada amb la incorporació de les institucions museístiques que, en aquests últims set anys, han obtingut el reconeixement oficial al complir els requisits establerts en la Comunitat Valenciana tant per l'Ordre de 6 de febrer de 1991, que regulava el reconeixement de museus i col·leccions museogràfiques permanents, com per la Llei 4 d'11 de juny de 1998 de Patrimoni Cultural Valenciana (afectada per diverses revisions entre 2003 i 2015). La Generalitat Valenciana, a través de la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport, mostra en la pàgina web el llistat d'institucions reconegudes.

Voldria així felicitar la iniciativa del Museu Arqueològic Provincial per aquesta guia que, en un format atractiu i accessible, invita a recórrer i conèixer les nostres terres gaudint de les institucions museístiques existents en 44 municipis de la província.

César Augusto Asencio Adsuar
Vicepresident 2º i Diputat de Cultura i Educació
de la Diputació d'Alacant

The Department of Culture of the Provincial Council of Alicante supports the initiatives and projects carried out by the Provincial Archaeological Museum MARQ. Those directed towards acquisition, research, promotion and enhancement of the archaeological heritage of the province. Lines of action as the annual programme of excavations, the annual exhibition programme entitled *Municipal Museums at MARQ*, of which eleven sessions have taken place since its inception in 2004, the devising of action plans to preserve and enhance the archaeological sites or the Restoration Programme of movable cultural properties carried out by the MARQ's Restoration Lab, amongst others, it contributes significantly to preserve our patrimonial assets and to facilitate their enjoyment by the residents and visitors of Alicante.

The Provincial Archaeological Museum, committed to this work, has produced *Museums of the Province of Alicante*, a reissue of the museums guidebook published in 2008, which has been updated with the incorporation of the museum institutions that have obtained, in the last seven years, an official recognition for meeting the requirements established by the Community of Valencia laid down in the Order of 6th of February, 1991, that contained provisions on the recognition of museums and permanent museum collections, such as Law 4 of 11th of June, 1998 of Cultural Heritage of Valencia (several revisions were adopted between 2003 and 2015). The Generalitat Valenciana, through the Ministry of Education, Research, Culture and Sport, shows in its website the complete list of the recognized institutions.

I would like therefore to congratulate the Archaeological Museum for having the initiative of producing this guidebook, in an attractive and accessible format, that invite us to go into our province and enjoy our museum institutions located in 44 municipalities of the province.

César Augusto Asencio Adsuar
Vice-president 2nd and Deputy of Education and
Culture of the Diputacion de Alicante

introducción
introducció
introduction

Tienen en sus manos una nueva edición de la Guía de Museos de Alicante publicada en 2008 donde aparecían 66 museos de la provincia. Aquella obra, que tuvo a principios del mismo año una primera tirada de formato más modesto, ponía de relieve la gran oferta de este tipo de instituciones culturales distribuidas por todo el territorio alicantino y la gran variedad de temas que difundían.

Pasados siete años, creímos necesaria una revisión que actualizara la información contenida, se corrigieran errores y se añadieran otros museos. Este libro contempla un total de 84 museos, 18 más que los de la edición de 2008, pues añade los que desde aquella fecha se han creado y han obtenido el reconocimiento de Museo o Colección Museográfica según los criterios establecidos en la Orden de 6 de febrero de 1991, por la que se regulaba el reconocimiento de museos y colecciones museográficas permanentes de la Comunidad Valenciana, y posteriormente en la Ley 4 de 11 de junio de 1998 de Patrimonio Cultural Valenciano (afectada por varias revisiones entre 2003 y 2015). La lista de instituciones reconocidas por la Generalitat Valenciana aparece en la página web de la Consellería de Educación, Investigación, Cultura y Deporte http://www.cult.gva.es/dgpa/museos_c.html. Es éste un criterio que estimamos adecuado para evitar valoraciones subjetivas o meramente cuantitativas, a veces poco justas y casi siempre objetables. Algún museo y colección museográfica, pese a contar con el reconocimiento oficial, no ha podido ser incluido en esta edición por encontrarse cerrado en la actualidad o haber sido imposible contactar con sus responsables. No se han incorporado tampoco aquellos que están en proyecto y, por tanto, aún no accesibles al público. Esperemos puedan abrir en fechas próximas y aparecer, junto con otros museos, en una futura edición.

Los museos están ordenados por estricto orden alfabético de las localidades donde se ubican, todos con la misma extensión de texto e ilustraciones, sin pretender establecer jerarquías de cualquier tipo. Tampoco hemos optado por la distribución tipológica dada la enorme variedad existente y, en algunos casos, la multiplicidad de temas que exponen.

En definitiva pretendemos que disfruten de igual presencia aquellos muy visitados y los menos conocidos. En este sentido creemos que la guía, dirigida a profesionales de la museología, centros culturales, entidades turísticas, organismos públicos o interesados particulares, puede convertirse en una herramienta de difusión y promoción, para elaborar, por ejemplo, rutas culturales provinciales.

Los museos son instituciones que custodian y difunden una buena parte de la riqueza cultural de un territorio, sintetizando necesariamente la información. Por ello también sería conveniente emprender la edición de otros trabajos divulgativos que recojan el importantísimo patrimonio cultural inmueble enclavado en el territorio, como yacimientos visitables, castillos accesibles y musealizados, palacios, pozos de nieve recuperados, construcciones relevantes de la historia industrial, la arquitectura e ingeniería hidráulicas, etc. A la vista de esta selección de ejemplos quizá haría falta más de una obra para mostrar, incluso brevemente, este inmenso patrimonio. Legados que nos ayudan a reconocernos y también a que los visitantes que llegan a nuestra provincia nos conozcan de manera más consistente y veraz, con propuestas para superar el cálido escenario ambiental que atrae a miles de personas cada año pero que quedan, las más, sólo orilladas junto a nuestro mar.

Como en las anteriores ediciones de la guía del Museo, queremos reiterar nuestro agradecimiento a todos los responsables y equipos de los museos que aparecen en la guía. Ellos son los que han remitido los textos y el material gráfico. Sin estas aportaciones desinteresadas este trabajo no hubiera sido posible. Asimismo, al personal del MARQ que con gran entusiasmo, entre sus numerosas tareas, ha contribuido a la coordinación y elaboración del libro.

Manuel H. Olcina Domènech
Director Técnico
Museo Arqueológico Provincial
de Alicante-MARQ

t

Tenen a les seues mans una nova edició de la Guia de Museus d'Alacant, publicada l'any 2008 i on apareixien 66 museus de la província. Aquella obra, que tingué a començaments del mateix any una primera tirada de format més modest, posava de relleu la gran oferta d'aquest tipus d'institucions culturals distribuïdes per tot el territori alacantí i la gran varietat de temes que difonien.

Passats set anys, creguérem necessària una revisió que actualitzara la informació continguda, es corregiren errades i s'afegiren altres museus. Aquest llibre contempla un total de 84 museus, 18 més que els de l'edició de l'any 2008, ja que afegix els que des d'aquella data s'han creat i han obtingut el reconeixement de Museu o Col·lecció Museogràfica segons els criteris establerts en l'Ordre de 6 de febrer de 1991, per la qual es regulava el reconeixement de museus i col·leccions museogràfiques permanents de la Comunitat Valenciana, i posteriorment en la Llei 4 de 11 de juny de 1998 del Patrimoni Cultural Valencià (afectada per diverses revisions entre els anys 2003 i 2015). El llistat d'institucions reconegudes per la Generalitat Valenciana apareix en la pàgina web de la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport http://www.cult.gva.es/dgpa/museos_c.html. És aquest un criteri que estimem adequat per a evitar valoracions subjectives o simplement quantitatives, de vegades poc justes i quasi sempre objectables. Algun museu i col·lecció museogràfica, tot i comptar amb el reconeixement oficial, no ha pogut ser inclosa en aquesta edició per trobar-se tancat en l'actualitat o haver sigut impossible contactar amb els seus responsables. Tampoc no s'han incorporat aquells que estan en projecte i, per això, encara no accessibles al públic. Esperem que puguen obrir en dates pròximes i aparéixer, junt amb altres museus, en una futura edició.

Els museus estan ordenats per estricte ordre alfabètic de les localitats on s'ubiquen, tots amb la mateixa extensió de text i il·lustracions, sense pretendre establir jerarquies de qualsevol mena. Tampoc no hem optat per la distribució tipològica a causa de la gran varietat existent i, en alguns casos, la multiplicitat de temes que exposen.

Definitivament, pretenem que tinguen igual presència aquells molt visitats i els menys coneguts. En aquest sentit creiem que la guia, dirigida a professionals de la museologia, centres culturals, entitats turístiques, organismes públics o interessats particulars, pot ser una eina de difusió i promoció, per a elaborar, per exemple, rutes culturals provincials.

Els museus són institucions que custodien i difonen una bona part de la riquesa cultural d'un territori, i sintetitzen necessàriament la informació. Per això també seria convenient emprendre l'edició d'altres treballs divulgatius que arrepleguen el importantíssim patrimoni cultural immoble enclavat al territori, com a jaciments visitables, castells accessibles i museïtzats, palaus, pous de neu recuperats, construccions rellevants de la història industrial, l'arquitectura i enginyeria hidràuliques, etcètera. En vistes d'aquesta selecció d'exemples tal volta caldria més d'una obra per a mostrar, fins i tot breument, aquest patrimoni immens. Llegat que ens ajuda a reconèixer-nos i també a que els visitants que arriben a la nostra província ens coneguen de manera més consistent i veraç, amb propostes per a superar el càlid escenari ambiental que atrau milers de persones cada any i que queden, en molts casos, només vorejades a la riba de la nostra mar.

Com que en les anteriors edicions de la guia del Museu, volem reiterar el nostre agraïment a tots els responsables i equips dels museus que apareixen en la guia. Ells són els que han re-més els textos i el material gràfic. Sense aquestes aportacions desinteressades aquest treball no hauria sigut possible. Tanmateix, al personal del MARQ que amb gran entusiasme, entre les seues nombroses tasques, ha contribuït a la coordinació i elaboració del llibre.

Manuel H. Olcina Domènech
Director Tècnic
Museu Arqueològic Provincial
d'Alacant-MARQ

Y

You have in your hands a new edition of the Alicante Museum Guide, first published in 2008 with references to 66 museums located in the province. That work, which had a first run in a more modest format that same year, highlighted the wide offer of such cultural institutions distributed across the whole territory of Alicante and the great variety of contents that they disseminated.

After seven years, we deemed it necessary to make a revision so that the information contained in it could be updated, that mistakes could be corrected, and that other museums could be added. The present book boasts a total of 84 museums, 18 more than in the 2008 edition, because it incorporates those museums which have since then been created or have obtained the recognition as a Museum or Museographic Collection in accordance with the criteria established by the Order of February 6th 1991, whereby the recognition of museums and permanent museographic collections in the Valencian Autonomous Region is regulated, and subsequently by Law 4/1998, of June 11th, on Valencian Cultural Heritage (that underwent a number of revisions between 2003 and 2015). The list of institutions recognised by the Generalitat Valenciana [Valencian Regional Government] appears on the web page of the Regional Department of Education, Research, Culture and Sport http://www.cult.gva.es/dgpa/museos_c.html. In our opinion, this constitutes a suitable criterion to avoid subjective or merely quantitative assessments –rather unfair at times and nearly always objectionable. Despite having the official recognition, some museums and museographic collections could not be included in this edition because they are currently closed or due to the impossibility of contacting its managers. Those which still find themselves at the project stage and are consequently not accessible to the public yet have not been incorporated either. Hopefully, they will open their doors shortly, thus allowing us to include them, together with other museums, in a future edition of this guide.

The museums appear in strict alphabetical order by the name of the towns where they are located, all of them with the same text length and illustrations, without aiming to establish hierarchies of any kind. Neither did we choose to carry out a typological distribution due to the huge existing variety and, in some cases, to the multiplicity of contents exhibited.

In short, we would like you to enjoy both the highly visited museums and the least known ones. It is thus our belief that this guide, addressed to museology professionals, cultural centres, tourist entities, public bodies or private interested parties, can become a dissemination and promotion tool to prepare provincial cultural routes, for example.

Museums are institutions which guard and disseminate a large part of the culture wealth owned by a territory, necessarily summarising the information. That is why it would be advisable to undertake the edition of other informative works which collect the highly significant immovable cultural heritage located in this territory, including sites open to visitors, accessible musealised castles, palaces, recovered snow wells, relevant constructions in industrial history, hydraulic architecture and engineering, etc. Seeing the large selection of examples, perhaps more than one work would be needed for an even brief presentation of this immense heritage. These are legacies which not only help us recognise ourselves but also make it easier for visitors to know us in a more consistent and truthful way, with proposals meant to overcome the warm environmental scenery that attracts thousands of people every year, but which in most cases are only left aside next to our sea.

The same as in the previous editions of this Museum Guide, we would once again like to express our thankfulness to all the managers and teams of the museums appearing in the guide. They are the ones who sent us the texts as well as the graphic material. The guide would not have been possible without these disinterested contributions. Likewise, our gratitude goes to the MARQ staff, all of whom very enthusiastically collaborated in the coordination and preparation of this book while simultaneously performing their numerous tasks.

Manuel H. Olcina Domènech
Technical Director
Alicante Provincial Archaeological
Museum-MARQ

índice índex contents

Agost		
	Museo de Alfarería de Agost	16
Alcoy / Alcoi		
	Museu Alcoià de la Festa (MAF)	18
	Museu Arqueològic Municipal "Camil Visedo Moltó"	20
	Museo de la Ciencia Pare Vitòria	22
	Museo de la Aceituna Rellena de Anchoa	24
Alfàs del Pi (L')		
	Museo Pedro Delso	26
	Museo al Aire Libre "Villa Romana de l'Albir"	28
Alicante / Alacant		
	Museo de Bellas Artes Gravina (MUBAG)	30
	Museo Nueva Tabarca	32
	Museo Volvo Ocean Race	34
	Museo Arqueológico de Alicante (MARQ)	36
	Museo de Arte Contemporáneo de Alicante (MACA)	38
	Museo de la Ciudad de Alicante (MUSA)	40
Aspe		
	Museo Histórico de Aspe	42
Banyeres de Mariola		
	Museu Arqueològic Torre Font Bona	44
	Museu Valencià del Paper de Banyeres de Mariola	46
Biar		
	Museo Etnográfico Municipal de Biar	48

Callosa de Segura		
	Museo Arqueológico "Antonio Ballester Ruiz"	50
	Museo Etnológico Municipal del cáñamo y huerta	52
Callosa d'En Sarrià		
	Museu d'Etnologia i Arqueologia de Callosa d'En Sarrià	54
Calp		
	Museo Etnológico Casa del Cocó	56
	Museo de Historia de Calp	58
Castell de Castells		
	Salas de Arte Rupestre y Etnografía	60
Cocentaina		
	Centre d'Estudis Contestans	62
	Museo Municipal de Cocentaina – Palau Comtal	64
Crevillent		
	Museo Arqueológico Municipal de Crevillent	66
	Museo de la Semana Santa de Crevillent	68
	Museo Mariano Benlliure	70
	Museo pintor Julio Quesada	72
Dénia		
	Museu Arqueològic de la Ciutat de Dénia	74
	Museu dels Joguets de Dénia	76
	Museu Etnològic de Dénia	78
Elche / Elx		
	Colección Museográfica Permanente Ferroviaria de Torrellano	80
	Museo Arqueológico y de Historia de Elche "Alejandro Ramos Folqués" (MAHE)	82
	Museo de la Virgen de la Asunción, Patrona de Elche	84
	Centro de Cultura Tradicional Museo Escolar de Pusol	86
	Museo Monográfico y Centro de Interpretación de la Alcudia	88
	Museu d'Art Contemporani d'Elx	90
	Museu Municipal de La Festa	92
	Museu Paleontològic d'Elx	94
Elda		
	Museo Arqueológico de Elda	96
	Museo del Calzado	98
	Museo Etnológico de Elda	100
Finestrat		
	Museu Arqueològic i Etnològic	102

Gata de Gorgos			
	Colección Museográfica Municipal de Gata de Gorgos	104	
Castell de Guadalest (El)			
	Museu Etnològic de Guadalest	106	
Guardamar del Segura			
	Museo Arqueológico de Guardamar del Segura (MAG)	108	
Ibi			
	Museo de la Biodiversidad de Ibi	110	
	Museo Valenciano del Juguete de Ibi	112	
Jávea / Xàbia			
	Museu Arqueològic i Etnogràfic Municipal "Soler Blasco"	114	
Jijona / Xixona			
	Museo del Turrón	116	
Monforte del Cid			
	Ibero Museo de Historia de la Villa de Monforte del Cid	118	
Monóvar / Monòver			
	Casa-Museo Azorín	120	
	Museo de Artes y Oficios de Monóvar	122	
Muro de Alcoy			
	Col.lecció Museogràfica Museu Viu de l'Oli de Muro	124	
Mutxamel			
	Colección Museográfica de Arte Bizantino del Monasterio de La Trinidad	126	
Novelda			
	Casa-Museo Modernista de Novelda	128	
	Museo Histórico-Artístico de la Ciudad de Novelda. Sección de Arqueología	130	
Orihuela			
	Casa-Museo Miguel Hernández	132	
	Museo Arqueológico Comarcal de Orihuela	134	
	Museo de la Muralla	136	
	Museo de la Semana Santa de Orihuela	138	
	Museo Diocesano de Arte Sacro	140	
	Palacio de Rubalcava	142	
Pego			
	Museu d'Art Contemporani de Pego	144	
	Museu Etnològic de Pego	146	
Petrer			
	Museu Arqueològic i Etnològic "Dámaso Navarro"	148	
Pilar de la Horadada			
	Museo Arqueológico-Etnológico Municipal "Gratiniano Baches"	150	
Relleu			
	Museu Històric-Etnogràfic de Relleu	152	
Rojales			
	Museo de la Huerta	154	
	Museo Arqueológico y Paleontológico de Rojas	156	
San Fulgencio			
	Museo Arqueológico de San Fulgencio	158	
San Vicente del Raspeig / Sant Vicent del Raspeig			
	Museo Didáctico del Ferrocarril de Sant Vicent del Raspeig (MUDIFE)	160	
	Museo de la Universidad de Alicante (MUA)	162	
Santa Pola			
	Museo del Mar y de la Pesca	164	
Sax			
	Centro de Estudios y Archivo Histórico Municipal "Alberto Sols"	166	
Torrevecija			
	Museo del Mar y de la Sal	168	
Villajoyosa / Vila Joiosa (La)			
	Casa Museo la Barbera dels Aragonés	170	
	Museo Valenciano del Chocolate (Chocolates Valor)	172	
	Vilamuseu	174	
Villena			
	Museo escultor Antonio Navarro Santafé	176	
	Museo Arqueológico "José María Soler"	178	
	Museo Festero de Villena	180	
Xaló			
	Museu Etnològic de Xaló	182	

- 1.- Museo de Alfarería de Agost
- 2.- Museu Alcoià de la Festa (MAF)
- 3.- Museu Arqueològic Municipal "Camil Visedo Moltó"
- 4.- Museo de la Ciencia Pare Vitòria
- 5.- Museo de la Aceituna Rellena de Anchoa
- 6.- Museo Pedro Delso
- 7.- Museo al Aire Libre "Villa Romana de l'Albir"
- 8.- Museo de Bellas Artes Gravina (MUBAG)
- 9.- Museo Nueva Tabarca
- 10.- Museo Volvo Ocean Race
- 11.- Museo Arqueológico de Alicante (MARQ)
- 12.- Museo de Arte Contemporáneo de Alicante (MACA)
- 13.- Museo de la Ciudad de Alicante (MUSA)
- 14.- Museo Histórico de Aspe
- 15.- Museu Arqueològic Torre Font Bona
- 16.- Museu Valencià del Paper de Banyeres de Mariola
- 17.- Museo Etnográfico Municipal de Biar
- 18.- Museo Arqueológico "Antonio Ballester Ruiz"
- 19.- Museo Etnológico Municipal del cáñamo y huerta
- 20.- Museu d'Etnologia i Arqueologia de Callosa d'En Sarrià
- 21.- Museo Etnológico Casa del Cocó
- 22.- Museo de Historia de Calp
- 23.- Salas de Arte Rupestre y Etnografía
- 24.- Centre d'Estudis Contestans
- 25.- Museo Municipal de Cocentaina – Palau Comtal
- 26.- Museo Arqueológico Municipal de Crevillent
- 27.- Museo de la Semana Santa de Crevillent
- 28.- Museo Mariano Benlliure
- 29.- Museo pintor Julio Quesada
- 30.- Museu Arqueològic de la Ciutat de Dénia
- 31.- Museu dels Juguets de Dénia
- 32.- Museu Etnològic de Dénia
- 33.- Colección Museográfica Permanente Ferroviaria de Torrellano
- 34.- Museo Arqueológico y de Historia de Elche "Alejandro Ramos Folqués" (MAHE)
- 35.- Museo de la Virgen de la Asunción, Patrona de Elche
- 36.- Centro de Cultura Tradicional Museo Escolar de Pusol
- 37.- Museo Monográfico y Centro de Interpretación de la Alcudia
- 38.- Museu d'Art Contemporani d'Elx
- 39.- Museo Municipal de La Festa
- 40.- Museu Paleontològic d'Elx
- 41.- Museo Arqueológico de Elda
- 42.- Museo del Calzado
- 43.- Museo Etnológico de Elda
- 44.- Museu Arqueològic i Etnològic
- 45.- Colección Museográfica Municipal de Gata de Gorgos
- 46.- Museu Etnològic de Guadalest
- 47.- Museo Arqueológico de Guardamar del Segura (MAG)
- 48.- Museo de la Biodiversidad de Ibi
- 49.- Museo Valenciano del Juguete de Ibi
- 50.- Museu Arqueològic i Etnogràfic Municipal "Soler Blasco"
- 51.- Museo del Turrón
- 52.- Ibero Museo de Historia de la Villa de Monforte del Cid
- 53.- Casa-Museo Azorín
- 54.- Museo de Artes y Oficios de Monóvar
- 55.- Col·lecció Museogràfica Museu Viu de l'Oli de Muro
- 56.- Colección Museográfica de Arte Bizantino del Monasterio de La Trinidad
- 57.- Casa-Museo Modernista de Novelda
- 58.- Museo Histórico-Artístico de la Ciudad de Novelda. Sección de Arqueología
- 59.- Casa-Museo Miguel Hernández
- 60.- Museo Arqueológico Comarcal de Orihuela
- 61.- Museo de la Muralla
- 62.- Museo de la Semana Santa de Orihuela
- 63.- Museo Diocesano de Arte Sacro
- 64.- Palacio de Rubalcava
- 65.- Museu d'Art Contemporani de Pego
- 66.- Museu Etnològic de Pego
- 67.- Museu Arqueològic i Etnològic "Dámaso Navarro"
- 68.- Museo Arqueológico-Etnológico Municipal "Gratiniano Baches"
- 69.- Museu Històric-Etnogràfic de Relleu
- 70.- Museo de la Huerta
- 71.- Museo Arqueológico y Paleontológico de Rojales
- 72.- Museo Arqueológico de San Fulgencio
- 73.- Museo Didáctico del Ferrocarril de Sant Vicent del Raspeig (MUDIFE)
- 74.- Museo de la Universidad de Alicante (MUA)
- 75.- Museo del Mar y de la Pesca
- 76.- Centro de Estudios y Archivo Histórico Municipal "Alberto Sols"
- 77.- Museo del Mar y de la Sal
- 78.- Casa Museo la Barbera dels Aragonés
- 79.- Museo Valenciano del Chocolate (Chocolates Valor)
- 80.- Vilamuseu
- 81.- Museo escultor Antonio Navarro Santafé
- 82.- Museo Arqueológico "José María Soler"
- 83.- Museo Festero de Villena
- 84.- Museu Etnològic de Xaló

mediterráneo

It is located in an old pottery workshop from the early 20th century which remained operational until 1975, becoming a Museum in 1981. The original structures and rooms – drying sheds, potter's wheels, the 'Arab' kiln, warehouses, pools, etc. – can be seen therein. The permanent exhibition consists of exhibits from traditional Agost pottery, ranging from those used for water transport and storage to the ones which served to keep and consume food.

The manufacturing process is documented by the actual facilities and also by other elements such as photographs and tools. The entry into the kiln is one of the visit's most amazing moments.

In addition to the permanent exhibition, there are temporary exhibitions, potter's wheel lessons, educational programmes for school groups and other extraordinary activities. The museum has a specialised library and a workshop as well.

Agost white pottery is known for cooling water and giving it good taste, due to the porosity of the material. The most famous piece is the *botijo* [drinking jug with spout], although jugs and bottles have also been made, or pitchers like this one which was a special piece of the bride's trousseau for being 'embroidered.'

E

Está ubicado en un antiguo alfar de principios del s. XX que estuvo en funcionamiento hasta 1975, transformándose en Museo en 1981. En él se pueden contemplar las estructuras y dependencias originales: secaderos, tornos, horno "árabe", almacenes, balsas, etc.

La exposición permanente consta de piezas de la alfarería tradicional de Agost,

Museo
de Alfarería
Agost

Situat en una antiga cantereria de principis del s. XX que va estar en funcionament fins a l'any 1975 i es transformà en museu el 1981. En les instal·lacions es poden contemplar les estructures i dependències originals: secadors, torns, forn "àrab", magatzems, basses, etc.

L'exposició permanent consta de peces de la terrisseria tradicional d'Agost, des de les utilitzades per al transport i emmagatzematge de l'aigua, fins a les que servien per a conservar i consumir aliments.

Jarra de novia
Pitxer de núvia
Bride's pitcher

Museo de Alfarería de AGOST

desde las utilizadas para el transporte y almacenamiento del agua, hasta las que servían para conservar y consumir alimentos.

El proceso de fabricación está documentado por las mismas instalaciones y otros elementos como fotografías y herramientas. La entrada al horno es uno de los momentos más asombrosos de la visita.

Además de la exposición permanente, se realizan exposiciones temporales, clases de torno, programas educativos para grupos escolares y otras actividades extraordinarias. Cuenta también con biblioteca especializada y tienda.

La cerámica blanca de Agost es conocida por refrescar el agua y darle buen sabor, debido a la porosidad del material. La pieza más conocida es el botijo, aunque también han realizado cántaros, botellas o jarras como ésta, que por estar "bordada" era una pieza especial del ajuar de novia.

El procés de fabricació està documentat a l'edifici i en altres elements, com ara fotografies i eines. L'entrada al forn és un dels moments més sorprenents de la visita.

A més de l'exposició permanent, es realitzen exposicions temporals, classes de torn, programes educatius per a grups escolars i altres activitats extraordinàries. Disposa també d'una biblioteca especialitzada i de botiga.

La ceràmica blanca d'Agost és coneguda per refrescar l'aigua i donar-li bon gust, a causa de la porositat del material. La peça més coneguda és la botija, encara que també s'hi han fet cànters, botelles o pitxers com aquest, que per estar "bordat" era una peça especial de l'aixovar de la núvia.

MUSEO DE ALFARERÍA
Ayuntamiento de Agost

C/ Teuleria, 11
03698 - Agost
Tel.: 965 691 199

www.museoagost.com
museo@museoagost.com

The renovated *Museu Alcoià de la Festa* [Alcoy Moors and Christians Festivity Museum] constitutes the most avant-garde contribution made by the San Jorge Association to keep alive the traditions and essences of the Moors and Christians Festivity, using state-of-the-art technologies for this purpose; a didactic, entertaining walk through the memory and history of a town.

The Festa already had some museum facilities in Alcoy basically focused on the exhibition of costumes worn by important *Festa* figures, posters, deposits, photographs, etc. The need to renovate and modernise the exhibition discourse was put forward in 2005. The aim was to enable visitors to take advantage of their physical presence at the museum not only to understand a unique and original phenomenon which has given rise to one of the most singular festivities which can be seen in the world today but also to travel to the sensorial universe that the inhabitants of Alcoy experience every year during those three festive days. Therefore, the most outstanding part of the *Museu Alcoià de la Festa* is the third and last floor which, centred on the audiovisual content, leaves aside the didactic information in order to arouse visitors' feelings and emotions. Everyone present will be able to have a first-hand experience of the details and feelings which surround the Moors and Christians festivity of Alcoy.

"San Jorge con el dragón".
Finales del siglo XVIII

"Sant Jordi amb el drac".
Finales del segle XVIII

"San Jorge con el dragón
[Saint George with the
dragon]." Late 18th century

MAF

E

El renovat Museu Alcoià de la Festa suposa l'aportació més avantgardista de l'Associació de Sant Jordi al manteniment viu de les tradicions i de les essències de la Festa de Moros i Cristians, amb l'ús de les més avançades tecnologies. Un passeig didàctic i entretingut per la memòria i la història d'un poble.

Museu Alcoià de la Festa ALCOY/ALCOI

El renovado Museu Alcoià de la Festa supone la aportación más vanguardista de la Asociación de San Jorge al mantenimiento vivo de las tradiciones y de las esencias de la Fiesta de Moros y Cristianos, utilizando para ello las más avanzadas tecnologías. Un paseo didáctico y entretenido por la memoria y la historia de un pueblo.

La Festa ya tenía en Alcoy unas instalaciones museísticas centradas básicamente en la exhibición de los trajes de

los cargos festeros, carteles, fianzas, fotografías, etc. Se planteó en el año 2005 la necesidad de renovar y modernizar el discurso expositivo. Lo que se pretendía era que el visitante con su estancia física en el museo no solo comprendiera un fenómeno único y original que ha dado lugar a una de las fiestas más singulares que hoy día se pueden ver en el mundo sino que también se trasladara al universo sensorial que los alcoyanos experimentan cada año durante esos tres

días festivos. Por ello, lo más destacado de todo el Museu Alcoià de la Festa es la tercera y última planta que, centrada en el contenido audiovisual, deja de lado la información didáctica para despertar las sensaciones y emociones de los visitantes. Todos los presentes podrán vivir en primera persona los detalles y sentimientos que rodean a las fiestas de Moros y Cristianos de Alcoy.

La Festa ja tenia a Alcoi unes instal·lacions museístiques centrades, bàsicament, en l'exhibició dels vestits dels càrrecs festers, cartells, fiances, fotografies, etc. L'any 2005 es va plantejar la necessitat de renovar i modernitzar el discurs expositiu. El que es pretenia era que el visitant, amb la seua estada física en el museu, no sols compreguera un fenomen únic i original que ha donat lloc a una de les festes més singulars que hui dia es poden veure en el món, sinó que també es trasladara a l'univers sensorial que els alcoians experimenten cada any durant els tres dies festius. Per aconseguir-ho, el més destacat de tot el Museu Alcoià de la Festa és la tercera i última planta, que, centrada en el contingut audiovisual, deixa de costat la informació didàctica per despertar les sensacions i emocions dels visitants. Tots els presents podran viure en primera persona els detalls i els sentiments que envolten les festes de Moros i Cristians d'Alcoi.

MUSEU ALCOIÀ DE LA FESTA

C/ Sant Miquel, 60
03801 - Alcoi
Tel.: 965 540 580
Fax: 965 541 055

www.museualcoiadelafesta.com
info@museualcoiadelafesta.org

Created in 1945 with the contribution from Camil Visedo Moltó's collections, it occupies the building of the old Town Hall, of Renaissance style (16th century). The exhibition portrays testimonies of the different human settlements and cultures which were present in Alcoy's geography as well as in the central Valencian regions between the Middle Palaeolithic (ca. 60,000 years ago) and Medieval times.

Amongst the exhibits of this museum stands out the collection of lithic materials from the Palaeolithic coming from the Mousterian site of El Salt (Alcoy); the Neolithic pottery with 'cardial' impressed decoration of Cova de l'Or (Beniarrés) and Cova de la Sarsa (Bocairent); the texts on a lead plate, weapons, potteries and terracottas from the Iberian site of La Serreta (Alcoy, Cocentaina, Penàguila) and the ceramic tableware from the fortified settlement of El Castellar de Alcoy (10th to 13th centuries B.C.).

Creat l'any 1945 amb l'aportació de les col·leccions de Camil Visedo Moltó, ocupa l'edifici de l'antiga Casa de la Vila, d'estil renaixentista (segle XVI). En l'exposició estan representats testimoniatges de les diferents ocupacions humanes i de les cultures que van ocupar la geografia alcoiana i les comarques centrals valencianes, des del paleolític mitjà (fa 60.000 anys) fins a l'època medieval.

Diosa Madre de la Serreta.
S. III, inicios del s. II a.C.

Deessa Mare de la Serreta.
S. III, inicios del s. II a. de C.

Mother Goddess of La Serreta.
3rd century, early 2nd century B.C.

Museu Arqueològic Municipal “Camil Visedo Moltó” ALCOY/ALCOI

Creado en 1945 con la aportación de las colecciones de Camil Visedo Moltó, ocupa el edificio de la antigua Casa de la Villa, de estilo renacentista (siglo XVI). En la exposición están representados testimonios de las diferentes ocupaciones humanas y culturas que se dieron cita en la geografía alcoyana y en las comarcas centrales valencianas, desde el Paleolítico Medio (c. 60.000 años) hasta la Época Medieval.

Entre los fondos del museo destaca la colección de materiales líticos del Paleolítico procedentes del yacimiento musteriense de El Salt (Alcoy); las cerámicas neolíticas con decoración impresa "cardial" de la Cova de l'Or (Beniarrés) y la Cova de la Sarsa (Bocairent); los textos sobre lámina de plomo, armas, cerámicas y terracotas del yacimiento ibérico de La Serreta (Alcoy, Cocentaina, Penàguila) y

las vajillas cerámicas andalusíes del poblado fortificado de El Castellar de Alcoy (siglos X-XIII a.C.).

Entre els fons del museu destaca la col·lecció de materials lítics del paleolític procedents del jaciment musterià del Salt (Alcoi); les ceràmiques neolítiques amb decoració impresa "cardial" de la Cova de l'Or (Beniarrés) i la Cova de la Sarsa (Bocairent); els textos sobre làmina de plom, armes, ceràmiques i terracotes del jaciment ibèric de la Serreta (Alcoi, Cocentaina, Penàguila) i les vaixelles ceràmiques andalusines del poblat fortificat del Castellar d'Alcoi (segles X-XIII a. de C.).

MUSEU ARQUEOLÒGIC
MUNICIPAL "CAMIL VISEDO
MOLTÓ"

Placeta del Carbó, s/n
03801 - Alcoi
Tel.: 965 537 144
museu@alcoi.org

t The *Pare Vitoria Science Museum* was created between 1990 and 1991 by the teachers of the Physics and Chemistry Department of the *IES Pare Vitòria* [Pare Vitoria Secondary Education High School], with the collaboration of CAM [Mediterranean Savings Bank] and the Alcoy Town Council. Its aim was to avoid the deterioration of the glass material kept in the Chemistry Laboratory, which came from the pieces of the former *Instituto de Enseñanza Media* [High School] of Alcoy, created in 1929.

The Museum exhibits the aforesaid glass materials, scales, electrical machines, a small mural display about the history of distillation, a collection of works by Father Eduardo Vitoria, as well as some biographical panels about this illustrious chemist who gives this educational centre its name. It is also worth highlighting the herbarium and the slides from the teacher Fernando Cámara Niño's collection, along with a geological collection.

The Museum also boasts a catalogue which includes the instruments and pieces of the "*Col·lecció d'instruments i aparells del Museu Pare Vitòria* [Collection of instruments and devices of the Father Vitoria Museum]" of the teachers Consuelo Pascual and Salvador Sellés, with the aim of contributing not only to the preservation and knowledge of its scientific heritage but also to its didactic purposes.

E

El Museo de la Ciencia Pare Vitòria fue creado entre 1990-91 por los profesores del departamento de Física y Química del IES Pare Vitòria, con la colaboración de la CAM y del Ayuntamiento de Alcoy. Su objetivo era evitar el deterioro del material de vidrio del Laboratorio de Química, que provenía de los fondos del antiguo Instituto de Enseñanza Media de Alcoy, creado en 1929.

El Museu de la Ciència Pare Vitòria va ser creat entre 1990-1991 pels professors del departament de Física i Química de l'IES Pare Vitòria, amb la col·laboració de la CAM i de l'Ajuntament d'Alcoi. L'objectiu era evitar el deteriorament del material de vidre del laboratori de química, que provenia dels fons de l'antic Institut d'Ensenyament Mitjà d'Alcoi, creat l'any 1929.

Linterna
de proyección
Llanterna de projecció
Projection flashlight

Museo de la Ciencia Pare Vitòria ALCOY/ALCOI

En el Museo se exponen dichos materiales de vidrio, balanzas, máquinas eléctricas, una pequeña exposición mural sobre la historia de la destilación, una muestra de obras del Padre Eduardo Vitoria, así como unos paneles biográficos acerca de este ilustre químico que da nombre al centro. Así mismo, es de destacar el herbario y las diapositivas de la colección del profesor

Fernando Cámara Niño, así como una colección geológica.

El Museo también cuenta con un catálogo que recoge los instrumentos y piezas del fondo museístico, "Col·lecció d'instruments i aparells del Museu Pare Vitòria", de los profesores Consuelo Pascual y Salvador Sellés, con la finalidad de

contribuir a la conservación y conocimiento de su patrimonio científico, además de a sus fines didácticos.

En el museu s'exposen aquests materials de vidre, balances, màquines elèctriques, una petita exposició mural sobre la història de la destil·lació, una mostra d'obres del Pare Eduard Vitòria, així com uns plafons biogràfics sobre l'il·lustre químic que dona nom al centre. A més, cal destacar-hi l'herbari i les diapositives de la col·lecció del professor Fernando Cámara Niño, així com una col·lecció geològica.

El museu també disposa d'un catàleg que arreplega els instruments i les peces del fons museístic, "Col·lecció d'instruments i aparells del Museu Pare Vitòria", dels professors Consuelo Pascual i Salvador Sellés; amb la finalitat de contribuir a la conservació i el coneixement del seu patrimoni científic, a més de les finalitats didàctiques.

MUSEU DE LA CIÈNCIA
PARE VITÒRIA

C/ Avinguda d'Elx, 15
03801 - Alcoi
Tel.: 966 528 115

<http://parevitoria.edu.gva.es/>
03000394@edu.gva.es

The Serpis 'expomuseum' is a space which has as its aim to bring Serpis history closer to the public at large. A place where the visitor will have the chance to know the first steps of the most universal 'tapa [bar snack]' in our gastronomy.

HISTORICAL MUSEUM The most significant elements in Serpis history are compiled in this museum. Machinery, containers and historical posters that will make you travel back in time until 1926 when the founder of Serpis, Cándido Miró Rabasa, became a pioneer in the manufacturing and packaging of Olives Stuffed with Anchovy.

PRODUCTION AREA You will have the chance to see the whole stuffing and packaging process of Serpis olives from a footbridge; a guided visit during which you will learn the secret for the taste and quality of our olives.

SHOWING ROOM Here you will enjoy the audiovisual projection "The World of Taste" a video which makes a tour of the most outstanding moments in the history of Serpis and of this snack. You will also know the processes through which our raw material is harvested and selected.

E

El expomuseo de Serpis es un espacio cultural que pretende acercar la historia de Serpis a todo el público. Un lugar donde el visitante podrá conocer los primeros pasos de la "tapa" más universal de nuestra gastronomía.

L'expomuseu de Serpis és un espai cultural que pretén acostar la història de Serpis a tot el públic. Un lloc on el visitant pot conèixer els primers passos de la "tapa" més universal de la nostra gastronomia.

Museo de la aceituna rellena de anchoa ALCOY/ALCOI

MUSEO HISTÓRICO En el museo recopilamos los elementos más significativos de la historia de Serpis. Maquinaria, envases y carteles históricos que le harán retroceder hasta 1926 cuando el fundador de Serpis, Cándido Miró Rabasa se convertía en el pionero en la fabricación y envasado de las Aceitunas Rellenas de Anchoa.

ZONA DE FABRICACIÓN Desde una pasarela podrá observar todo el proceso de relleno y envasado de las aceitunas Serpis. Una visita guiada en la que conocerá el secreto del sabor y calidad de nuestras aceitunas.

SALA DE PROYECCIONES Aquí disfrutará de la proyección audiovisual "El Mundo del Sabor" un video que recorre los momentos destacados de la historia de Serpis y el aperitivo. Además conocerás los procesos de recolección y selección de nuestra materia prima.

MUSEU HISTÒRIC

En el museu recopilem els elements més significatius de la història de Serpis. Maquinària, envases i cartells històrics que vos faran retrocedir fins al 1926, quan el fundador de Serpis, Cándido Miró Rabasa, es convertia en el pioner en l'elaboració i l'envasat de les olives farcides d'anxova.

ZONA DE FABRICACIÓ

Des d'una passarel·la s'observa tot el procés de farciment i envasat de les olives Serpis. Una visita guiada en què coneixereu el secret del sabor i la qualitat de les nostres olives.

SALA DE PROJECCIONS

Aquí gaudireu de la projecció audiovisual "El mundo del sabor", un vídeo que recorre els moments destacats de la història de Serpis i l'aperitiu. A més, coneixereu els processos de recollida i selecció de la nostra matèria primera.

EXPOMUSEO SERPIS

**Ctra. Banyeres, km 2
03802 - Alcoy
Tel.: 965 523 511**

**expomuseo@serpis.com
www.serpis.com**

The Pedro Delso Museum is a private institution focused on the work of the painter and sculptor Pedro Delso Rupérez. This artist, who had been born in Soria in 1924 but lived in L'Alfàs del Pi during the last 18 years of his life, produced an extremely interesting body of painting, sculpture and ceramic work based on the so-called 'triangulism.'

Before settling down in L'Alfàs del Pi, Delso worked in Paris and Barcelona, where he inaugurated a ceramic panel in 1970 installed at the Sagrada Família, Plaza de España and Campo de Arpa underground stations of the city, with some of his works being exhibited at the Fine Arts Museums of Antwerp, Brussels and Bruges. The Pedro Delso museum is located on the outskirts of the town, in a spot characterised by its singular beauty. It is in this place where Pedro Delso, together with his wife Signe Aasen, erected this curious house-museum where his most representative works are currently exhibited.

e

Museo Pedro Delso L'ALFÀS DEL PI

El Museo Pedro Delso es una institución de carácter privado centrada en la obra del pintor y escultor Pedro Delso Rupérez. Este artista, nacido en Soria en 1924 pero afincado en l'Alfàs del Pi durante los últimos 18 años de su vida, produjo una interesantísima obra pictórica, escultórica y cerámica basada en el triangulismo.

Delso, antes de fijar su residencia en l'Alfàs del Pi, trabajó en París y Barcelona, donde en 1970 inaugura un panel cerámico instalado en las estaciones de la Sagrada Familia, Plaza de España y Campo de Arpa del Metro de la ciudad. Tuvo una gran proyección internacional, con obra expuesta en los Museos de Bellas Artes de Amberes, Bruselas y Brujas. El Museo

Pedro Delso está situado a las afueras del municipio, en un paraje de singular belleza natural. En este lugar Pedro Delso, junto con su esposa Signe Aasen, levantaron esta curiosa casa-museo donde actualmente se exponen sus obras más representativas

El Museu Pedro Delso és una institució de caràcter privat centrada en l'obra del pintor i escultor Pedro Delso Rupérez. L'artista, nascut a Sòria l'any 1924, però establert a l'Alfàs del Pi durant els últims 18 anys de la seua vida, va produir una interessantíssima obra pictòrica, escultòrica i ceràmica basada en el triangulisme.

Delso, abans de fixar la residència a l'Alfàs del Pi, va treballar a París i Barcelona, on el 1970 inaugura un panell ceràmic instal·lat en les estacions de la Sagrada Família, Plaça d'Espanya i Camp de l'Arpa del metro de la ciutat. Va tenir una gran projecció internacional, amb obra exposada en els museus de belles arts d'Anvers, Brussel·les i Bruges. El Museu Pedro Delso se situa als afores del municipi, en un paratge de singular bellesa natural. Aquí Pedro Delso, juntament amb la seua esposa, Signe Aasen, van alçar aquesta curiosa casa museu, on actualment s'exposen les seues obres més representatives.

MUSEO DELSO

C/ Topazi, 15 (Colonia Escandinavia)
03580 - l'Alfàs del Pi
Tel.: 965 889 517

signe@musedelso.com

The Roman Villa of L'Albir Open Air Museum opened its doors on March 26th, 2011, after the site recovery and enhancement works carried out by the Town Council of L'Alfàs del Pi and the University of Alicante since 2008.

By means of various didactic resources, including panels, a model, 3D reconstructions or a virtual guide with augmented reality, the visitor can become aware of the way in which the thermal baths of a Roman villa built in the second half of the 4th century A.D. worked. This settlement forms part of a large archaeological ensemble from late imperial Roman times known since the 1980s. In addition to the villa, a vast necropolis was excavated with a private mausoleum where the family of the dominus would have been buried as one of its outstanding elements. The trousseaux of this necropolis are deposited at the MARQ.

For the time being, the 'musealised' part focuses on the baths but, since it is a site still under excavation, there are plans to include the remaining rooms of the villa in the visit open to the public.

Podón de hierro
empleado para podar
las vides. Siglos IV-V d.C.

*Falçó de ferro utilitzat
per a podar els ceps.
Segles IV-V d. de C.*

Iron billhook used to
prune vines. 4th-5th
centuries A.D.

E

Museo al aire libre “Villa Romana de l’Albir” L’ALFÀS DEL PI

El Museo al Aire Libre Villa Romana de l'Albir abrió sus puertas el 26 de marzo de 2011, después de los trabajos de recuperación y puesta en valor del yacimiento llevados a cabo por el Ayuntamiento de l'Alfàs del Pi y la Universidad de Alicante desde el año 2008.

Mediante diversos recursos didácticos, como paneles, una maqueta, reconstrucciones en 3D o una guía virtual con realidad aumentada, el visitante puede cono-

cer cómo funcionaban las termas de una villa romana construidas en la segunda mitad del siglo IV d.C. Este asentamiento forma parte de un gran conjunto arqueológico de época romana bajo-imperial conocido desde la década de 1980. Además de la villa, se excavó una extensa necrópolis en la que destaca un mausoleo privado donde se enterraría la familia del dominus. Los ajuares de esta necrópolis están depositados en el MARQ.

Por el momento, la parte musealizada se centra en los baños, pero al tratarse de un yacimiento en proceso de excavación, se tiene previsto incluir el resto de dependencias de la villa en la visita al público.

El Museu a l'Aire Lliure Vil·la Romana de l'Albir va obrir les portes el 26 de març de 2011, després dels treballs de recuperació i realçament del jaciment realitzats per l'Ajuntament de l'Alfàs del Pi i la Universitat d'Alacant des de l'any 2008.

Mitjançant diversos recursos didàctics, com ara plafons, una maqueta, reconstruccions en 3D o una guia virtual amb realitat augmentada, el visitant pot conèixer com funcionaven les termes d'una vil·la romana construïdes en la segona meitat del segle IV d. de C. L'assentament forma part d'un gran conjunt arqueològic del baix imperi romà conegut des de la dècada de 1980. A més de la vil·la, es va excavar una extensa necròpoli, on destaca un mausoleu privat en què s'enterraria la família del dominus. Els aixovars d'aquesta necròpoli estan dipositats en el MARQ.

Ara per ara, la part museitzada se centra en els banys, però en tractar-se d'un jaciment en procés d'excavació, es preveu incloure la resta de les dependències de la vil·la en la visita al públic.

MUSEO AL AIRE LIBRE
VILLA ROMANA DE L'ALBIR

Avda. Óscar Esplà, 1
03581 - l'Alfàs del Pi
Tel.: 966 867 023

museovillaromana@alfas.com
Twitter @patrimoniaalfas
Facebook Patrimonio l'Alfas

MUBAG focuses on the greatest exponents of art in Alicante during the 19th century and the first decades of the 20th century. The exhibits come from the over 2,000 works of art held in the collection of the *Diputación de Alicante* [Alicante Province Government] between paintings, sculptures and artistic objects.

On the ground floor there is a room dedicated to the figure of Emilio Varela artist with all the works of this Alicante-born artist which the *Diputación* has kept. The exhibition includes all his themes as well as his relationship with some key figures of culture, both in Alicante and in Spain as a whole, such as Óscar Esplá and Gabriel Miró.

On the first floor, the exhibition entitled *THE 19TH CENTURY AT THE MUBAG*. *From the training to the fulfilment of an artist* shows us the career and the achievements of the most outstanding artists from the province such as Antonio Gisbert, Joaquín Agrasot, Emilio Sala, Lorenzo Casanova or Fernando Cabrera, amongst others. The works of the artists included in this exhibition have been enriched with pieces coming from the Alicante Town Hall and from such important museums as EL Prado National Museum, the Sorolla Museum and the Valencia Fine Arts Museum.

The second floor is devoted to temporary exhibitions. The museum's offer is completed with talks, concerts, guided tours for the general public and didactic activities for schoolchildren.

MUBAG

E

El MUBAG ofrece los principales exponentes del arte alicantino del siglo XIX y las primeras décadas del siglo XX. Las piezas expuestas provienen de las más de 2.000 obras de arte que atesora la colección de la Diputación de Alicante entre pinturas, esculturas y objetos artísticos.

En la planta baja hay una sala dedicada a la figura de Emilio Varela con todas las

El MUBAG ofereix els principals exponentes de l'art alacantí del segle XIX i les primeres dècades del segle XX. Les peces exposades provenen de les més de 2.000 obres d'art que atesora la col·lecció de la Diputació d'Alacant, entre pintures, escultures i objectes artístics.

En la planta baixa hi ha una sala dedicada a la figura d'Emili Varela, amb totes les obres que la Diputació guarda d'aquest artista alacantí. La mostra en recull tota la temàtica i la seua relació amb figures clau de la cultura alacantina i nacional, com Óscar Esplá i Gabriel Miró.

Museo de Bellas Artes Gravina ALICANTE/ALACANT

obras que la Diputación guarda de este artista alicantino. La muestra recoge toda su temática y su relación con figuras claves de la cultura alicantina y nacional como Óscar Esplá y Gabriel Miró.

En la primera planta, la exposición *EL SIGLO XIX EN EL MUBAG. De la formación a la plenitud de un artista*, da a conocer la carrera y los logros de los principales artistas de

la provincia como Antonio Gisbert, Joaquín Agrasot, Emilio Sala, Lorenzo Casanova o Fernando Cabrera, entre otros. Las obras de los artistas presentes en la muestra se han enriquecido con piezas procedentes del Ayuntamiento de Alicante y de museos tan importantes como el Museo Nacional del Prado, el Museo Sorolla y el Museo de Bellas Artes de Valencia.

La segunda planta se destina a exposiciones temporales. La oferta del museo se completa con charlas, conciertos, visitas guiadas para público en general y actividades didácticas para escolares.

En la primera planta, l'exposició EL SEGLE XIX EN EL MUBAG. De la formació a la plenitud d'un artista dóna a conèixer la carrera i els èxits dels principals artistes de la província, com Antoni Gisbert, Joaquín Agrasot, Emili Sala, Llorenç Casanova o Ferran Cabrera, entre d'altres. Les obres dels artistes presents en la mostra s'han enriquit amb peces procedents de l'Ajuntament d'Alacant i de museus tan importants com el Museu Nacional del Prado, el Museu Sorolla i el Museu de Belles Arts de València.

La segona planta es destina a exposicions temporals. L'oferta del museu es completa amb xarrades, concerts, visites guiades per al públic en general i activitats didàctiques per a escolars.

MUSEO DE BELLAS ARTES
GRAVINA (MUBAG)

C/ Gravina, 13-15
03002 - Alicante
Tel.: 965 146 780

www.mubag.org
mubag@diputacionalicante.es
Facebook: MuseoMUBAG
Twitter: @MuseoMUBAG

The Nueva Tabarca Museum, located on the island of the same name, can be found in the service building that the Alicante Town Council has on this island, a renovated property which served as a warehouse for the trap-net site during the last century.

Its two main spaces house the facilities of this Museum, which consists of two rooms: the first one is the 'Audiovisuals Room,' where visitors are welcomed and they have the chance to see backlit photographs about the Tabarca heritage along with an audiovisual show which revolves around the idea of the sea as a source of life and its connections with human beings throughout history –of which precisely an enclave like Nueva Tabarca is a paradigm. This room also contains a showcase devoted to the integral heritage hosted by Nueva Tabarca, both the historical-archaeological and the natural one. The second one is the 'Exhibition Room,' which offers an exhibition discourse of a multidisciplinary nature that deals with the remarkable and varied wealth owned by this island enclave. From the geographical and geological values, the discourse uses texts and images complemented with some archaeological-ethnographic materials and interactive elements to analyse the historical evolution of this island, as well as its ethnographic values related to fishing and the natural wealth based on its great biodiversity.

E

El Museo Nueva Tabarca, ubicado en la isla del mismo nombre, se encuentra situado en el edificio de servicios que el Ayuntamiento de Alicante tiene en la isla, un inmueble rehabilitado que sirvió de almacén a la almadraba durante el siglo pasado.

En sus dos salas principales se encuentran las instalaciones del Museo, que consta de una sala de audiovisuales don-

El Museu Nova Tabarca, en l'illa del mateix nom, se situa en l'edifici de serveis de l'Ajuntament d'Alacant, un immoble rehabilitat que va servir de magatzem de l'almadrava durant el segle passat.

En les dues sales principals es troben les instal·lacions del museu, que consta d'una sala d'audiovisuals on es realitza la recepció de visitants, així com la mostra de fotos retroil·luminades sobre el patrimoni tabarquí i l'audiovisual, que gira al voltant de la idea del mar com a font de la vida i els lligams de la humanitat amb aquest al llarg de la història, sent-ne paradigma, precisament, un enclavament com Nova Tabarca.

Escudilla de Paterna decorada en azul, con reflejo metálico. Época bajomedieval (s.XIV-XV)

Escudella de Paterna decorada en blau, amb un reflex metàl·lic. Baixa edat mitjana (s. XIV-XV)

Paterna bowl decorated in blue with a metallic lustre. Late Middle Age Period (14th and 15th centuries)

Museo Nueva Tabarca ALICANTE/ALACANT

de se realiza la recepción de visitantes, así como la visualización de fotos retroiluminadas sobre el patrimonio tabarquino, y el audiovisual, cuya temática gira entorno a la idea del mar como fuente de la vida y sus relaciones con el hombre a lo largo de la historia, siendo paradigma de las mismas precisamente un enclave como Nueva Tabarca. También se ubica en esta

sala una vitrina expositiva dedicada al patrimonio de carácter integral que acoge Nueva Tabarca, tanto de carácter histórico-arqueológico como natural. La segunda es la "Sala de Exposición", donde se desarrolla un discurso expositivo de carácter pluridisciplinar que aborda la notable y variada riqueza patrimonial que este enclave insular posee. Desde los valores

geográficos y geológicos, el discurso en base a textos e imágenes acompañados de algunos materiales arqueológicos-etnográficos y elementos interactivos, analiza el devenir histórico de la isla, así como sus valores etnográficos relacionados con la pesca y la riqueza natural en base a su gran biodiversidad.

En aquesta sala també hi ha una vitrina expositiva dedicada al patrimoni de caràcter integral que acull Nova Tabarca, tant de caràcter historicoarqueològic com natural. La segona és la sala d'exposicions, on es desenvolupa un discurs expositiu de caràcter pluridisciplinar que tracta la notable i variada riquesa patrimonial que aquest enclavament insular posseeix. Des dels valors geogràfics i geològics, el discurs –sobre la base de textos, imatges, materials arqueològics i etnogràfics i elements interactius– analitza les vicissituds històriques de l'illa, així com els valors etnogràfics relacionats amb la pesca i la riquesa natural, tenint en compte la seua gran biodiversitat.

MUSEO NUEVA TABARCA

Edificio de Servicios
Paseo Miguel Ángel Blanco, s/n
03138 - Isla de Tabarca
Tels.: 965 960 175 – 965 148 111

www.alicante.es/medioambiente/museonuevatabarca
museotabarca@alicante-ayto.es

The Alicante Volvo Ocean Race Museum opened in June 2012 and is located at the Volvo Zone of the Port, only a 5 minutes' walk from the Explanada and with free entrance. It is the only museum in the world dedicated to the Volvo Ocean Race (formerly the Whitbread Round the World Race), the longest and toughest existing professional sports event, with 41 years of history, which has started from Alicante every three years since 2008.

Its avant-garde exhibition makes it a modern, interactive and exciting museum which appeals to children and grown-ups alike. Through its multiple interactive screens and games, the visitor will discover the story of the race, the technology of the competing boats, what life on board is like and how oceanic ecosystems work. Together with this, one can see the exclusive competition control room, connected 24 hours a day to monitor the race, use the simulator or visit the inside of one of the boats which took part in the 2005 edition. There are also a number of nautical workshops available on request.

The Museum has a shop with original presents and a modern café, with a large terrace that has beautiful views of the sea, thus becoming the ideal place to make a break and hold events.

El Museo Volvo Ocean Race de Alicante abrió sus puertas en junio de 2012 y se encuentra ubicado en la Zona Volvo del Puerto, a tan sólo 5 minutos a pie de la Explanada y su entrada es gratuita. Se trata del único museo del mundo dedicado a la vuelta al mundo a vela, el evento deportivo profesional más largo y duro que existe, con 41 años de historia, que parte

El Museu Volvo Ocean Race d'Alacant va obrir les portes al juny de 2012 i s'ubica en la Zona Volvo del port, a tan sols 5 minuts a peu de l'Esplanada, i l'entrada és gratuïta. És l'únic museu del món dedicat a la volta al món a vela, l'esdeveniment esportiu professional més llarg i dur que existeix. Té 41 anys d'història i parteix d'Alacant, de manera trianual, des de l'any 2008.

L'exposició avantguardista el converteix en un museu modern, interactiu i emocionant, que atrau xiquets i majors. El visitant descobrirà, a través de les múltiples pantalles interactives i els jocs, la història de la regata, la tecnologia dels velers que competeixen, com és la vida a bord i com funcionen els ecosistemes oceànics.

Museo Volvo Ocean Race ALICANTE/ ALACANT

desde Alicante, de forma trianual, desde el año 2008.

Su exposición vanguardista lo convierte en un museo moderno, interactivo y emocionante, que atrae tanto a niños como a mayores. El visitante descubrirá, a través de sus múltiples pantallas interactivas y juegos, la historia de la regata, la tecnología de los barcos que compiten, cómo es

la vida a bordo y cómo funcionan los ecosistemas oceánicos. Junto a ello, se puede contemplar la exclusiva sala de control de la competición, conectada 24 horas al día para monitorizar la regata, hacer uso del simulador o visitar el interior de uno de los barcos que participó en la edición de 2005. Igualmente hay una serie de talleres náuticos disponibles bajo petición.

El museo cuenta con una tienda de regalos originales y una moderna cafetería, con una amplia terraza al mar, que lo convierten en el lugar perfecto para hacer una pausa y celebrar eventos.

A més a més, es pot veure l'exclusiva sala de control de la competició –connectada 24 hores al dia per monitorar la regata–, fer ús del simulador o visitar l'interior d'una de les embarcacions que va participar en l'edició de 2005. També hi ha una sèrie de tallers nàutics disponibles si s'hi fa una petició prèvia.

El museu té una botiga de regals originals i una moderna cafeteria, amb una àmplia terrassa al mar, que el converteixen en el lloc perfecte per a fer-hi una pausa i celebrar esdeveniments.

MUSEO VOLVO OCEAN RACE
DE ALICANTE

Puerto de Alicante,
Muelle de Levante, 10
03001 - Alicante

Tel.: 965 13 80 80
Tels. concertación:
965 104 917 / 675 136 080

info@museovolvoceanrace.com
www.museovolvoceanrace.com

The MARQ (Spanish acronym for Alicante Provincial Archaeological Museum) opened its doors to the public at a ceremony presided by Queen Sophia of Spain on May 28th, 2002. The Museum is located in a renovated building (former hospital) where this institution can develop all the aspects inherent to conservation, research and dissemination. The MARQ offers a unique innovative exhibition that covers all periods, from Prehistory to the first third of the 20th century. The exhibition has been designed to be easily accessible and appealing to the general public, but always maintaining scientific rigour. It combines showing over 3,000 exhibits with audiovisual projections and interactive software programs.

During the EMYA –European Museum of the Year Award– meeting held in Athens in May 2004, the Alicante Provincial Archaeological Museum (MARQ) won the '2004 Best European Museum of the Year Award', subsequently receiving other awards such as the Prize for Cultural Merit of the *Generalitat Valenciana* [Valencian Autonomous Regional Government]. Ever since 2007, great international temporary exhibitions have been carried out (Hermitage, the Beauty of the Body, Pompeii) combined with others of a local and national scope, specialised facilities (storerooms, collections cabinet) have been improved, and environmental control systems have been updated, amongst other investments aimed at keeping the museum's historical and archaeological pieces in perfect condition. The MARQ additionally boasts a remarkable line of research which has materialised in publications of a scientific nature and excavations in a variety of sites across the province. It manages, documents and researches the archaeological parks of La Illeta dels Banyets (El Campello) and Lucentum (Alicante), collaborating with the Architecture Department of the *Diputació* [Provincial Government] in their restoration and conservation.

MARQ

E

El MARQ, Museo Arqueológico Provincial de Alicante, abrió al público el 28 de mayo de 2002 en una ceremonia presidida por la Reina Sofía de España. El Museo está ubicado en un edificio renovado (antiguo hospital) en el que la institución puede desarrollar todas las facetas propias de la conservación, investigación y difusión. El MARQ ofrece una exposición única e innovadora que abarca todos los períodos, desde la Prehistoria hasta el primer tercio del siglo XX. La exposición ha sido

El MARQ, Museu Arqueològic Provincial d'Alacant, va obrir al públic el dia 28 de maig de l'any 2002 en una cerimònia presidida per la Reina Sofia d'Espanya. El Museu està ubicat en un edifici renovat (antic hospital) en què la institució pot desenvolupar totes les facetes pròpies de la conservació, investigació i difusió. El MARQ ofereix una exposició única i innovadora que abarca tots els períodes, des de la Prehistòria fins el primer terç del segle XX. L'exposició ha sigut dissenyada per a ser fàcilment accessible i atractiva al públic general però mantenint sempre el rigor científic. Combina la mostra de més de 3.000 peces amb audiovisuals i programes informàtics interactius.

Museo Arqueológico de ALICANTE/ ALACANT

diseñada para ser fácilmente accesible y atractiva al público general pero manteniendo siempre el rigor científico. Combina la muestra de más de 3.000 piezas con audiovisuales y programas informáticos interactivos.

En mayo de 2004 en la reunión de Atenas del EMYA –European Museum of the Year Award– el Museo Arqueológico Provincial de Alicante, MARQ, resultó galardonado como el “Mejor Museo Europeo de 2004”, recibiendo posteriormente otras distin-

ciones, como la del Mérito Cultural de la Generalitat Valenciana. Desde 2007 se han realizado grandes exposiciones temporales de carácter internacional (*Hermitage, la Belleza del Cuerpo, Pompeya*) combinadas con otras de carácter local y nacional, y se han mejorado las instalaciones especializadas (almacenes, gabinete de colecciones) así como la renovación de los sistemas de control ambiental entre otras inversiones destinadas a la conservación de los fondos históricos y arqueológicos.

El Marq asimismo cuenta con una notable línea investigadora materializada en publicaciones de carácter científico y excavaciones en varios yacimientos de la provincia. Gestiona, documenta e investiga los parques arqueológicos de La Illeta dels Banyets (El Campello) y Lucentum (Alicante), y colabora con el Área de Arquitectura de la Diputación en su restauración y conservación.

Al maig de l'any 2004 en la reunió d'Atenes de l'EMYA –European Museum of the Year Award– el Museu Arqueològic Provincial d'Alacant, MARQ, va resultar guardonat com el “Millor Museu Europeu de l'any 2004”, i va rebre posteriorment altres distincions, com la del Mèrit Cultural de la Generalitat Valenciana. Des de l'any 2007 s'han realitzat grans exposicions temporals de caràcter internacional (Hermitage, la Bellesa del Cos, Pompeia) combinades amb altres de caràcter local i nacional, i s'han millorat les instal·lacions especialitzades (magatzems, gabinet de col·leccions) així com la renovació dels sistemes de control ambiental entre altres inversions destinades a la conservació dels fons històrics i arqueològics. Tanmateix, el Marq compta amb una notable línia investigadora materialitzada en publicacions de caràcter científic i excavacions en diversos jaciments de la província. Gestiona, documenta i investiga els parcs arqueològics de la Illeta dels Banyets (El Campello) i Lucentum (Alacant), i col·labora amb l'Àrea d'Arquitectura de la Diputació en la seua restauració i conservació.

MUSEO ARQUEOLÓGICO
PROVINCIAL DE ALICANTE (MARQ)

Plaza del Doctor Gómez Ulla s/n.
03013 - Alicante
Tel.: 965 149 000

www.marqalicante.com

t The MACA is one of the most important cultural facilities in Alicante. A newly-designed imposing building which occupies a whole block and includes the *Casa de La Asegurada*, the city's oldest civil building and an outstanding example of Valencian Baroque. It is located in the old town, opposite the monumental Santa María Basilica.

This Museum, owned by the Alicante Town Council, is the heir of the former *La Asegurada Museum*, inaugurated in 1977 thanks to Eusebio Sempere's generosity. The Alicante-born artist donated his art collection to this city, firmly assuming the democratising ideal of art as well as an artist's social responsibility, thus making one of the first contemporary art museums in Spain come true.

The MACA has a total surface area of 4,680 m² on four above-ground floors and two basements. It boasts own distinct exhibition spaces for the 20th-Century Art Collection, for the Juana Francés Collection or for the pieces by Eusebio Sempere himself which are complemented with the works from the Caja Mediterráneo Collection deposited in this Museum for five years. The MACA has a room for temporary exhibitions with a varied programme, as well as spaces for the library which keeps an interesting bibliographic fund, didactics, conference hall, reservations, warehouses, workshops, security, administration, etc... Large spaces flooded with light where a wide variety of contemporary art collections are exhibited following a highly rigorous museographic project where preservation and didactics are the main priority. The MACA additionally has available a complementary cultural programme which revolves around twentieth-century art and culture: a place where you learn to enjoy contemporary art.

MACA

El MACA es uno de los equipamientos culturales más importantes de Alicante. Un imponente edificio de nueva planta que ocupa una manzana e integra la Casa de La Asegurada, el edificio civil más antiguo de la ciudad, ejemplo destacado del barroco valenciano. Se ubica en el centro histórico, frente a la monumental basílica de Santa María.

Este museo, propiedad del Ayuntamiento de Alicante, es heredero del antiguo Mu-

El MACA és un dels equipaments culturals més importants d'Alicant. Un imponent edifici de nova planta que ocupa una illa de cases i integra la Casa de l'Assegurada, l'edifici civil més antic de la ciutat, exemple destacat del barroc valencià. Se situa en el centre històric, enfront de la monumental basílica de Santa Maria.

Aquest museu, propietat de l'Ajuntament d'Alicant, és hereu de l'antic Museu de l'Assegurada, inaugurat l'any 1977 gràcies a la generositat d'Eusebi Sempere. L'artista alacantí va donar a la ciutat la seua col·lecció d'art. Assumí amb fermesa l'ideal democratitzador de l'art i la responsabilitat social de l'artista i va fer així realitat un dels primers museus d'art contemporani a Espanya.

Museo de Arte Contemporáneo de ALICANTE/ ALACANT

seo de La Asegurada, inaugurado en 1977 gracias a la generosidad de Eusebio Sempere. El artista alicantino donó a esta ciudad su colección de arte, asumiendo con firmeza el ideal democratizador del arte y la responsabilidad social del artista, haciendo así realidad uno de los primeros museos de arte contemporáneo en España.

El MACA dispone de una superficie total de 4680 m² en cuatro plantas sobre ra-

sante y dos sótanos. Dispone de espacios expositivos propios y diferenciados para la Colección Arte Siglo XX, para la Colección Juana Francés o las piezas del propio Eusebio Sempere que se complementan con las obras de la Colección Caja Mediterráneo depositada por cinco años en este museo. El MACA cuenta con una sala de exposiciones temporales con una variada programación así como espacios para la biblioteca que guarda un interesante fondo bibliográfico, la didáctica, salón

de actos, reservas, almacenes, talleres, seguridad, administración, etc. Amplios espacios inundados de luz donde se exponen las variadas colecciones de arte contemporáneo atendiendo a un proyecto museográfico muy riguroso donde la conservación y la didáctica resultan prioritarias. El MACA cuenta además con un programa cultural complementario que gira en torno al arte y la cultura del siglo XX: un lugar donde se aprende a disfrutar del arte contemporáneo.

El MACA té una superfície total de 4.680 m² en quatre plantes sobre rasant i dos soterranis. Disposa d'espais expositius propis i diferenciats per a la Col·lecció Art Segle XX, per a la Col·lecció Joana Francés o les peces del mateix Eusebi Sempere, que es complementen amb les obres de la Col·lecció Caja Mediterráneo dipositada per cinc anys en el museu. El MACA té una sala d'exposicions temporals amb una variada programació, així com espais per a la biblioteca -que atresora un interessant fons bibliogràfic-, la didàctica, sala d'actes, reserves, magatzems, tallers, seguretat, administració, etc. Amplis espais inundats de llum on s'exposen les variades col·leccions d'art contemporani d'acord amb un projecte museogràfic molt rigorós en què la conservació i la didàctica són prioritàries. A més a més, el MACA compta amb un programa cultural complementari que gira al voltant de l'art i la cultura del segle XX: un lloc on s'aprén a gaudir de l'art contemporani.

MUSEO DE ARTE
CONTEMPORÁNEO
DE ALICANTE

Plaza de Santa María, 3
03002 - Alicante
Tel.: 965 213 156

info@maca-alicante.es
www.maca-alicante.es

The history of Alicante which is exhibited at the *MUSA* could not be told without taking into account Mount Benacantil and Santa Bárbara Castle, which have always gone hand in hand throughout this city's evolution. One and the other were referents of the different cultures and peoples that inhabited these lands. That is the reason why an effort has been made to develop the *MUSA* in various buildings of the fortress.

A museum was designed to gather important moments or themes in the history of Alicante which has been completed in several stages through the adaptation of equipment from the citadel. It comprises:

- The Corps of Engineers, which houses the Visitors' Reception Centre.
- The Former Hospital exhibits "Alicante pierced with the Mediterranean," interspersing archaeological and ethnological materials.
- The Long Room contains "Stories and people." To know many of the protagonists in this city's history.
- The Caves of the English narrate "The Explosion of the Mine," an event which took place during the War of Spanish Succession.
- Underground dungeons.
- Renaissance Cistern, under the current Main Square. It dates back to the 16th century and consists of two naves. It shows a projection which simulates the effects of water on the walls.
- The Governor's House. It exhibits ceramics and art, with pieces from archaeological sites.
- Anteroom: with a large mural of 2,162 ceramic fragments.
- Vault. It exhibits archaeological materials: five showcases with jugs, bowls, cups, dishes, etc. which shape a chronological journey from the Neolithic to the Contemporary Era.
- Video room. Underground. It shows the exhibition entitled "Elements of torture and death."

MUSA

L

La historia de Alicante que se expone en el *MUSA* no se podría contar sin tener en cuenta el monte Benacantil y el castillo de Santa Bárbara, que han ido unidos al acontecer de la ciudad desde siempre. Uno y otro han sido referentes de las distintas culturas y pueblos que habitaron estas tierras. Es por ello que el *MUSA* se ha querido desarrollar en diversos edificios de la fortaleza.

Se ha diseñado un museo que recoge momentos o temáticas importantes de la

La història d'Alacant que s'exposa en el MUSA no es podria explicar sense tenir en compte el tossal del Benacantil i el castell de Santa Bàrbara, que han anat units a les vicissituds de la ciutat des de sempre. L'un i l'altre han sigut referents de les diferents cultures i pobles que van habitar aquestes terres. És per això que el MUSA s'ha volgut desenvolupar en diversos edificis de la fortalesa.

S'ha dissenyat un museu que arreplega moments o temàtiques importants de la història d'Alacant, que s'ha anat completant en diverses fases amb l'adequació d'equipaments de la ciutadella. Està conformat per:

- *El Cos d'Enginyers, que acull el Centre de Recepció de Visitants.*
- *L'Antic Hospital, on s'exhibeix "Alacant traspasada de Mediterrani", en què s'intercalen materials arqueològics i etnològics.*

Museo de la Ciudad de ALICANTE/ ALACANT

historia de Alicante, que se ha ido completando en varias fases con la adecuación de equipamientos de la ciudadela. Está conformado por:

- El Cuerpo de Ingenieros, que acoge el Centro de Recepción de Visitantes.
- El Antiguo Hospital exhibe "Alicante traspasada de Mediterráneo" intercalando materiales arqueológicos y etnológicos.
- En la Sala Larga está "Historias y personas". Para conocer a muchos de los protagonistas de la historia de la ciudad.
- Las Cuevas de los Ingleses narran "La Explosión de la Mina", un suceso acontecido durante la Guerra de Sucesión.
- Calabozos subterráneos.
- Aljibe Renacentista, bajo la actual plaza de Armas. Es de mediados del S. XVI y consta de dos naves. Exhibe una proyección que simula los efectos del agua sobre las paredes.
- Casa del gobernador. Exhibe cerámica y arte, con piezas de yacimientos arqueológicos.
- Antesala: con un gran mural de 2.162 fragmentos cerámicos.
- Bóveda. Expone materiales arqueológicos: cinco vitrinas con jarras, cuencos, copas, platos, etc. que componen un recorrido cronológico desde el Neolítico a la edad Contemporánea.
- Sala de vídeo. Subterránea. Muestra la exposición "Elementos de tortura y muerte".

- En la Sala Llarga tenim "Històries i persones". Per a conèixer molts dels protagonistes de la història de la ciutat.

- Les Coves dels Anglesos narren "L'Explosió de la Mina", un succés esdevingut durant la Guerra de Successió.

- Calabossos subterranis.

- Aljub Renaixentista, sota l'actual plaça d'armes. És de mitjan segle XVI i consta de dues naus. S'hi exhibeix una projecció que simula els efectes de l'aigua sobre les parets.

- Casa del Governador. Exhibició de ceràmica i art, amb peces de jaciments arqueològics.

- Avantsala. Amb un gran mural de 2.162 fragments ceràmics.

- Volta. Exposició de materials arqueològics: cinc vitrines amb pitxers, bols, copes, plats, etc., que componen un recorregut cronològic des del neolític fins a l'edat contemporània.

- Sala de vídeo. Subterrània. S'hi mostra l'exposició "Elements de tortura i mort".

MUSEO DE LA CIUDAD
DE ALICANTE (MUSA)

Castillo de Santa Bárbara

Acceso a los ascensores:

Avda. Juan Bautista Lafora s/n.

03002 - Alicante

Acceso por carretera:

Calle Vázquez de Mella, s/n.

03013 - Alicante

Tels.: 965 152 969 / 965 211 744

musa@alicante-ayto.es

The Aspe Historical Museum is located at the House known as 'El Cisco' or 'de Las Escalericas,' one of the numerous large farmhouses which shaped the late-nineteenth-century town-development profile of Aspe. The Aspe Town Council house purchased the house in 1988 and turned it into the Social Centre venue. In 1996, one part of the house opened its doors to the 'Casa El Cisco' Museographic Collection, which subsequently became the current Museum in 2000. A recent museographic project has made possible a complete remodelling of its rooms in 2014 and 2015.

The Museum has two separate areas, one dedicated to ethnology; and the other, to archaeology. The ethnographic collection comprises fixed elements belonging to the same house, situated in their original environment (oil presses, olive-oil mills, wine casks or the wine-cellar), arranged in exhibition spaces referred to wine and oil production, country life, traditional trades and everyday life.

These rooms portray the traditional life of this town until not so long ago. The archaeological collection includes pieces coming from private collections and from the numerous sites existing in the municipality, with a wide chronology from Prehistory, going through Antiquity, Middle Ages and Modern Times, and until the Contemporary Era.

E

El Museo Histórico de Aspe se encuentra ubicado en la Casa "El Cisco" o de "Las Escalericas", una de las muchas casonas agrícolas que dibujaban el perfil urbanístico aspense de finales del siglo XIX. La casa fue adquirida por el Ayuntamiento de Aspe en 1988, destinándola a sede del Centro Social. En 1996 una parte de la casa abrió sus puertas a la Colección Museográfica "Casa El Cisco",

El Museu Històric d'Aspe està situat en la casa "El Cisco" o de "Las Escalericas", un dels molts masos que dibuixaven el perfil urbanístic asper de la fi del segle XIX. La casa va ser adquirida per l'Ajuntament d'Aspe l'any 1988 i destinada a seu del Centre Social. El 1996 s'instal·la en una part de la casa la col·lecció museogràfica "Casa El Cisco", que posteriorment, l'any 2000, passaria a ser l'actual Museu. Un recent projecte museogràfic ha permès la remodelació integral de les sales el 2014 i el 2015.

Museo Histórico de ASPE

que posteriormente en el año 2000 pasaría a ser el actual Museo. Un reciente proyecto museográfico ha permitido la remodelación integral de sus salas en 2014 y 2015.

El museo cuenta con dos ámbitos diferenciados, uno dedicado a la etnología y otro a la arqueología. Los fondos etnográficos se componen de elementos fijos pertenecien-

tes a la misma casa, situados en su entorno original (prensas de aceite, almazara, cubos de vino o bodega), dispuestos en ámbitos expositivos que hacen referencia a la elaboración del aceite y el vino, el campo, los oficios tradicionales y la vida cotidiana.

En estas salas se muestra la vida tradicional del pueblo hasta época reciente. Los

fondos arqueológicos se componen de piezas procedentes de colecciones particulares y de los numerosos yacimientos existentes en el término municipal, con una cronología amplia que comprende desde la Prehistoria, pasando por la Antigüedad, Edad Media, Época Moderna y hasta la Época Contemporánea.

El museu té dos àmbits diferenciats, un dedicat a l'etnologia i un altre a l'arqueologia. Els fons etnogràfics es componen d'elements fixos pertanyents a la casa, situats en el seu entorn original (premses d'oli, almàssera, cups de vi o celler), disposats en àmbits expositius que fan referència a l'elaboració de l'oli i el vi, el camp, els oficis tradicionals i la vida quotidiana.

En aquestes sales es mostra la vida tradicional del poble fins fa poc. Els fons arqueològics es componen de peces procedents de col·leccions particulars i dels nombrosos jaciments que hi ha en el terme municipal, amb una àmplia cronologia que comprén des de la prehistòria, passant per l'antiguitat, l'edat mitjana, l'època moderna i fins a la contemporània.

MUSEO HISTÓRICO DE ASPE

Avda. de la Constitución, 40 - 42
03680 - Aspe
Tels.: 965 490 433 / 965 493 463
Fax: 965 492 222

museo@ayto.aspe.es
info@museohistoricodeaspe.es
www.museohistoricodeaspe.es
www.aspe.es

The Banyeres Municipal Archaeological Museum is located at the 'Font Bona Tower,' conceived as an open tower which served the purpose of keeping watch and protecting the natural path currently occupied by the road which connects Villena with L'Alcúdia de Crespins. It is therefore a fortified tower with a square floor-plan, masonry walls and stone ashlars at the door, windows and corners, as well as at the machicolation. Its interior is structured into four floors.

On the ground floor visitors can obtain more information about the tower, its excavation and restoration, as well as some of the archaeological materials found therein.

The first floor is devoted to Banyeres de Mariola prehistoric studies; the excavations and prospecting works undertaken in the numerous burial caves of the area have made up the interesting collection of lithic industry and ornaments which can be seen inside the showcases.

As for the second floor, it gathers remains from the Iberian, Roman, Islamic and Christian periods, amongst which stand out the everyday-use objects retrieved at the Serrella Islamic site.

Finally, the third floor houses temporary exhibitions, as well as information about archaeological sites in Banyeres and about the machicolation of the tower, to which access can be gained from this very room through a staircase.

El museo arqueológico municipal de Banyeres se encuentra en la Torre Font Bona, pensada como torre de defensa de carácter exento, cuya finalidad era la vigilancia y protección de la vía natural por la que transcurre en la actualidad la carretera que une Villena con l'Alcúdia de Crespins. Se trata, por tanto, de una torre fortificada de planta cuadrada con muros

El museu arqueològic municipal de Banyeres es troba en la Torre Font Bona, pensada com a torre de defensa de caràcter exempt, amb la finalitat de vigilància i protecció de la via natural per la qual transcorre en l'actualitat la carretera que uneix Villena amb l'Alcúdia de Crespins. Es tracta, per tant, d'una torre fortificada de planta quadrada amb murs de mamposteria i carreus en la porta, finestres i cantonades i el matacà. L'interior està estructurat en quatre plantes.

Museu Arqueològic Torre Font Bona BANYERES DE MARIOLA

de mampostería y sillares de piedra en la puerta, ventanas y esquinas y el matacán. Su interior está estructurado en cuatro plantas.

En la planta baja se pueden conocer más datos acerca de la torre, su excavación y restauración, así como algunos de los materiales arqueológicos hallados en la misma.

La primera planta está destinada a los estudios prehistóricos de Banyeres de Mariola; las excavaciones y prospecciones llevadas a cabo en las numerosas cuevas de enterramiento de la zona han formado la interesante colección de industria lítica y adornos que recogen la vitrinas.

En la segunda planta se recogen los vestigios de época ibérica, romana, islámica y

cristiana, destacando los objetos de uso cotidiano rescatados en el yacimiento islámico de Serrella.

La tercera planta acoge exposiciones temporales, así como información sobre yacimientos arqueológicos de Banyeres y sobre el matacán de la torre, al que se accede desde esta misma sala por una escalera.

En la planta baixa es poden conèixer més dades sobre la torre, la seua excavació i restauració, així com alguns dels materials arqueològics que s'hi han trobat.

La primera planta està destinada als estudis prehistòrics de Banyeres de Mariola; les excavacions i prospeccions dutes a terme en les nombroses coves d'enterrament de la zona han format la interessant col·lecció d'indústria lítica i adornos que es mostren en les vitrines.

En la segona planta s'exposen els vestigis d'època ibèrica, romana, islàmica i cristiana. En destaquen els objectes d'ús quotidià rescatats en el jaciment islàmic de Serrella.

La tercera planta acull exposicions temporals, així com informació sobre jaciments arqueològics de Banyeres i sobre el matacà de la torre, al qual s'accedeix des d'aquesta mateixa sala per una escala.

MUSEU ARQUEOLÒGIC
"TORRE FONT BONA"

Torre de la Font Bona
Carreró de la Torre, 6
03450 – Banyeres de Mariola
Tel.: 966 567 896

museus@portademariola.com
www.portademariola.com

Banyeres de Mariola, second biggest producer of cigarette rolling paper at the time only after Alcoy, houses the only museum dedicated to paper in the *Comunidad Valenciana* [Valencian Autonomous Region], showing not only the historical, technical, economic and social evolution in Banyeres but also a study of the other industrial centres in the Region.

It was inaugurated on March 25th 1997, and is currently installed at Villa Rosario, an early-twentieth-century small palace surrounded by an extensive park. Its spaces are distributed into four floors. The basement, essentially didactic, shows and teaches how paper is made by hand. On the ground floor, visitors go on a tour during which the panels and samples of the artefacts utilized in each period help explain the way and development followed by paper, from its origins in China to the present day, with annexed rooms for management, library, archive, warehouse and laboratory. As for the second floor, it focuses on cigarette rolling paper manufacture and on the production of booklets. Finally, the top floor is dedicated to temporary exhibitions and audiovisual projections.

B

Banyeres de Mariola, segundo centro productor en la época de papel de fumar, después de Alcoy, alberga el único museo de la Comunidad Valenciana dedicado al papel, mostrando no solamente la evolución histórica, técnica, económica y social del papel en Banyeres, sino también el estudio de los restantes centros fabriles de la Comunidad.

Museu Valencià del Paper de BANYERES DE MARIOLA

Fue inaugurado el 25 de marzo de 1997, estando instalado actualmente en Villa Rosario, un palacete de principios del siglo XX rodeado de un extenso parque. Los espacios del mismo se distribuyen en cuatro plantas. En el semisótano, esencialmente didáctico, se muestra y enseña la elaboración del papel a mano. En la planta baja se realiza un recorrido en el que, mediante paneles y muestras de los artefactos

utilizados en cada época, se explica el camino y desarrollo seguido por el papel, desde sus orígenes en China hasta nuestros días, con dependencias anexas para la dirección, biblioteca, archivo, almacén y laboratorio. La planta segunda está dedicada a la fabricación del papel de fumar y elaboración de libritos. Finalmente, la última planta está dedicada a exposiciones temporales y proyecciones audiovisuales.

A Banyeres de Mariola, el segon centre productor en l'època de paper de fumar, després d'Alcoi, trobem l'únic museu de la Comunitat Valenciana dedicat al paper. S'hi mostra no solament l'evolució històrica, tècnica, econòmica i social del paper a Banyeres, sinó també l'estudi de la resta de centres fabrils de la Comunitat.

Va ser inaugurat el 25 de març de 1997 i actualment està instal·lat a Vil·la Rosario, un palauet de principis del segle XX envoltat d'un extens parc. Els espais expositius es distribueixen en quatre plantes. En el semisoterrani, essencialment didàctic, s'hi mostra i ensenya l'elaboració del paper a mà. En la planta baixa es fa un recorregut en què, mitjançant plafons i mostres de les màquines utilitzades en cada època, s'explica l'evolució del paper, des dels seus orígens a la Xina fins als nostres dies, amb dependències annexes per a la direcció, la biblioteca, l'arxiu, el magatzem i el laboratori. La segona planta està dedicada a la fabricació del paper de fumar i a l'elaboració de llibrets. Finalment, l'última planta està dedicada a exposicions temporals i projeccions audiovisuals.

MUSEU VALENCIÀ DEL PAPER

Villa Rosario o Chalet de Gregorio
Molina
03450 – Banyeres de Mariola
Tel.: 965 567 770

museu@museuvalenciadelpaper.com
www.museuvalenciadelpaper.com

Inaugurated in 1999, it is situated at number 1 of *Calle Mayor* [High Street], in a neoclassic style house, next to the *Plaza del Ayuntamiento* [Town Hall Square]. Its three floors are distributed into eleven rooms where different elements are exhibited following a thematic approach.

It was born with the purpose of collecting, keeping, investigating and spreading knowledge about ethnographic objects from this *Villa Real* [Royal Town]. The museum's philosophy consists in showing part of its ancestors' life and making their culture, customs and trades known, amongst which it is worth highlighting the important pottery and glazed ceramic tradition that Biar has.

Its collection comes both from donations made by private individuals and from municipality-owned pieces. Visitors can find a wide variety of objects, musical instruments, farming tools, books, furniture, trousseau items (clothes, furniture, china, crockery, etc.), apparel or festivities, as well

as representations of the most significant traditional trades which have existed in Biar, such as ceramics, textiles or *turrón* [type of candy traditionally eaten at Christmas].

One of the most often visited and studied spaces is the so-called '*cábala*,' which brings together the weights and measures preserved until the introduction of the metric system, an Almohade rod with Kufic characters from the 11th century deserving a special mention.

The aim sought with this museum is to open a door to Biar's history and recover its collective memory, showing the different realities that the inhabitants of Biar have experienced over time –both on a cultural and on a professional level, as well as in festive terms.

The *Conselleria* [Valencian Regional Department] of Education, Culture and Sport has given this Museum the recognition as Permanent Ethnographic Collection, and it is one of the most visited in the Alicante province.

i

Inaugurado en el año 1999, se sitúa en el número uno de la Calle Mayor, en una casa de estilo neoclásico, junto a la Plaza del Ayuntamiento. Sus tres plantas se distribuyen en once salas, en las cuales se exponen distintos elementos de forma temática.

Nació con la finalidad de recoger, conservar, investigar y divulgar objetos etnográficos de esta villa real. La filosofía del museo es mostrar parte de la vida de sus

Inaugurat l'any 1999, el trobem en el número 1 del carrer Major, en una casa d'estil neoclàssic, al costat de la plaça de l'Ajuntament. Les tres plantes es distribueixen en onze sales, on s'exposen diferents elements de manera temàtica.

Va nàixer amb la finalitat d'arreglar, conservar, investigar i divulgar objectes etnogràfics d'aquesta vila real. La filosofia del museu és mostrar una part de la vida dels avantpassats de Biar i donar-ne a conèixer la cultura, els costums i els oficis, entre els quals cal destacar la important tradició canterera i de ceràmica vidriada.

Els seus fons procedeixen tant de donacions particulars com de peces de propietat municipal. S'hi pot trobar una gran varietat

Museo Etnográfico Municipal de BIAR

antepasados y dar a conocer su cultura, costumbres y oficios, entre los que cabe destacar la importante tradición alfarera y de cerámica vidriada de la que goza Biar.

Sus fondos proceden tanto de donaciones de particulares como de piezas de propiedad municipal. Se puede encontrar gran variedad de objetos, instrumentos musicales, aperos de labranza, libros, mobiliario, piezas de ajuares (ropa, muebles, loza,

etc.), indumentaria o fiestas, así como representaciones de los oficios de tradición más importantes que ha habido en Biar, como son la cerámica, el textil o el turrón.

Uno de los espacios más visitado e investigado es el denominado "cábala", donde se recogen los pesos y medidas conservados hasta la introducción del sistema métrico decimal, destacando una vara almohade con caracteres cúficos del siglo XI.

Con este museo se pretende abrir una puerta a la historia de Biar y recuperar su memoria colectiva, mostrando las distintas realidades que a lo largo del tiempo han vivido los biarenses tanto a nivel cultural, profesional como festivo.

El museo ha sido reconocido por la Consejería de Educación, Cultura y Deporte como Colección Etnográfica Permanente, siendo uno de los más visitados de la provincia.

d'objectes: instruments musicals, eines del camp, llibres, mobiliari, peces d'aixovars (roba, mobles, vaixelles...), indumentària de les festes; així com representacions dels oficis de tradició més important que hi ha hagut a Biar, com són la ceràmica, el tèxtil o el torró.

Un dels espais més visitats i investigats és l'anomenat "càbala", on es recullen els pesos i mesures conservats fins a la introducció del sistema mètric decimal. Cal destacar-ne una vara almohade amb caràcters cúfics del segle XI.

Amb aquest museu es vol obrir una porta a la història de Biar i recuperar la seua memòria col·lectiva, mostrant les diferents realitats que al llarg del temps han viscut els biarencs, tant en l'àmbit cultural, el professional, com en el festiu.

El Museu ha sigut reconegut per la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport com a Col·lecció Etnogràfica Permanent i és un dels més visitats de la província.

MUSEO ETNOGRÁFICO
DE BIAR

C/ Mayor, 1
03410 - Biar
Tel.: 965 812 029

www.biar.es
www.turismobiar.com

It is located at the new 'Antonio Ballester Ruiz' Cultural Centre in *Plaza de Reina Sofía* [Queen Sophia Square]. It was founded in 1980 by the group *Amigos del Patrimonio Cultural* [Friends of Cultural Heritage] and took the name of Antonio Ballester Ruiz in 1990 as a tribute to the Official Chronicler of Callosa de Segura, who additionally donated a large part of the heritage exhibited at the museum.

It mainly collects pieces from the Bronze Age and more precisely from the Argaric period with ceramics and metals from Callosa sites: funerary cists, careened bowls and glasses, halberds, bracelets, arrowheads, mills, flint sickle flakes, etc., form the set exhibited, mostly coming from the '*Laderas del Castillo* [Castle Slopes]' site, along with materials from Iberian and Roman times.

The museum additionally boasts an important collection of materials from the Muslim period, equally very abundant in this case across the town with ceramic exhibits, coins, as well as other findings from the 15th to the 19th century.

e

Està situat en el nou Centre Cultural "Antonio Ballester Ruiz", en la plaça de la Reina Sofía. Va ser fundat l'any 1980 pel grup Amics del Patrimoni Cultural i passà a denominar-se Antonio Ballester Ruiz l'any 1990 com a homenatge al cronista oficial de Callosa de Segura, qui va donar una gran part del patrimoni exposat en el museu.

Vaso de cerámica y alabarda de metal.
Edad del Bronce. Cultura de El Argar

*Bol de ceràmica i alabarda de metall.
Edat del Bronze. Cultura argàrica*

Ceramic bowl and metallic halberd.
Bronze Age. Argar Culture

Museo Arqueológico “Antonio Ballester Ruiz” CALLOSA DE SEGURA

Está ubicado en el nuevo Centro Cultural "Antonio Ballester Ruiz", en la Plaza de Reina Sofía. Fue fundado en el año 1980 por el grupo Amigos del Patrimonio Cultural y pasó a denominarse Antonio Ballester Ruiz en el año 1990 como homenaje al Cronista Oficial de Callosa de Segura y que donó gran parte del patrimonio expuesto en el museo.

Recoge principalmente piezas de la edad del bronce y más concretamente del argárico con cerámicas y metales procedentes de los yacimientos callosinos: cistas funerarias, cuencos y vasos carenados, alabardas, pulseras, puntas de flecha, molinos, dientes de hoz, etc., forman el conjunto expuesto, procedente en su mayoría del yacimiento arqueológico "Lade-

ras del Castillo", junto con los materiales de época ibérica y romana.

Además tiene una colección importante de materiales de época musulmana, también muy abundantes –en este caso en casco urbano– con piezas en cerámica, monedas, así como otros hallazgos de los siglos XV al XIX

Recull, principalment, peces de l'edat del bronze –més concretament de l'argàric–, amb ceràmiques i metalls procedents dels jaciments callosins: cistes funeràries, bols i gots carenats, alabardes, polseres, puntes de fletxa, molins, dents de falç, etc., formen el conjunt exposat, procedent en una bona part del jaciment arqueològic "Vessants del Castell", juntament amb els materials d'època ibèrica i romana.

A més, té una important col·lecció de materials d'època musulmana, també molt abundants –en aquest cas en nucli urbà–, amb peces de ceràmica, monedes, així com altres troballes dels segles XV al XIX.

MUSEO ARQUEOLOGICO
"ANTONIO BALLESTER RUIZ".
CALLOSA DE SEGURA

Plaza de Reina Sofía
03360 – Callosa de Segura
Tel.: 966 759 103

This Museum was set in motion in 1986 in Antonio Calvo Street at the initiative of the group *Amigos del Patrimonio Cultural* [Friends of Cultural Heritage] with the aim of having permanent exhibitions devoted to the different elements which formed part of the disappeared hemp industry, from which the current thread, rope and net industry originated.

In 1995 the museum was moved to its final location, the old municipal abattoir, a beautiful building from the early 20th century designed by the provincial architect Mr. Juan Vidal Ramos and located on the Road to Rafal.

Inside the museum can be found the implements and machinery used throughout the process, from the cultivation of the hemp plant to the final outcome of its elaboration in the footwear and spinning industries, going through each one of its stages: deseeding, raking, etc.

This museum runs a school for these handicrafts and organises live demonstrations of this work, amongst which stands out the demonstration carried out in Callosa de Segura on August 14th every year, during the Patron Saint's Festivities.

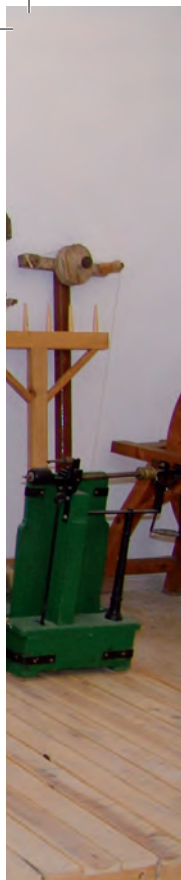
E

Este Museo fue puesto en funcionamiento en el año 1986 en la calle Antonio Calvo por iniciativa del Grupo Amigos del Patrimonio Cultural, para exponer de forma permanente los distintos elementos que formaron parte de la desaparecida industria del cáñamo, origen de la actual industria de hilos, cuerdas y redes.

El Museu es va posar en funcionament l'any 1986 en el carrer d'Antonio Calvo, per iniciativa del Grup Amics del Patrimoni Cultural. S'hi exposen de manera permanent els diferents elements que van formar part de la desapareguda indústria del cànem, origen de l'actual indústria de fils, cordes i xarxes.

Mena de hilar

Mena de hilar

Spinning
workbench
(wheel)

Museo Etnológico Municipal del cáñamo y huerta CALLOSA DE SEGURA

En el año 1995 pasó a su ubicación definitiva, en el antiguo matadero municipal, un bello edificio de principios del siglo XX obra del arquitecto provincial don Juan Vidal Ramos, situado en la Carretera de Rafal.

En él se recogen los utensilios y maquinaria de todo el proceso desde el cultivo de la planta del cáñamo hasta el resultado final de su elaboración en las industrias

del calzado y de las hilaturas pasando por cada una de sus fases: agramado, rastrellado, etc.

Este museo mantiene una escuela de estos trabajos artesanales y realiza demostraciones en vivo de estos trabajos, destacando la demostración que se realiza en Callosa de Segura cada 14 de agosto, con motivo de las Fiestas Patronales.

L'any 1995 passà a la ubicació definitiva, en l'antic escorxador municipal, un bell edifici de començament del segle XX, obra de l'arquitecte provincial Juan Vidal Ramos, situat en la carretera de Rafal.

S'hi mostren els utensilis i la maquinària de tot el procés, des del cultiu de la planta del cànem, fins al resultat final de l'elaboració en les indústries del calcer i de les filatures, passant per cada una de les fases: agramat, rasclada, etc.

El museu manté una escola d'aquests treballs artesanals i en fa demostracions en viu. Cal destacar la demostració que es realitza a Callosa de Segura cada 14 d'agost, amb motiu de les festes majors.

MUSEO ETNOLÓGICO
MUNICIPAL DEL CÁÑAMO Y
HUERTA

Carretera de Rafal, s/n
03360 – Callosa de Segura
Tel.: 966 756 767

The Callosa d'en Sarrià Ethnology and Archaeology Museum shows and describes those objects which have influenced the configuration of this town's popular culture.

The Callosa ethnological museum seeks to bring the visitor closer to the everyday life of our forebears, to awaken the curiosity and interest in relation to our history and our historical and cultural heritage.

Our ancestors took advantage of the scarce natural resources available at our municipality within a dynamic rural-economy-based society. Activities and trades which have left a profound mark on our town's cultural heritage.

The museum contains pieces from various periods, especially from the early 20th century to the 1960s, a decade in which they introduced the cultivation of medlar –which is the economic driving force of this town nowadays.

The ethnological museum is located in the old quarter of the town, next to the *Casa de Cultura* [Culture House] and near the church and the town hall.

The museum building is divided into three floors:

The ground floor offers the recreation of a kitchen from that period; and the different traditional trades of Callosa are also shown through exhibits and informative panels.

Different pieces from a bedroom are exhibited on the first floor and there is a showcase with some archaeological findings as well.

Finally, the museum's library can be found on the second floor together with some household items and others related to childhood.

E

El museo de Etnología y Arqueología de Callosa d'en Sarrià muestra y describe aquellos objetos que han influido en la configuración de la cultura popular del pueblo.

El museo etnológico de Callosa pretende aproximar al visitante a la vida cotidiana de nuestros antepasados, despertar la curiosidad y el interés por nuestra historia y por nuestro patrimonio histórico y cultural.

El Museu d'Etnologia i Arqueologia de Callosa d'en Sarrià mostra i descriu aquells objectes que han influït en la configuració de la cultura popular del poble.

El Museu Etnològic de Callosa d'en Sarrià pretén aproximar el visitant a la vida quotidiana dels nostres avantpassats, despertar la curiositat i l'interès per la nostra història, i pel nostre patrimoni històric i cultural.

Els nostres avantpassats van aprofitar els escassos recursos naturals del nostre terme dins d'una societat dinàmica d'economia rural. Activitats i oficis que han deixat una gran empremta en el patrimoni cultural de la nostra localitat.

Museu d'Etnologia i Arqueologia de CALLOSA D'EN SARRIÀ

Nuestros antepasados aprovecharon los escasos recursos naturales de nuestro término dentro de una sociedad dinámica de economía rural. Actividades y oficios que han dejado una gran huella en el patrimonio cultural de nuestra localidad.

En el museo encontramos piezas de diferentes épocas, sobre todo desde inicios del siglo XX hasta los años 60, década en la cual

se introdujo el cultivo del níspero, que es actualmente el motor económico del pueblo.

El museo etnológico está ubicado dentro del casco antiguo del pueblo, al lado de la Casa de Cultura y cerca de la iglesia y del ayuntamiento. El edificio del museo se divide en tres plantas:

En la planta baja se recrea una cocina de la época y también se muestran los dife-

rentes oficios tradicionales de Callosa a través de piezas y paneles informativos.

En la primera planta se muestran diferentes piezas de un dormitorio y también hay una vitrina con algunos hallazgos arqueológicos.

Finalmente, en la segunda planta, junto con algunos objetos de la casa y relativos a la infancia, se encuentra la biblioteca del museo.

Al Museu trobem peces de diferents èpoques, sobretot des de principis del segle XX fins als anys 60, dècada en la qual es va introduir el cultiu del nispro, que és actualment el motor econòmic del poble.

El Museu Etnològic està ubicat dins del casc antic del poble, al costat de la Casa de Cultura i prop de l'església i de l'ajuntament. L'edifici del Museu es dividix en tres plantes:

En la planta baixa es recrea una cuina de l'època i també es mostren els diferents oficis tradicionals de Callosa a través de peces i panells informatius.

En la 1ª planta, es mostren diferents peces d'un dormitori i també hi ha una vitrina amb algunes troballes arqueològiques.

Finalment, en la 2ª planta, junt amb alguns objectes de la casa i relatius a la infància, es troba la biblioteca del museu.

MUSEU D'ETNOLOGIA I
ARQUEOLOGIA DE CALLOSA D'EN
SARRIÀ

C/ Sellesos, 3
03510 – Callosa d'en Sarrià
Tels.: 965 880 946 – 965 886 279

museu@callosa.es
www.callosa.es/museo

The *Casa del Cocó* [El Cocó House] is a rural construction typical of the Marina Alta region; the different economic activities formerly developed in Calpe are represented in the various rooms.

The room dedicated to wine production shows the 'cup' or press where the grapes were trodden, originally built with the house, which has been restored and recovered, as well as all the objects related to this activity: barrels, grape crushers, bottle corking machines and the bottling plant.

The different objects and models contained in the fishing room exhibit the fishing gear most commonly used by Calpe-born fishermen from the early 20th century.

The farming room shows the activities associated with the countryside and the transformation of the products which are obtained from it; special emphasis is placed on the grape scalding activity to turn grapes into raisins.

Next we find the kitchen, the dining-room and the bedroom where visitors can see furniture and household goods which reconstruct the atmosphere of a dwelling.

Finally, the forge room teaches us the process through which iron objects are made: locks, horseshoes and keys, as well as the tasks which were performed in some workshops of this town.

The outer part shows the beautiful arcades or *riu-raus*, one at the front with eight high basket-handle arches, and another on one side of the building, a lintelled jack arch, which give the house its generic name. There is an oven to bake bread and a well in the side *riu-rau*, to which is added another well and the oven utilised to scald the grapes a few meters away from the dwelling.

L

La Casa del Cocó es una edificación rural típica de la Marina Alta; en las distintas salas aparecen representadas las diferentes actividades económicas desarrolladas en Calpe en tiempos pasados.

La sala dedicada a la elaboración del vino muestra el "cup" o lagar donde se pisaba la uva, original de la vivienda y que ha sido restaurado y recuperado; así como todos los objetos relacionados con esta actividad: toneles, trituradora

La Casa del Cocó és una edificació rural típica de la Marina Alta. En les diferents sales apareixen representades les activitats econòmiques desenvolupades a Calp en temps passats.

La sala dedicada a l'elaboració del vi mostra el cup (mena de recipient) on es trepitjava el raïm; és l'original de l'habitatge i ha sigut restaurat i recuperat, com la resta dels objectes relacionats amb l'activitat: botes, trituradora de raïm, màquina de taponar botelles, embotelladora.

La sala de pesca, a través dels objectes i les maquetes, exhibeix les arts més utilitzades pels pescadors calpins des del començament del segle XX.

Museo Etnológico Casa del Cocó CALP

de uva, máquina de taponar botellas, embotelladora.

La sala de pesca a través de los diferentes objetos y maquetas, exhibe las artes de pesca más empleadas por los pescadores calpinos desde principios del siglo XX.

La sala de agricultura muestra las actividades relacionadas con el campo y la transformación de los productos que de él se obtienen; haciendo especial hincapié en la actividad del escaldado de la uva para convertirla en pasa.

Nos encontramos, seguidamente, con la cocina, el comedor y el dormitorio donde se pueden contemplar muebles y enseres domésticos que reconstruyen el ambiente de una vivienda.

Por último, la sala de la fragua nos enseña el proceso de elaboración de los objetos de hierro: cerraduras, herraduras de caballería, llaves; así como el trabajo que se realizaba en algunos talleres de la localidad.

La parte exterior muestra las bellas arcadas o riu-raus, uno en el frente con ocho arcos de carpanel alto, y otro en el lateral del edificio, adintelado, que dan nombre genérico a la vivienda. En el riu-rau lateral se encuentra un horno de cocer pan y un aljibe y a pocos metros de la vivienda se encuentra otro pozo y el horno utilizado para realizar el escaldado de la uva.

La sala d'agricultura mostra les activitats relacionades amb el camp i la transformació dels productes que se n'obtenen. Es posa l'accent en l'escaldat del raïm per a convertir-lo en pansa.

A continuació tenim la cuina, el menjador i el dormitori, on es poden observar mobles i estris domèstics que reconstrueixen l'ambient d'un habitatge.

Finalment, la sala de la forja ens ensenya el procés d'elaboració dels objectes de ferro: panys, ferradures, claus; així com el treball que es feia en alguns tallers de la localitat.

En la part exterior veiem unes belles arcades o riuraus, un en la façana –amb huit arcs de carpanell alt– i l'altre en el lateral de l'edifici, a nivell, que donen nom genèric a l'habitatge. En el riurau lateral hi ha un forn de coure pa i un aljub, i a pocs metres de la casa un altre pou i el forn utilitzat per a realitzar l'escaldat del raïm.

MUSEO ETNOLÓGICO
CASA DEL COCÓ

Partida Gargasindi 1L
03710 - Calp

museo@ajcalp.es

The Calp History Museum is located at number 7 of Santísimo Cristo Street, in the building known as 'Casa de la Senyoreta [House of the Young Lady].'

The oldest materials kept in the museum date back to the Bronze Age (bowls, mills and flint sickle flakes), corresponding to the Cocentari site; and to Iberian times (painted plates, loom weights, hooks and amphorae) belonging to the Peñón de Ifach [Ifach Rock].

The first floor is dedicated to the Baños de la Reina site and shows elements belonging to various aspects of everyday life (marble, construction materials, kitchenware and tableware, ornamental objects...), commercial exchanges (amphorae, anchor stocks, coins) and leisure (game pieces, bone dice...). Its chronology covers from the 1st century A.D. to the 6th century A.D.

The Cambra floor is occupied by the objects from the *Pobla Medieval de Ifach*, which can be seen at the Calp History Museum thanks to the cession made by the Alicante Provincial Archaeological Museum (MARQ). Among the materials stand out a toral arch corresponding to Ifach's church of *Nuestra Señora de los Ángeles* [Our lady of Angels], an Islamic charm with an inscription in Kufic writing and a buckle with a representation of a mythological animal known as 'buckle of the basilisk'.

Likewise, the exhibition is complemented by panels with information and 3D reconstructions of the buildings present in both sites, as well as by an audiovisual projection about Calp's history and heritage.

E

El Museo de Historia de Calp está situado en la calle Santísimo Cristo nº 7, en el edificio conocido como "Casa de la Senyoreta".

Los materiales más antiguos que alberga el museo se remontan a la Edad del Bronce (cuencos, molinos y dientes de hoz) correspondientes al yacimiento de Cocentari; y a la Época Ibérica (platos pintados, pesas de telar, anzuelos y ánforas) pertenecientes al Peñón de Ifach.

El Museu d'Història de Calp està situat en el carrer del Santíssim Crist, núm. 7, en l'edifici conegut com a Casa de la Senyoreta.

Els materials més antics del museu es remunten a l'edat del bronze (bols, molins i dents de falç), del jaciment del Cocentari; i a l'època ibèrica (plats pintats, peses de teler, hams i àmfores), provinents del penyal d'Ifac.

La primera planta està dedicada al jaciment dels Banys de la Reina i mostra elements pertanyents a diferents aspectes de la vida quotidiana (marbres, materials de construcció, vaixelles de cuina i taula, objectes d'adornament...), els intercanvis comercials (àm-

Museo de Historia de CALP

La primera planta está dedicada al yacimiento de Baños de la Reina y muestra elementos pertenecientes a diferentes aspectos de la vida cotidiana (mármoles, materiales de construcción, vajillas de cocina y mesa, objetos de adorno...) los intercambios comerciales (ánforas, cepos de ancla, monedas) y el ocio (fichas de juego, dados de hueso...). Su cronología abarca desde el siglo I d. C. hasta el siglo VI d. C.

La planta cambrà està ocupada per los objectes procedents de la Poble Medieval de Ifach, que poden contemplarse en el Museo de Historia de Calp gracias a la cesión efectuada por el Museo Arqueológico Provincial de Alicante (MARQ). Entre los materiales destacan las piezas que conforman un arco toral correspondiente a la Iglesia de Nuestra Señora de los Ángeles de Ifach, un amuleto islámico con inscrip-

ción en escritura cúfica, y una hebilla con una representación de un animal mitológico –denominada “hebillà del basilisc”–.

La exposició està acompanyada, asimismo, de paneles con información y reconstrucciones en 3D de las construcciones presentes en ambos yacimientos y de una proyección audiovisual sobre la historia y el patrimonio de Calp.

fores, ceps d'àncora, monedes) i l'oci (fitxes de joc, daus d'os...). La seua cronologia comprén des del segle I d. C. fins al segle VI d. C.

La cambra està ocupada pels objectes procedents de la Poble Medieval d'Ifach, que es poden contemplar en el Museu d'Història de Calp gràcies a la cessió efectuada pel Museu Arqueològic Provincial d'Alacant (MARQ). Entre els materials destaquen les peces que formen un arc toral corresponent a l'església de la Mare de Déu dels Àngels d'Ifach, un amulet islàmic amb una inscripció en escriptura cúfica i una sivella amb una representació d'un animal mitològic –denominada “sivella del basilisc”–.

L'exposició està acompanyada, així mateix, de plafons amb informació i reconstruccions en 3D de les construccions de tots dos jaciments, i d'una projecció audiovisual sobre la història i el patrimoni de Calp.

MUSEO DE HISTORIA
DE CALP

C/ Santísimo Cristo, 7
03710 - Calp
Tel.: 965 839 123

museo@ajcalp.es

The Cave Art Room arranged in Castell de Castells focuses on Macro-schematic Art and particularly on the Pla de Petracos site, a Neolithic sanctuary put in value by the *Diputació de Alicante* [Alicante Provincial Government], the Room becoming its interpretation centre. Using an attractive display, the visitor is introduced into cave art works of the 6th millennium before our era. The intensive site research process, the art that made this site be designated as UNESCO World Heritage, as well as the arrival of the first farmers and shepherds in these lands are topics covered in a space that deals with the living environment and the everyday life of those settlers. After their stay at this site, visitors have the chance to enjoy a powerful and touching audiovisual which takes them back to the earliest times of the Neolithic and to the meaning of the paintings which have been preserved.

Castell de Castells additionally boasts an Ethnographic Collection which brings together objects of different kinds associated with the traditional ways of life and the rural world of the Alicante Mountain inland areas. The room where the collection is displayed used to be the lower floor of an old house which belonged to an important family from this town. A special mention deserves to be made within this collection of spaces dedicated to storage, mainly of oil, an essential cultivation and consumption product, the kitchen-dining room in which a considerable part of household activities were carried out, and where leisure moments were enjoyed, and the stable with a large-sized manger.

La Sala de Arte Rupestre dispuesta en Castell de Castells se centra en el Arte Macroesquemático, y de modo particular en el yacimiento de Pla de Petracos, santuario neolítico puesto en valor por la Diputación de Alicante, resultando la Sala su centro de interpretación. En un sugestivo montaje se introduce al visitante a las realizaciones rupestres del VI milenio antes de nuestra era. El intenso proceso de

La Sala d'Art Rupestre de Castell de Castells se centra en l'art macroesquemàtic i, de manera particular, en el jaciment del Pla de Petracos, santuari neolític realçat per la Diputació d'Alacant; la sala n'és el centre d'interpretació. En un suggestiu muntatge, s'introdueix el visitant en les realitzacions rupestres del VI mil·lenni abans de la nostra era. L'intens procés de recerca en el jaciment, l'art que el significa com a

Salas de Arte Rupestre y Etnografía CASTELL DE CASTELLS

investigación del yacimiento, el arte que lo significa como Patrimonio de la Humanidad y la llegada de los primeros agricultores y pastores a estas tierras son temas que se abordan en un ámbito que trata el entorno y la vida cotidiana de aquellos pobladores. Tras su visita se accede a un potente y emotivo audiovisual que retrotrae al visitante a los primeros tiempos del Neolítico y al significado de las pinturas que se conservan.

Castell de Castells cuenta además con una colección etnográfica que reúne objetos de diversa índole relacionados con las formas de vida tradicional y el mundo rural del interior de la montaña alicantina. La sala donde se halla instalada pertenece a la planta inferior de una antigua casa que perteneció a una destacada familia de la villa. En ella sobresalen los espacios destinados al almacenamiento, principalmente del aceite producto esencial

de cultivo y consumo, la cocina-comedor como lugar donde se realizan una parte importante de las actividades domésticas cotidianas y donde se disfrutaba de los momentos de ocio, y la cuadra con un pesebre de amplias dimensiones.

Patrimoni de la Humanitat i l'arribada dels primers agricultors i pastors a aquestes terres són temes que s'hi tracten. Després de la visita, s'accedeix a un potent i emotiu audiovisual que trasllada el visitant als primers temps del neolític i al significat de les pintures que es conserven.

Castell de Castells disposa també d'una col·lecció etnogràfica que reuneix objectes de diversa índole relacionats amb la vida tradicional i el món rural de l'interior de la muntanya alicantina. La sala on està instal·lada és la planta inferior d'una antiga casa que va pertànyer a una destacada família de la vila. Hi destaquen els espais destinats a l'emmagatzematge, principalment d'oli –el producte essencial de cultiu i consum–, la cuina-menjador com a lloc on es fan una part important de les activitats domèstiques quotidianes i on es gaudia dels moments d'oci, i la quadra amb un pessebre molt ample.

SALAS DE ARTE RUPESTRE Y
ETNOGRAFÍA

C/ Major, 25
03793 - Castell de Castells
Tel.: 965 518 067

The *Centre d'Estudis Contestans* [Cocentaina Studies Centre] is a cultural entity founded in 1971 and dedicated to the study, preservation, recovery and spreading of Valencian cultural and historical heritage which, thanks to its work and dedication, has made the *Museu* [Museum] come true.

The House-Museum is located at number 3 of *Calle Mayor* [High Street], a few metres away from the *Palacio Condal* [Earls' Palace], in a mid-thirteenth-century building which was erected after the Christian reconquest of this place. The House-Museum was remodelled in the 15th century, a period from which several architectural elements of great interest have been kept. In addition to the *Centre d'Estudis Contestans*, it contains the *Museu Arqueològic i Etnològic del Comtat* [El Comtat Archaeological and Ethnological Museum], devoted to the treatment and dissemination of the themes defining it and mostly referred to El Comtat region.

The ethnology room, located on the ground floor, deals with the prevailing economic activity in El Comtat until halfway through the 20th century, wheat and vine growing, olive grove care and the handmade production which respectively derived from them: of flour, of wine, and of oil.

The archaeology room occupies the first floor. Using showcases characterised by their didactic approach, it shows replicas of tools and implements made of bone, flint and deer antler, explanations are provided about the different working techniques and the pertinent chronology is specified. A large space dedicated to Prehistory allows visitors to see archaeological materials, all of them coming from sites in the area which cover from the Lower Palaeolithic to the Bronze Age. A number of Eneolithic trousseaux with arrowheads are particularly significant within this ensemble. Another space brings together testimonies from the Iberian and Roman cultures, amongst which stands out a skyphos vase with red figures.

The Noble Room exhibits materials from the Middle Ages, including a large collection of ceramics –a special mention deserving to be made for its stylistic beauty and neatness of an Islamic chamber pot decorated with the 'total dry rope' technique. An explanatory video complements this exhibition.

Both the library and the head office of the *Centre d'Estudis Contestans* and its *Associació d'Amics* [Friends' Association] are situated on the top floor of the building.

Bacín
Bací
Chamber pot

Centre d'Estudis Contestans es una entidad cultural fundada en 1971 dedicada al estudio, conservación, recuperación y divulgación del patrimonio cultural e histórico valenciano que, con su trabajo y dedicación, ha hecho posible el Museu.

La Casa-Museu está situada en el número 3 de la calle Mayor, a pocos metros del palacio Condal, en un edificio de mediados del siglo XIII, que fue construido poco después de la reconquista cristiana del lugar. Fue remodelada en el siglo XV, época de la que conserva varios elementos arquitect-

El *Centre d'Estudis Contestans* és una entitat cultural fundada el 1971 dedicada a l'estudi, la conservació, la recuperació i la divulgació del patrimoni cultural i històric valencià. Amb el seu treball i dedicació, ha fet possible el Museu, situat en el número 3 del carrer Major –a pocs metres del Palau Comtal–, en un edifici de mitjan segle XIII, poc després de la reconquesta cristiana del lloc. Va ser remodelat en el segle XV, època de la qual es conserven elements arquitectònics d'interés. A més del Centre d'Estudis Contestans, hi trobem el Museu Arqueològic i Etnològic del Comtat, dedicat al tractament i la divulgació de les matèries que el defineixen, referides preferentment a la comarca del Comtat.

La sala d'etnologia, situada en la planta baixa, tracta sobre l'activitat econòmica dominant al Comtat fins a mitjan segle XX, el cultiu del blat, la vinya i l'oliva; i les respectives produccions artesanies: de farina, vi i oli.

Centre d'Estudis Contestans COCENTAINA

tónicos de interés. En ella además del Centre d'Estudis Contestans se encuentra el Museu Arqueològic i Etnològic del Comtat, dedicado al tratamiento y divulgación de las materias que lo definen referidas preferentemente a la comarca del Comtat.

La sala de etnología, situada en la planta baja, trata sobre la actividad económica tradicional dominante del Comtat hasta mediados del siglo XX, el cultivo del trigo y de la vid, el cuidado del olivar y la producción artesana que respectivamente decantaban: de harina, de vino y de aceite.

La sala de arqueología, ocupa la primera planta. En vitrinas de intención didáctica, se presentan réplicas de útiles en sílex, hueso y asta de ciervo, se explican las diferentes técnicas de trabajo, y se indica la cronología pertinente. En un amplio espacio dedicado a la prehistoria, pueden verse materiales arqueológicos todos ellos procedentes de yacimientos de la comarca que abarcan desde el paleolítico Inferior hasta la Edad del Bronce. Particularmente significativos son, dentro de este conjunto, varios ajuares eneolíticos con puntas de

flecha. En otro se agrupan testimonios de la cultura ibérica y romana, entre los que resalta una copa skyphos de figuras rojas.

En la sala noble, se exponen materiales de época medieval, que incluyen una amplia colección de cerámicas, de las que destaca por su belleza y nitidez estilística un bacín islámico decorado con la técnica de cuerda seca total. Un vídeo explicativo complementa esta muestra.

En el piso superior del edificio se encuentran la biblioteca y las sedes del Centre d'Estudis Contestans y su Associació d'Amics.

La sala d'arqueologia ocupa la primera planta. En vitrines amb una intenció didàctica, es presenten rèpliques d'utensilis en sílex, os i banya de cérvol, s'expliquen les diferents tècniques de treball i s'indica la cronologia pertinent. En un ampli espai dedicat a la prehistòria, es poden veure materials arqueològics procedents de jaciments de la comarca que van des del paleolític inferior fins a l'edat del bronze. Particularment significatius són, dins d'aquest conjunt, diversos aixovars eneolítics amb puntes de fletxa. En un altre s'hi agrupen testimonis de la cultura ibèrica i romana, entre els quals cal destacar una copa skyphos amb figures roges.

En la sala noble s'exposen materials d'època medieval, inclosa una àmplia col·lecció de ceràmiques, en què destaca per la seua bellesa i nitidesa estilística un bací islàmic decorat amb la tècnica de corda seca total. Un vídeo explicatiu complementa la mostra.

En el pis superior de l'edifici se situa la biblioteca i la seu del Centre d'Estudis Contestans i la de la seua Associació d'Amics.

MUSEU ARQUEOLÒGIC
I ETNOLÒGIC DEL
COMTAT

C/ Major, 3
03820 – Cocentaina
Tel.: 965 500 197
Fax: 965 593 067

www.cecalberri.org
cec@cecalberri.org

the Cocentaina Municipal Museum has its venue in the town's most emblematic monument, the *Palau Comtal* [Earl's Palace], a building which currently offers a Renaissance appearance resulting from the reforms carried out at an old Gothic-style fortress during the 16th and 17th centuries. Both the inside and the outside reveal the presence of various styles from Renaissance to Baroque, with the survival of medieval elements as well.

The permanent exhibition contains a classical and contemporary collection, architectural remains found during the restoration of the building, pieces of a bibliographic, palaeontological and ethnological nature coming from donations, all of them related to the cultural heritage and the artistic activity of this region.

The Museum organises visits to the monument made easier through the use of explanatory panels in the most important rooms, such as the *Sala Daurada* [Golden Room], the *Sala de la Ximeneia* [Chimney Room], the *Sala d'Ambaixadors* [Ambassadors' Room], the exhibition of the sculptor Vicente Agulló, the *Torre del paraigua* [Umbrella Tower] and the San Antonio Abad Chapel.

Amongst other activities, this museum also performs its role of disseminating the town's cultural heritage through open-door events such as those carried out at the *Castell* [Castle], the *Palau Comtal* [Earl's Palace], the Santa Bàrbara Hermitage, etc., as well as school activities, lectures and presentations.

Other rooms at the *Palau Comtal* are dedicated to such functions as: laboratory, study room and library, administration room, information point and audiovisual projection.

E

El Museo municipal de Cocentaina tiene su sede en el monumento más emblemático de la población, El Palau Comtal. El Edificio ofrece actualmente un aspecto renacentista fruto de las reformas realizadas durante los siglos XVI y XVII de un antiguo alcázar de estilo gótico. Tanto en el interior como en el exterior se aprecian diversos estilos desde el renacentista al barroco con la pervivencia de elementos medievales.

El Museu Municipal de Cocentaina té la seu en el monument més emblemàtic de la població: el Palau Comtal. L'edifici té actualment un aspecte renaixentista, fruit de les reformes realitzades durant els segles XVI i XVII a un antic alcàsser d'estil gòtic. Tant en l'interior com en l'exterior s'aprecien diversos estils, del renaixentista al barroc, amb la pervivència d'elements medievals.

L'exposició permanent consta de peces d'art clàssic i contemporani, de restes arquitectòniques trobades durant la restauració de l'edifici, de fons de caràcter bibliogràfic, paleontològic i etnològic procedents de donacions, relacionats amb el patrimoni cultural i l'activitat artística de la comarca.

Museo Municipal de Cocentaina PALAU COMTAL

La exposición permanente consta de fondos de arte clásico y contemporáneo, restos arquitectónicos hallados durante la restauración del edificio, de carácter bibliográfico, paleontológico y etnológico procedentes de donaciones, todos ellos relacionados con el patrimonio cultural y la actividad artística de la comarca.

Desde el Museo se gestionan las visitas al monumento facilitadas por paneles ex-

plicativos en las principales salas como la Sala Daurada, la Sala de la Ximeneia, Sala d'Ambaixadors, Exposición del escultor Vicente Agulló, Torre del paraigua y capilla de San Antonio Abad.

Entre otras actividades, el museo también desempeña su papel divulgador del patrimonio cultural municipal a través de Jornadas de puertas abiertas como las realizadas en el Castell, el Palau Comtal,

la ermita de Santa Bárbara, etc., así como actividades escolares, conferencias y presentaciones.

Otras dependencias del Palau Comtal son utilizadas para laboratorio, sala de estudio y biblioteca, sala de administración y punto de información y proyección de audiovisuales.

Des del museu es gestionen les visites al monument, facilitades per plafons explicatius en els espais principals, com la Sala Daurada, la de la Ximeneia i la d'Ambaixadors; l'exposició de l'escultor Vicent Agulló; la Torre del Paraigua, i la capella de Sant Antoni Abat.

Entre altres activitats, el Museu exerceix el seu paper divulgador del patrimoni cultural municipal a través de jornades de portes obertes, com les realitzades al castell, el Palau Comtal, l'ermita de Santa Bàrbara, etc., així com activitats escolars, conferències i presentacions.

En altres dependències del Palau Comtal són utilitzades per a laboratori, sala d'estudi i biblioteca, sala d'administració, i punt d'informació i projecció d'audiovisuals.

MUSEO MUNICIPAL
DE COCENTAINA
Palau Comtal

El Pla s/n
03820 – Cocentaina
Tels.: 965 590 051 (ext. 222)
965 590 159

patrimoni@cocentaina.org

The Crevillent Archaeological Museum is located at the *Casa del Parc* [Park's House], a casticist-style building erected in 1927. It likewise houses the Office-Laboratory of Dr. Mas Magro, a local doctor who was even proposed to be a candidate to the Nobel Prize, and the Municipal Art Gallery.

Its collection ranges from the Upper Palaeolithic (Aurignacian, around the year 30,000 before our era) to the Islamic Period. Three groups stand out from the rest:

El Botx foundry moulds to produce 'carp tongue' swords, axes with rings and rods from the Atlantic III Final Bronze, dated around the 8th century B.C., very similar to those documented in the *Penya Negra* metallurgical workshop.

The Phoenician bronzes of *El Camí de Catral* and *La Canyada Joana*, medallion-shaped goldsmith moulds which present a series of Oriental mythological motifs, which reveal an Oriental-rooted art clearly linked to Etruria, Ionia and Egypt, of which *Penya Negra* has given such important examples.

The *Catxapets Tesorillo* [Little Treasure] of Roman Denarii formed by 268 coins and two silver bracelets dated between 211 and 100 B.C. It gathers nearly all the issuing types and families of the 2nd century B.C. This is in all cases circulating currency, which suggests a family type of currency concealment. It constitutes a set of exceptional value, without a doubt the most significant numismatic discovery in these lands.

At present, the museum is going through a remodelling process: nearly 1,500m² to enlarge the exhibition spaces, of which an outstanding part will correspond to the local palaeontology section, which will make known the exceptional palaeontological sites, especially the one known as *Los Orones* or *CR2* from the Upper Miocene (8.5 million years ago), a locality of reference for that moment of geological history after having identified new fauna species

Bronze de El Camí de Catral.
Período Orientalizante,
ss. VII-VI a.C.

Bronze del Camí de Catral.
Període orientalizant,
s. VII-VI a. de C.

Bronze of El Camí de Catral.
Orientalising Period,
7th-6th centuries B.C.

Cachapets, monedas:
Tesorillo de Catxapets. Època Romana
Republicana. 211-100 a.C.

Els Catxapets, monedes:
Tresoret dels Catxapets.
Època romana republicana.
211-100 a. de C.

Cachapets, coins:
Tesorillo de Catxapets.
Republican Roman Period.
211-100 B.C

El Museo Arqueológico de Crevillent está localizado en la *Casa del Parc*, edificio de estilo casticista construido en 1927. Alberga asimismo el Despacho Laboratorio del Doctor Mas Magro, médico de la localidad que llegó a ser propuesto candidato a Premio Nobel, y la Pinacoteca Municipal.

Sus fondos abarcan desde el Paleolítico Superior (Auriñaciense, en torno al 30000 a.n.e.) a la Época Islámica. De entre ellos destacan tres conjuntos:

e

El Museu Arqueològic de Crevillent se situa en la Casa del Parc, edifici d'estil purista construït l'any 1927. Conté també el despatx laboratorí del doctor Mas Magro, metge de la localitat que va ser proposat per al Premi Nobel, i la Pinacoteca Municipal.

Els seus fons comprenen des del Paleolític Superior (Aurinyacià, entorn del 30.000 a. de la n. e.) fins a l'Època Islàmica. Hi destaquen tres conjunts:

Els motles de fosa del Botx per a fabricar espases de "llengua de carpa", destrals amb anelles i varetes del Bronze Final Atlàntic III, datats al voltant del segle VIII a. de C., molt similars als que es van documentar en el taller metal·lúrgic de la Penya Negra.

Museo Arqueológico Municipal de CREVILLENT

Los moldes de fundición de El Botx para fabricar espadas de "lengua de carpa", hachas con anillas y varillas del Bronce Final Atlántico III, datados en torno al siglo VIII a.C., muy similares a los que se documentaron en el taller metalúrgico de la Penya Negra.

Los bronzes fenicios de El Camí de Catral y La Canyada Joana, matrices de orfebre en forma de medallón que presentan una serie de motivos mitológicos orientales, muestra de un arte de raigambre oriental claramente emparentado con Etruria, Jo-

nia y Egipto, y que tan importantes ejemplares ha dado Penya Negra.

El Tesorillo de Denarios Romanos de Catxapets compuesto por 268 monedas y dos pulseras de plata datado entre el 211 y el 100 a.C. En él se han recogido casi todos los tipos y familias emisoras del s. II a.C. Se trata en todos los casos de moneda circulante y apunta a que sea una ocultación monetaria de tipo familiar. Constituye un conjunto de valor excepcional, sin duda el hallazgo numismático más significativo de estas comarcas.

En la actualidad el museo se encuentra en fase de remodelación: cerca de 1.500 m² para ampliar las zonas de exposición, de la que será parte destacada la sección de paleontología local, donde se darán a conocer los excepcionales yacimientos paleontológicos, sobre todo el conocido como Los Orones o CR2 del Mioceno Superior (8,5 millones de años), localidad tipo y de referencia para dicho momento de la historia geológica al haberse individualizado de nuevas especies de fauna.

Els bronzes fenicis del Camí de Catral i la Canyada Joana, matrius d'orfebre en forma de medalló que presenten una sèrie de motius mitològics orientals, mostra d'un art d'estirp oriental clarament emparentat amb Etrúria, Jònia i Egipte, i del qual tenim importants exemples procedents de la Penya Negra.

El tresoret de denaris romans dels Catxapets, compost per 268 monedes i dues polseres de plata, datats entre el 211 i el 100 a. de C. La col·lecció conté quasi tots els tipus i famílies emissores del s. II a. de C. Es tracta en tots els casos de moneda circulant i tot fa pensar que és una ocultació familiar de peces dineràries. Constitueix un conjunt de valor excepcional i és, sens dubte, la troballa numismàtica més significativa d'aquestes comarques.

En l'actualitat, el museu està en fase de remodelació i ampliació de les zones d'exposició: prop de 1.500 m². Hi destacarà la secció de paleontologia local, que donarà a conèixer els excepcionals jaciments; sobretot el conegut com a Los Orones o CR2, del Miocè Superior (8,5 milions d'anys), que és una localitat tipus i de referència per a aquest moment de la història geològica, en haver-se individualitzat de noves espècies de fauna.

MUSEO ARQUEOLÓGICO MUNICIPAL
DE CREVILLENT

Casa del Parc
Vial del Parc, s/n
03330 - Crevillent
Tel.: 966 681 478
Fax: 965 401 954

marqcrev@crevillent.es
[http://turismocrebillent.org/cultura/
museo-arqueologico-municipal/](http://turismocrebillent.org/cultura/museo-arqueologico-municipal/)

The Crevillent 'Holy Week' Museum is considered one of the most important in its type. It is an absolutely innovative space, since it is divided into four floors with open central spaces, which allows the visitor to observe the works of art from different perspectives. Another of its important characteristics is that the visit is configured to follow Christ's Passion, Death and Resurrection chronologically, which is why it becomes a real referent for the didactic and catechetical value that this type of museum has.

It boasts works of such renowned artists as Mariano Benlliure, Antonio Riudavets, Carmelo Vicent, García Talens, Antonio Parera..., along with a set of singular elements from the Holy Week in Crevillent: embroideries, gold and silverwork, posters, religious painting, robes, etc. The visit finishes at the Museum's Conference Hall where visitors can watch a video about these festivities which have been declared of International Tourist Interest.

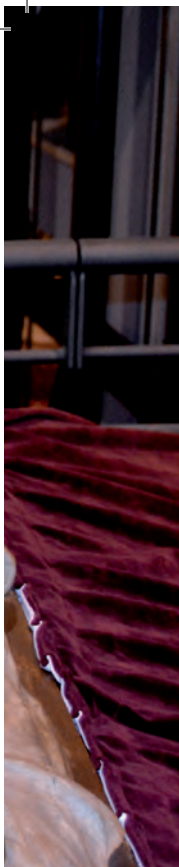

E

El Museo de la Semana Santa de Crevillent está considerado uno de los más importantes en su género. Se trata de un espacio totalmente innovador, ya que está dividido en cuatro plantas, con los espacios centrales abiertos, lo que permite al visitante observar las obras de arte desde diferentes puntos de vista. Otra de las

Museo de la Semana Santa de CREVILLENT

características es que la visita está configurada para seguir cronológicamente la Pasión, Muerte y Resurrección de Cristo, por lo que es todo un referente en el valor didáctico y catequético que tienen este tipo de museos.

Cuenta con obras de artistas de la talla de Mariano Benlliure, Antonio Riudavets, Carmelo Vicent, García Talens, Antonio

Parera..., junto a una serie de elementos singulares de la Semana Santa crevillentina: bordados, orfebrería, cartelería, pintura religiosa, túnicas, etc. La visita finaliza en el salón de Actos del museo, donde se puede visualizar un vídeo de esta celebración, que goza del título de Interés Turístico Internacional.

El Museu de la Setmana Santa de Crevillent està considerat com un dels més importants en el seu gènere. Es tracta d'un espai molt innovador, ja que està dividit en quatre plantes, amb els espais centrals oberts, fet que permet al visitant observar les obres d'art des de diferents punts de vista. Una altra de les característiques és que en la visita se segueix cronològicament la Passió, Mort i Resurrecció de Crist, i per aquesta configuració és tot un referent didàctic i catequètic per a aquesta classe de museus.

Té obres d'artistes de la talla de Marià Benlliure, Antoni Riudavets, Carmel Vicent, García Talens, Antoni Parera..., junt amb una sèrie d'elements singulars de la Setmana Santa crevillentina: brodats, orfebreria, cartells, pintura religiosa, túniques, etc. La visita finalitza en la Sala d'Actes del museu, on es pot veure un vídeo d'aquesta celebració, que gaudeix del títol d'Interés Turístic Internacional.

MUSEO SEMANA SANTA CREVILLENT

C/Corazón de Jesús, 4
03330 - Crevillent

Apartado de correos 389

Tels.: 966 680 080 – 666 674 508

museo@semanasantacrevillent.com

www.musscrevillent.com

www.semanasantacrevillent.com

The connection between Mariano Benlliure and Crevillent dates back to this artist's last period in which he devoted his efforts to replace images and processional groups which had disappeared during the Spanish Civil War.

The Magro family, the one who commissioned most of these works, first opened a permanent exhibition in 1961 with 109 sculptures, mostly sketches and models in plasters. Half a century later, the museum owns a total of 332 works, of which 220 are sketches and models, and the remaining 112 works finished in the definitive material.

The museum is located at an old factory of the late 19th century, to which has been added the adjacent building with nearly 1,000 m² in all.

This museographic display has as its aim to put in value the so-called 'Benlliure's Universe,' a concept that we apply to the true dimension of this sculptor as opposed to the perception as an *imagero* [maker of religious images] that he had from the very beginning, at least in Crevillent. It also seeks to enhance the originality of this collection through the exhibition in many cases of mud and plaster models together with the finished work in the definitive material. The museographic discourse somehow evokes Benlliure's studio at Abascal Street in Madrid, a large-sized studio where he kept works of all formats, either in exhibition or in progress.

The Permanent Exhibition includes 128 works divided into 8 exhibition spaces, apart from the document archive shown as an antiquities office. These spaces are: Portrait Gallery; the Abascal House-Studio; The Studio and Public Monuments; Commemorative Reliefs; Religious Sculpture; Genre Works; the Benlliures; and Commemorative Medals and Plaques.

La relación entre Mariano Benlliure y Crevillent data de la última época del artista en la que se dedicó a reponer imágenes y grupos procesionales desaparecidos durante la Guerra Civil.

La familia Magro, que fue la que encargó la mayoría de las obras, abrió en 1961 una primera exposición permanente con alrededor de 109 esculturas, principalmente bocetos y modelos en escayola. Medio siglo después el museo cuenta con un total

La relació entre Marià Benlliure i Crevillent data de l'última època de l'artista, quan es va dedicar a reposar imatges i grups procesionals desapareguts durant la Guerra Civil.

La família Magro, la que va encarregar la majoria de les obres, va obrir el 1961 una primera exposició permanent, amb 109 escultures, principalment esbossos i models en escaiola. Mig segle després, el Museu conté un total de 332 obres, de les quals 220 són esbossos i models, i les 112 restants obres acabades en la matèria definitiva.

El Museu està instal·lat en una antiga fàbrica del final del segle XIX, al qual s'ha unit l'immoble contigu, amb prop de 1000 m² en total.

Ánfora báquica o
La bacanal. 1889
(ca.). Bronce y
mármol

Ànfora bàquica o
La bacanal. 1889
(ca.). Bronze i
marbre

Bacchic Amphora
or The bacchanal.
1889 (ca.). Bronze
and marble

Museo MARIANO BENLLIURE de CREVILLEN

de 332 obras, de las cuales 220 son bocetos y modelos, y las 112 restantes obras acabadas en la materia definitiva.

El museo está instalado en una antigua fábrica de finales del siglo XIX al que se le ha unido el inmueble contiguo con cerca de 1000 m² en total.

La implantación museográfica pretende poner en valor "el Universo de Benlliure", concepto que aplicamos a la verdadera dimensión artística de este escultor en

contraposición a la faceta de imaginero que desde el primer momento tenía, al menos en Crevillent. También pretende poner en valor la originalidad de la colección al exponer en muchos casos los modelos en barro y escayola junto a la obra acabada en materia definitiva. El discurso museográfico evoca, de alguna manera, el estudio de Benlliure de la calle Abascal de Madrid, de grandes dimensiones donde tenía obras de todos los formatos, bien en exposición bien en ejecución.

La exposición permanente cuenta con 128 obras divididas en 8 ambientes expositivos, además del archivo documental expuesto a modo de gabinete de antigüedades. Estos ambientes son: Galería de retratos, la Casa estudio de Abascal, el Estudio y los Monumentos Públicos, Relieves conmemorativos, Escultura religiosa, Obras de Género, los Benlliure y las Medallas y Placas Conmemorativas.

La implantació museogràfica pretén realçar "l'Univers de Benlliure", concepte que apliquem a la vertadera dimensió artística de l'escultor, en contraposició a la faceta d'imatger que des del primer moment tenia, almenys a Crevillent. També vol destacar l'originalitat de la col·lecció, en exposar en molts casos els models en fang i escaiola al costat de l'obra acabada en matèria definitiva. El discurs museogràfic evoca, d'alguna manera, l'estudi de Benlliure del carrer d'Abascal, a Madrid, de grans dimensions i on tenia obres de tots els formats, bé en exposició, bé en execució.

L'exposició permanent disposa de 128 obres, distribuïdes en 8 ambients, a més de l'arxiu documental, exposat a manera de gabinet d'antiguitats. Aquests ambients són: Galeria de Retrats, la Casa Estudi d'Abascal, l'Estudi i els Monuments Públics, els Relleus Commemoratius, l'Escultura Religiosa, les Obres de Gènere, els Benlliure i les Medalles i Plaques commemoratives.

MUSEO MUNICIPAL MONOGRÁFICO
"MARIANO BENLLIURE"

C/ San Cayetano, s/n
03330 - Crevillent
Tel.: 966 682 714
Fax: 966 682 715

mbenlliure@crevillent.es
[http://turismocrebillent.org/cultura/
museo-mariano-benlliure/](http://turismocrebillent.org/cultura/museo-mariano-benlliure/)

The Painter Julio Quesada Museum, situated at the headquarters of *San Francisco de Asís Electric Cooperative*, is dedicated to Julio Quesada Guilabert, for whom Crevillent was his adoption town. This museum gathers the work of the painter who is regarded as the best watercolourist in the 20th century, a broad collection which perfectly shows the technique and spontaneity of this watercolour grandmaster; plenty of portraits, *costumbristas* [traditional] scenes and landscapes which reflect an impressive combination of light and colour.

Along with Julio Quesada's work, we can watch the paintings of other important Spanish twentieth-century watercolourists such as Rafael Requena, Ceferino Olivé, Federico Lloveras or Pastor Calpena. It is equally possible to enjoy the works awarded with the International Julio Quesada Painting Prize organized by the San Francisco de Asís Electric Cooperative.

The Museum, divided into the Quesada Room and the Other Artists' Collection, has a large Conference Hall and an Exhibition Room.

Museo pintor Julio Quesada CREVILLENT

El Museo Pintor Julio Quesada, situado en la sede de Cooperativa Eléctrica San Francisco de Asís, está dedicado al crevillentino de adopción, Julio Quesada Guilabert. El museo recoge la obra del considerado mejor acuarelista del siglo XX, una amplia colección que muestra a la perfección la técnica y espontaneidad del gran maestro de la acuarela; infinidad de retratos, esce-

nas costumbristas, paisajes que reflejan una impresionante combinación de luz y color.

Junto a la obra de Julio Quesada, podemos contemplar obra de otros grandes acuarelistas españoles del siglo XX, como Rafael Requena, Ceferino Olive, Federico Lloveras, Pastor Calpena. Así como las obras

ganadoras del Premio Internacional de Pintura Julio Quesada que organiza Cooperativa Eléctrica San Francisco de Asís.

El Museo dividido en la Sala Quesada y Colección de Otros Artistas, dispone de un amplio salón de actos y una sala de exposiciones.

El Museu Pintor Julio Quesada, situat en la seu de Cooperativa Elèctrica Sant Francesc d'Assís, està dedicat al crevillentí d'adopció Julio Quesada Guilabert. El museu recull l'obra del considerat com a millor aquarellista del segle XX, una àmplia col·lecció que mostra a la perfecció la tècnica i l'espontaneïtat del gran mestre de l'aquarel·la; infinitat de retrats, escenes costumistes i paisatges que reflecteixen una impressionant combinació de llum i color.

A més de Julio Quesada, podem contemplar l'obra d'altres grans aquarellistes espanyols del segle XX, com Rafael Requena, Ceferino Olive, Federico Lloveras, Pastor Calpena. Així com les obres guanyadores del Premi Internacional de Pintura Julio Quesada, que organitza la Cooperativa Elèctrica Sant Francesc d'Assís.

El museu, dividit en la Sala Quesada i Col·lecció d'altres artistes, disposa d'una àmplia sala d'actes i una d'exposicions.

MUSEO PINTOR JULIO QUESADA

Sede Cooperativa Eléctrica San Francisco de Asís
C/ Corazón de Jesús, 17
03330 – Crevillent
Apartado de Correos 203
Tel.: 965 400 862
Tel. concertar visitas: 666 674 508

www.enercoop.es/minisite/
info@museojulioquesada.com

The current museum occupies two rooms of the building known as *Palau del Governador* [Governor's Palace] –which formed part of an old larger palace complex– situated within the upper enclosure of the *Castell de Dénia* [Dénia Castle]. The construction of these buildings dates back to the 17th century and their architecture shows a Renaissance style. The willingness to exhibit the archaeological collection that it owned led the Dénia Town Council to create this museum in 1957, starting the works required to set it up at the *Torre del Consell* [Council Tower] of the castle, which went on until 1975. Archaeological materials found in the town of Dénia and its surroundings could be permanently exhibited ever since.

The growth of its collections, due to the task performed by the Municipal Archaeology Service and to private donations, determined the convenience of launching a coherent museographic project which took shape in 1987, at the *Palau del Governador* facilities, also in the castle.

The Archaeological Museum offers a museographic proposal with a leitmotif: the development of the town of Dénia from its origins in the 2nd century B.C. until the 18th century. It also deals with some aspects that characterise this geographical area because of the impact that its territory has had on the gestation of this urban nucleus.

Amongst the materials exhibited stand out: a group of commemorative inscriptions dedicated to relevant figures of municipal life belonging to the town of Dianium, and an important collection coming from the Almadrava pottery workshop, which produced ordinary pottery objects, amphorae, containers to keep the products which were grown in this municipality, and building materials during the 1st and 3rd centuries A.D.

A special mention needs to be made of the museum's singular and main collection: the set of bronzes of Egyptian, Persian and, to a lesser extent, Andalusí origin from the 10th to the 13th centuries, where we can find candelabra, lamps, censers, cauldrons, small jugs, basins, bowls, vases, essence holders, etc.

E

El actual museo ocupa dos estancias en el edificio conocido como *Palau del Governador*, resto de un complejo palacial más extenso, situado en el interior del recinto superior del *Castell de Dénia*. La construcción de estas dependencias data del siglo XVII y su arquitectura es de estilo renacentista. Ante el deseo de exponer los fondos arqueológicos que poseía, el Ayuntamiento de Dénia creó el Museo en 1957, iniciando las obras necesarias para instalarlo en la *"Torre del Consell"* del castillo, las cuales se prolongaron hasta 1975,

L'actual museu ocupa dues estances del *Palau del Governador*, l'únic edifici que queda d'un complex més extens, situat a l'interior del recinte superior del castell de Dénia. La construcció d'aquestes dependències data del segle XVII i l'arquitectura és d'estil renaixentista. Davant el desig d'exposar els fons arqueològics que posseïa, l'Ajuntament de Dénia va crear el museu l'any 1957 amb l'inici de les obres necessàries per a instal·lar-lo en la torre del Consell del castell, les quals es van allargar fins a 1975. Des d'aquest moment s'hi van poder exposar, de manera permanent, materials arqueològics que havien sigut trobats en la ciutat i en el terme municipal.

El creixement de les col·leccions, gràcies a la labor del Servei Municipal d'Arqueologia i a donacions de particulars, va fer que fóra

Museu Arqueològic de la ciutat de DÉNIA

desde este momento pudieron exponerse de modo permanente, materiales arqueológicos que habían sido hallados en la ciudad y en el término municipal.

El crecimiento de sus colecciones, debido a la labor del Servicio Municipal de Arqueología y a donaciones de particulares, determinó la conveniencia de plantear un proyecto museográfico coherente, que cristalizó en 1987, en las instalaciones del Palau del Governador, también en el castillo.

El Museo Arqueológico ofrece una propuesta museográfica, con un hilo con-

ductor: el desarrollo de la ciudad de Dénia desde sus orígenes en el siglo II a. C., hasta el siglo XVIII. También trata algunos aspectos de la comarca, debido a la incidencia de su territorio en la gestación del núcleo urbano.

Entre los materiales expuestos, destacan: un conjunto de inscripciones conmemorativas, dedicadas a personajes de la vida municipal, pertenecientes al foro de la ciudad de Dianium, y una importante colección procedente del alfar de la Almadrava, el cual producía durante los siglos

I y III d. C., cerámicas comunes, ánforas, recipientes para contener los productos que se cultivaban en la villa y materiales de construcción.

Requiere mención especial, la colección singular y principal del museo: el conjunto de bronzes de origen egipcio, persa y, en menor medida, andalusí, de los siglos X al XIII, donde encontramos candelabros, lámparas, incensarios, pebeteros, jarritos, aguamaniles, cuencos, acetres, esencieros, etc.

convenient plantejar un projecte museogràfic coherent, el qual va cristal·litzar el 1987 en les instal·lacions del Palau del Governador, també en el castell.

El Museu Arqueològic ofereix una proposta museogràfica amb un fil conductor: el desenvolupament de la ciutat de Dénia des dels seus orígens en el segle II a. C., fins al segle XVIII. També s'hi tracten alguns aspectes de la comarca, per la incidència del seu territori en la gestació del nucli urbà.

Entre els materials exposats, destaquen: un conjunt d'inscripcions commemoratives, dedicades a personatges de la vida municipal, pertanyents al fòrum de la ciutat de Dianium; i una important col·lecció procedent de la terrisseria de l'Almadrava, la qual produïa durant els segles I i III d. C. ceràmiques comunes, àmfors, recipients per a contenir els productes que es conreaven en la vila i materials de construcció.

Cal destacar la col·lecció singular i principal del museu: el conjunt de bronzes d'origen egipci, persa i, en menor mesura, andalusí, dels segles X al XIII, en què trobem canelobres, llums, encensers, peveters, gerretes, aiguamans, bols, sitres, flascons d'essències, etc.

**MUSEU ARQUEOLÒGIC
DE LA CIUTAT DE DÉNIA**

Castell de Dénia
C/ Palau del Governador

Direcció postal:
Pl. de la Constitució, 10 - 03700 - Dénia

Tel.: 966 420 656
Programació de visites escolars:
Tel.: 966 420 260

museo@ayto-denia.es
www.denia.es

Museu dels Joguets de DÉNIA

en nuestra ciudad la primera industria de juguetes: la Metalúrgica Hispano-Alemana. Ante el éxito de esta industria, pronto aparecen otras fábricas de juguete metálico, al tiempo que otras de madera, duplicidad que siempre caracterizará la producción de Dénia.

Una muestra del buen hacer en el juguete de madera lo representa la fábrica de don Pedro Riera Mulet, con muebles dignos de las mejores casas de muñecas europeas,

con modelos modernistas del "Jugendstil", decorados con apliques metálicos, también importados, del país germánico.

Otra producción emblemática es la de Fernando Sauquillo y su marca "Juguets Sport", que crearon una flota de coches y aviones de pedales y otros ingenios con ruedas que hicieron las delicias del niño de la clase social más alta.

En los años cincuenta se produce un importante vuelco. No desaparecen los coches de

pedales, bicicletas, triciclo y patinetes, pero la madera, y los colores que la acompañan, son la huella más emblemática del juguete del momento. Barcos de vela, camiones que reproducen los modelos de la época, trenes, cocinas, juegos de bolos, de anillas, traga-bolas, o los personajes de la multinacional Walt Disney, alcanzan memorables cotas de popularidad. La madera, recortada o torneada, es pintada con vivos colores, por medio de trepas de zinc con aerógrafo.

Una mostra de la qualitat assolida en el joguet de fusta la tenim en la fàbrica de Pedro Riera Mulet, amb mobles dignes de les millors cases de nines europees, amb models modernistes del "Jugendstil" –decorats amb aplicacions metàl·liques–, també importades del país germànic.

Una altra producció emblemàtica és la de Fernando Sauquillo i la seua marca Juguets Sport, que van crear una flota de cotxes i avions de pedals i altres ginys amb rodes que feren passar molt bons moments als xiquets de la classe social més alta.

En els anys cinquanta es produeix un canvi important. No desapareixen els cotxes de pedals, les bicicletes, els tricicles i patinets, però la fusta i els colors que l'acompanyen són les característiques més significatives del joguet del moment. Velers, camions que són una reproducció dels models de l'època, trens, cuines, jocs de bitlles i d'anelles, menjaboles, o els personatges de la multinacional Walt Disney, aconsegueixen altíssimes cotes de popularitat. La fusta, tallada o tornejada, és pintada amb colors vius amb plantilles de zinc i aerògraf.

MUSEU DELS JOGUETS DE DÉNIA

Calle de Calderón, 2

03700 – Dénia

Tels.: 965 788 741 – 966 420 260
(Concertación de visitas escolares)

museo@ayto-denia.es

www.denia.es

The building is organised in two opposed sections: the house-dwelling as such; and another construction facing the former and separated from it by an elongated-floor-plan courtyard.

The erection of this building must be placed in the first decades of the 19th century, although it is decorated with eighteenth-century tiles. The original wall ornamentation has been kept in the rooms of the main floor.

The *Museu Etnològic* was created in April 1990, the Dénia Town Council being its owner.

The first floor houses a permanent exhibition about the traditional culture of this town and its surroundings: the houses and clothing of the families belonging to the bourgeoisie of Dénia related to raisin grape growing. The early-twentieth-century industry and trade, including maritime relationships, and the first industrial facilities (gas and electricity).

The second floor offers an exhibition about the raisin grape growing, production and commercialisation process.

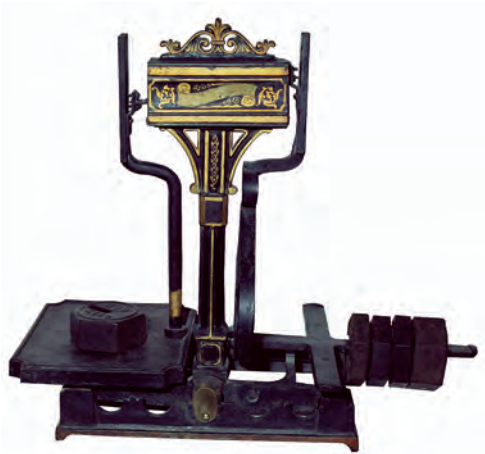
L

La edificación se distribuye en dos cuerpos opuestos: la casa vivienda propiamente dicha y otra construcción enfrentada a la anterior y separada de ella por un patio de planta alargada.

La construcción del edificio debe datarse en las primeras décadas del siglo XIX, aunque está decorada con azulejos del XVIII. Las salas de la planta principal man-

L'edificació es distribueix en dos cossos oposats: la casa habitatge i una altra construcció separada per un pati de planta allargada.

L'edifici va ser construït en les primeres dècades del segle XIX, encara que està decorat amb taulells del XVIII. Les sales de la planta principal conserven l'ornamentació mural original.

Balanza para pesar cajas de pasa. De la "Cooperative Wholesale Society". C. 1910

Balança per a pesar caixes de pansa. De la Cooperative Wholesale Society. C. 1910

Scales for weighing raisin boxes. From the "Cooperative Wholesale Society". ca. 1910

Museu Etnològic de DÉNIA

tiene la ornamentación mural original.

El Museu Etnològic fue creado en abril de 1990, siendo titular el M.I. Ayuntamiento de Dénia.

La planta primera exhibe una exposición permanente de la cultura tradicional de la ciudad y su entorno: la vivienda y la indumentaria de las familias pertenecientes a la burguesía de Dénia relacionadas con el

cultivo de la pasa. La industria y el comercio de principios de siglo, incluyendo las relaciones marítimas, y las primeras instalaciones industriales (gas y electricidad).

La planta segunda exhibe una exposición del proceso de cultivo, elaboración y comercialización de la uva pasa.

El Museu Etnològic va ser creat a l'abril de 1990, quan n'era titular l'Ajuntament de Dénia.

En la primera planta hi ha una exposició permanent de la cultura tradicional de la ciutat i el seu entorn: l'habitatge i la indumentària de les famílies burgeses de Dénia relacionades amb el cultiu de la pansa; la indústria i el comerç del començament de segle –incloent les relacions marítimes–, i les primeres instal·lacions industrials –gas i electricitat–.

En la segona planta s'explica el procés de cultiu, elaboració i comercialització de la pansa.

MUSEU ETNOLÒGIC DE DÉNIA

C/ Cavallers, 1

03700 – Dénia

Tel.: 966 420 260

(Concertación de visitas escolares)

museo@ayto-denia.es

www.denia.es

t The permanent exhibits of our collection include railway pieces from the most varied places, recovered and restored by members. According to their characteristics, these exhibits are organised into the following sections:

OUTER AREA

a) Traction material:

DEUTZ brand switcher [locomotive], of 1928, one of the first with these characteristics that worked in Spain (gauge: 1.668 m.)

Trailer No. 212 of Alicante Tramways, metric gauge ('yellow' series).

Diesel locomotive No. 3 of the 'Compañía Arrendataria de las Salinas de Torrevieja,' of 1952 (metric gauge).

b) Signalling:

Set of mechanic signals for railway traffic of the different companies which operated in the Alicante province: a delayed stop signal of the Andalusian Railway Company, an MZA entry signal and another stop announcement and caution signal, of MZA too.

INNER AREA

- Photographic collection 'Railway and Tramway in Alicante,' in which we can admire the history of railway and tramway lines in our town from the past century to the present day.
- A variety of small- and medium-format railway materials such as, for instance, MZA fire-extinguisher carts, steam locomotive lamps, composters, hand signalling, outfit, whistles, trumpets, lanterns, flags, oil lamps, locomotive construction plaques, station bells, etc.
- Administrative documents, cartography, plans, actions undertaken by railway companies, old books and magazines, etc.

e

El fondo permanente de nuestra colección está formado por piezas ferroviarias procedentes de los más distintos lugares, recuperadas y restauradas por los socios. Dichos fondos están organizados, atendiendo a sus características, en los siguientes apartados:

ZONA EXTERIOR.

a) Material de tracción:

Locomotora de maniobras diesel marca DEUTZ, del año 1928, una de las prime-

El fons permanent de la nostra col·lecció està format per peces ferroviàries procedents de molts llocs, recuperades i restaurades pels socis. Aquests fons es classifiquen en els apartats següents:

ZONA EXTERIOR.

a) Material de tracció:

Locomotora de maniobres dièsel marca DEUTZ, de l'any 1928. D'aquestes característiques, és una de les primeres que van funcionar a Espanya (ample de via: 1,668 m).

Remolc núm. 212 dels tramvies d'Alacant, ample mètric (sèrie "gros").

Locomotora dièsel núm. 3 de la Companyia Arrendataria de las Salinas de Torrevieja, de 1952 (ample mètric).

Colección museográfica permanente ferroviaria de TORRELLANO

ras de estas características que funcionaron en España (ancho de vía: 1,668 m.). Remolque nº 212 de los Tranvías de Alicante, ancho métrico (serie "amarillos"). Locomotora diesel nº 3 de la "Compañía Arrendataria de las Salinas de Torrevieja", de 1952 (ancho métrico).

b) Señalización:

Batería de señales mecánicas para la circulación ferroviaria de las distintas compañías que operaron en la provincia

de Alicante: una señal de parada diferida de la Cía. de los FF.CC. Andaluces, una señal de entrada de M.Z.A y otra de anuncio de parada y de precaución, también de M.Z.A.

ZONA INTERIOR.

- Fondo fotográfico "El Ferrocarril y el tranvía en Alicante", en el que podemos admirar la historia de las líneas férreas y tranviarias de nuestra ciudad y provincia desde el siglo pasado hasta nuestros días.

- Diverso material ferroviario de pequeño y mediano formato, como por ejemplo, carro apagafuegos de M.Z.A., farol de locomotora a vapor, compostores, señalización a mano, vestuario, silbatos, trompetas, faroles, banderines, quinqués, placas de construcción de locomotoras, campana de estación, etc.

- Documentos de tipo administrativo, cartografía, planos, acciones de compañías ferroviarias, libros y revistas antiguas, etc.

b) Senyalització:

Bateria de senyals mecànics per a la circulació ferroviària de les diferents companyies que van operar en la província d'Alacant: un senyal de parada diferida de la Cía. de los Ferrocarriles Andaluces, un senyal d'entrada d'M.Z.A. i un altre d'anunci de parada i de precaució, també d'MZA.

ZONA INTERIOR.

- Fons fotogràfic "El ferrocarril i el tramvia a Alacant", en què podem admirar la història de les línies fèrrees de la nostra ciutat i província des del segle passat fins als nostres dies.

- Material ferroviari de format menut i mitjà, com, per exemple, carro apagafocs d'M.Z.A., fanal de locomotora de vapor, senyals de mà, vestuari, xiulets, trompetes, fanals, banderoles, quinqués, plaques de construcció de locomotores, campana d'estació, etc.

- Documents de tipus administratiu, cartografia, plànols, accions de companyies ferroviàries, llibres i revistes antics, etc.

COLECCIÓN MUSEOGRÁFICA
PERMANENTE FERROVIARIA DE
TORRELLANO

Apartado de Correos, 4235
03080 – Torrellano (Elche)

presidente@aaaf.org

The Elche Museum was created by Alejandro Ramos Folqués in 1940 and inaugurated on August 13th of that same year, on the ground floor of a building located at *Calle del Conde* in this town. It came to occupy the Central Pavilion of the Municipal Park on May 16th 1948. It was designated a Historic-Artistic Monument on March 1st 1962 and, after being moved to the so-called Altamira Palace in 1982, it was given the name of its creator following a town council resolution.

It presented its fourth extension –referred to exhibition space as well as to content– on May 18th 2006, when it occupied a new infrastructure in the Traspalacio adjacent to the old building. As a result, the museum has available two spaces to establish the archaeological-historical discourse of this town, which goes from its origins until the present day.

The exhibition material from the archaeological section of the Elche Archaeological and History Museum, installed in the extension area, after the romantic acknowledgement to the people who made it come true, is arranged under the aspects of territory, religion and politics –a perspective from which prehistory, protohistory and Romanisation are individually included; the fortress keeps the materials from Muslim times on its underground floor and, on its East wing, the historical part, a technological area with selected pieces where the building contributes to justify the discourse which reels off the most relevant historical episodes in the life of this town.

The ensemble acts as a single museum divided into two sections, one of a strictly archaeological nature which exhibits and covers from the initial settlement of the territory to the Islamic occupation which brought about the emergence of a new town in it; and the other, with an essentially historical character, which deals with the evolution of the former until today.

MUSEU

El Museo de Elche fue creado por Alejandro Ramos Folqués en 1940 e inaugurado el día 13 de agosto de aquel mismo año en los bajos de un edificio de la calle del Conde de esta ciudad. El 16 de mayo de 1948 pasó a ocupar el Pabellón Central del Parque Municipal. Fue declarado Monumento Histórico-Artístico Nacional el 1 de marzo de 1962 y en 1982, trasladado al llamado Palacio de Altamira, recibió por disposición municipal el nombre de su creador.

E

El Museu d'Elx va ser creat per Alejandro Ramos Folqués el 1940 i inaugurat el dia 13 d'agost del mateix any en els baixos d'un edifici del carrer del Comte. El 16 de maig de 1948 va passar a ocupar el pavelló central del Parc Municipal. Va ser declarat Monument Historicoartístic Nacional l'1 de març de 1962. El 1982 es traslladà al Palau d'Altamira i va rebre, per disposició municipal, el nom del seu creador.

El 18 de maig de 2006 va presentar la seua quarta ampliació, pel que fa a l'espai expositiu i al contingut. Des d'aleshores ocupa l'àrea annexa a l'edifici antic i té dos espais per a establir el discurs historicoarqueològic de la ciutat, des dels seus orígens fins a l'actualitat.

Museo Arqueológico y de Historia de ELCHE/ELX

“ALEJANDRO RAMOS FOLQUÉS”

El 18 de mayo de este año 2006 ha presentado su cuarta ampliación, referida a espacio expositivo y a contenido, puesto que ha ocupado una nueva infraestructura en el área de Traspalacio anexa al edificio antiguo y dispone de dos espacios para establecer el discurso arqueológico-histórico de la ciudad que abarca desde sus orígenes hasta la actualidad.

El material expositivo de la sección de arqueología del Museo Arqueológico y de Historia de Elche, instalado en el área

de ampliación, tras el reconocimiento romántico a quienes los hicieron posible y realidad, está dispuesto bajo los aspectos de territorio, religión y política, perspectiva desde la que se engloba individualizadamente la prehistoria, la protohistoria y la romanización; la fortaleza alberga en su planta subterránea los materiales de época musulmana y en su ala Este la parte histórica, un área tecnológica, con piezas seleccionadas, en la que el edificio contribuye a justificar el discurso que desgrana

los episodios históricos más relevantes de la vida de la ciudad.

El conjunto responde a un único museo, dividido en dos secciones, una de carácter estrictamente arqueológica que expone y trata desde el poblamiento inicial del territorio hasta la ocupación islámica que originó el surgimiento de una nueva ciudad en él; y la otra, de carácter eminentemente histórico, que se ocupa de la evolución de aquella hasta la actualidad.

El material expositiu de la secció d'arqueologia del Museu, instal·lat en l'àrea d'ampliació després del reconeixement romàntic als qui van fer possible el Museu, està classificat a partir del territori, la religió i la política, i s'hi tracta individualitzadament la prehistòria, la protohistòria i la romanització. En la planta subterrània de la fortalesa tenim els materials d'època musulmana i en l'ala est la part històrica i una àrea tecnològica –amb peces seleccionades. A més, l'edifici contribueix a justificar el discurs que desgrana els episodis històrics més rellevants de la vida de la ciutat.

El conjunt respon a un únic museu, dividit en dues seccions: una de caràcter estrictament arqueològica, que va des del poblament inicial del territori fins a l'ocupació islàmica que va originar el sorgiment d'una nova ciutat; i l'altra, de caràcter eminentment històric, que s'ocupa de l'evolució d'aquesta fins a l'actualitat.

MUSEO ARQUEOLÓGICO
Y DE HISTORIA DE ELCHE
“ALEJANDRO RAMOS FOLQUÉS”

Palacio de Altamira
C/ Diagonal del Palau, s/n
03202 – Elx
Tel.: 966 658 203

mahe.recepcion@ayto-elche.es
www.elche.es
www.elche.es/micrositios/museos

The local tradition says that an ark arrived on the Tamarit beach on December 29th 1370 inside which an image of the Virgin and the consueta or libretto of the *Misteri d'Elx* were found. Throughout history, the inhabitants of Elche have expressed their devotion towards their Patron Saint, Our Lady of Assumption, in works of great value which serve to ornate her figure or chapel or are related to her worship. Documents, paintings, sculptures and carvings, gold and silverwork, and an exceptional ensemble of textiles and embroideries which allow us to approach this figure from Elche and its main celebrations.

The Museum of the Virgin, of a diocesan nature and located at the old hallway of the Communion Chapel of Santa María Basilica, has offered since 2008 a rigorous and entertaining tour across these religious art pieces, dated between the 16th and 20th centuries. Their periodical rotation, following the annual liturgical calendar, allows the exhibition to remain always alive. A special mention deserves to be made of the mantles donated in the 18th century, as well as of a crown and a ciborium made by the gold and silversmith Fernando Martínez of the same period. Also the ebony and silver bed, a magnificent example of seventeenth-century gold and silverwork, where the image of the Virgin is exhibited for the veneration of her faithful in the Octava [eight-day period] of the Assumption. Coming from the Parish Archive, Isabel Caro's last will and testament of 1523 shows us the first reference to the *Misteri d'Elx*.

La tradición local cuenta que el 29 de diciembre de 1370 llegó a la playa del Tamarit un arca en cuyo interior se encontró una imagen de la Virgen y la consueta o libretto del *Misteri d'Elx*. A lo largo de la historia, los illicitanos han materializado la devoción hacia su Patrona, la Virgen de la Asunción, en obras de gran valor que sirven para ornamentar su figura o capi-

La tradició local conta que el 29 de desembre de 1370 va arribar a la platja del Tamarit una arca en l'interior de la qual es va trobar una imatge de la Mare de Déu i la consueta o llibret del Misteri d'Elx. Al llarg de la història, els il·licitans han materialitzat la devoció cap a la seua patrona, la Mare de Déu de l'Assumpció, en obres de gran valor que ornamenten la seua figura o capella, o estan relacionades amb els seus cultes. Documents, pintures, talles, peces d'orfebreria i un excepcional conjunt de tèxtils i brodats ens permeten aproximar-nos a la figura il·licitana i a les seues principals celebracions.

Museo de la Virgen de la Asunción Patrona de Elche ELCHE/ELX

lla o están relacionadas con sus cultos. Documentos, pinturas, tallas, piezas de orfebrería y un excepcional conjunto de textiles y bordados nos permiten aproximarnos a la figura ilicitana y sus principales celebraciones.

El Museo de la Virgen, de carácter diocesano y acondicionado en el antiguo vestíbulo de la Capilla de la Comunión de la Ba-

sílica de Santa María, ofrece desde 2008 un recorrido riguroso y ameno a través de estas piezas de arte religioso, datadas entre los siglos XVI y XX. La rotación periódica de las mismas, siguiendo el calendario litúrgico anual, permite que la exposición permanezca siempre viva. Destacan los mantos donados en el siglo XVIII, así como una corona y un copón del orfebre Fer-

nando Martínez de la misma época. También la cama de ébano y plata, magnífica muestra de la orfebrería portuguesa del siglo XVII, en la que se expone la imagen de la Virgen a la veneración de sus fieles en la Octava de la Asunción. Procedente del Archivo Parroquial, el testamento de Isabel Caro de 1523 nos muestra la primera referencia al Misteri d'Elx.

El Museu de la Mare de Déu, de caràcter diocesà i instal·lat en l'antic vestíbul de la capella de la Comunió de la basílica de Santa María, ofereix des de 2008 un recorregut rigorós i amé a través d'aquestes peces d'art religiós, datades entre els segles XVI i XX. La rotació periòdica de les obres, seguint el calendari litúrgic, permet que l'exposició estiga sempre viva. Cal destacar-hi els mantells donats en el segle XVIII, així com una corona i un copó de l'orfebre Fernando Martínez de la mateixa època. També el llit de banús i plata, magnífica mostra de l'orfebreria portuguesa del segle XVII, en què s'exposa la imatge de la Mare de Déu a la veneració dels seus fidels en l'octava de l'Assumpció. Procedent de l'arxiu parroquial, el testament d'Isabel Caro, de 1523, ens mostra la primera referència al Misteri d'Elx.

MUSEO DE LA VIRGEN DE LA
ASUNCIÓN, PATRONA DE ELCHE

Plaza de Santa Isabel, 6
03202 - Elche
Tel.: 965 455 661

castanyoj@gmail.com
www.elche.es

a

A public school and a centre dedicated to the recovery and defence of Elche's intangible heritage work jointly in these premises with the aim of transmitting the memory of traditions to the younger ones. Its rooms clearly reflect the care with which several generations of schoolchildren have recovered its extensive heritage collections for more than forty years. This exceptional symbiosis has deserved the international praise of institutions such as UNESCO, Europa Nostra and Ibermuseos, to quote but a few.

The pedagogical project developed in this centre was conceived to connect the school with its environment, which in turn made it possible for the schoolchildren to recover the lost traditions and professions, integrating this work into their educational subjects. It was through this relationship with the environment that the social community's collaboration and participation was born, thus providing an immense richness to the exhibits that form part of the museographic collections, the document archive or the register of oral memory.

The museum is sustained by the donations made by the inhabitants of Elche, who have entrusted the memory of their elders to this pedagogical project. For this reason it is –properly speaking– the Ethnological Museum of the town of Elche, which now constitutes a study subject for scholars as well as professionals.

A visit to the Pusol Traditional Culture Centre makes it possible to know the various aspects of town and countryside culture, of commerce, industry and social life; to discover professions which have already fallen into disuse or to revive the childhood of the older ones; to immerse oneself in a long-disappeared world.

The Library and the Archive have an important collection of books coming from the different autonomous regions, provincial governments and museums of Spain, and especially of Elche, as well as extensive documentation about pre-industry and commerce, cinema and shows, school, religion or the army.

Guided tours are available with the possibility to organise handicraft workshops for schoolchildren.

Aquí se integra una escuela pública y un centro de recuperación y salvaguardia del patrimonio inmaterial ilicitano, que trabajan como un solo ente para transmitir la memoria de la tradición a los más jóvenes. En sus salas es palpable el mimo con el que varias generaciones de escolares han recuperado sus extensos fondos patrimoniales durante más de cuarenta años. Esta excepcional simbiosis ha merecido reconocimientos internacionales de UNESCO, Europa Nostra e Ibermuseos, entre otros.

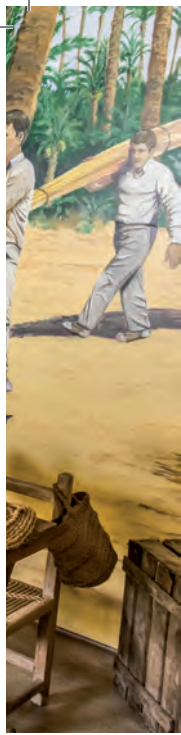
A

Aquí, una escola pública i el centre de recuperació i salvaguarda del patrimoni immaterial il·licità treballen com un sol ens per transmetre la memòria de la tradició als més joves. En les sales és palpable l'estima amb què diverses generacions d'escolars han recuperat els seus extensos fons patrimonials durant més de quaranta anys. Aquesta excepcional simbiosi ha merescut reconeixements internacionals per part de la UNESCO, Europa Nostra i Ibermuseos, entre altres institucions.

El projecte pedagògic que s'hi desenvolupa es va concebre per relacionar l'escola amb el seu medi. S'ha aconseguit que els escolars recuperen les tradicions i els oficis perduts, integrant aquest treball en les matèries educatives. A través d'aquesta relació amb l'entorn, va nàixer la col·laboració i participació de la comunitat

Buzón-Figura
de paje negro
Bústia-Figura
de patge negre
Mailbox-Figure
of a black page

Centro de Cultura Tradicional Museo Escolar de Pusol ELCHE/ELX

El proyecto pedagógico que se desarrolla en este centro se concibió para relacionar la escuela con su medio, con lo que se consiguió que los propios escolares recuperaran las tradiciones y oficios perdidos integrando este trabajo en las materias educativas. A través de esta relación con el medio nació la colaboración y participación de la comunidad social, que ha proporcionado una inmensa riqueza en los fondos que integran las colecciones museográficas, el archivo documental o el registro de la memoria oral.

El museo se nutre de las aportaciones donadas por los ilicitanos, que han confiado la memoria de sus mayores en este proyecto pedagógico. Por eso es, con propiedad, el Museo Etnológico de la ciudad de Elche; que hoy constituye materia de investigación para los estudiosos y los profesionales.

La visita al Centro de Cultura Tradicional de Pusol permite conocer los diversos aspectos de la cultura de la ciudad y del campo, de su comercio, industria y vida social. Descubrir oficios ya en desuso o revivir la infancia de los más mayores.

Sumergirse en un mundo que ya ha desaparecido.

La Biblioteca y Archivo tienen una interesante dotación de libros procedentes de las distintas comunidades autónomas, diputaciones y museos de España y especialmente de Elche, así como amplia documentación sobre la preindustria y el comercio, cine y espectáculos, la escuela, la religión o el ejército.

Dispone de visitas guiadas con posibilidad de realizar talleres de artesanía para escolares.

social, que ha proporcionat una immensa riquesa pel que fa als fons que integren les col·leccions museogràfiques, l'arxiu documental o el registre de la memòria oral.

El museu es nodreix amb les donacions dels il·licitans, que han confiat la memòria dels seus majors en aquest projecte pedagògic. Per això és, amb propietat, el Museu Etnològic de la ciutat d'Elx, i hui en dia és matèria de recerca per als estudiosos i professionals.

La visita al Centre de Cultura Tradicional de Pusol permet conèixer els diversos aspectes de la cultura de la ciutat i del camp: el comerç, la indústria i la vida social. Descobrir oficis en desús o reviure la infància dels més majors. Submergir-se en un món que ja ha desaparegut.

La Biblioteca i l'Arxiu tenen una interessant dotació de llibres procedents de les diferents comunitats autònomes, diputacions i museus d'Espanya i especialment d'Elx, així com una àmplia documentació sobre la preindústria i el comerç, el cinema i els espectacles, l'escola, la religió o l'exèrcit.

S'hi poden concertar visites guiades i s'organitzen tallers d'artesanía per a escolars.

CENTRO DE CULTURA TRADICIONAL
MUSEO ESCOLAR DE PUSOL. ELCHE

Partida de Pusol, 8
03296 – Elx
Tel./Fax: 966 630 478

info@museopusol.com
www.museopusol.com

facebook - twitter: /museopusol

La Alcudia Monographic Museum is located inside the archaeological site of the old town of Ilici.

It was conceived since its foundation as a large exhibition space that could house the numerous archaeological materials found in excavations. Today, after being recently remodelled to a great extent, it exhibits the most significant pieces organised in three rooms, dedicated to Iberian Culture, Roman Culture and the period known as Late Antiquity, respectively. It additionally has an archaeological laboratory, a restoration workshop and a warehouse.

Because of its singularity, it is worth highlighting amongst the exhibits the magnificent collection of Iberian sculptures, dated between the late 5th century B.C. and the beginning of the following century, the large vases decorated with the Elche style, dated in the 2nd and 1st centuries B.C., and several mosaics which range between the Republican period and the 3rd century A.D.

The original project for this museum was put together by Alejandro Ramos Folqués in 1949. Since 1996, the acquisition of the site and its collection by the University of Alicante as well as the creation of La Alcudia Foundation have given new approaches to this archaeological park, which currently develops three basic lines of work: research; teaching; and dissemination.

The Interpretation Centre is a new building to welcome visitors where the reception and the shop are located. It boasts a permanent exhibition room with a selection of archaeological materials which serves as an introduction for the visit to the site and to the museum, and different rooms for exhibition, audiovisual showing and information purposes.

Fragmento de escultura ibérica del siglo V-IV a. n. e. de un torso de un guerrero con coraza.

Fragment d'escultura ibèrica del segle V-IV a. de la n. e. d'un tors d'un guerrer amb cuirassa

Fragment of an Iberian sculpture from the 5th-4th centuries B.C. with the torso of a warrior with a cuirass

E

El Museo Monográfico de La Alcudia se encuentra ubicado dentro del yacimiento arqueológico de la antigua ciudad de Ilici.

Fue concebido desde su fundación como un amplio espacio expositivo donde tuvieran cabida los numerosos materiales arqueológicos encontrados en las excavaciones. Hoy, después de su reciente e importante remodelación, en él se exhiben las piezas más significativas ordenadas en tres salas, dedicadas a la Cultura

El Museu Monogràfic de l'Alcúdia se situa dins del jaciment arqueològic de l'antiga ciutat d'Ilici.

Va ser concebut, des de la seua fundació, com un ampli espai expositiu per a exposar els nombrosos materials arqueològics trobats en les excavacions. Hui, després de la recent i important remodelació, s'hi exhibeixen les peces més significatives ordenades en tres sales, dedicades a la cultura ibèrica, la cultura romana i al període denominat antiguitat tardana, respectivament. A més, compta amb un laboratori d'arqueologia, un taller de restauració i un magatzem.

Museo Monográfico y Centro de Interpretación de La Alcudia ELCHE/ELX

Ibérica, la Cultura Romana y el periodo denominado Antigüedad Tardía, respectivamente. Además, cuenta con un laboratorio de arqueología, un taller de restauración y un almacén.

Del conjunto de materiales destacamos por su singularidad la magnífica colección de esculturas ibéricas, datadas entre finales del siglo V a.n.e. y principios de la siguiente centuria, los grandes vasos decorados con el estilo Elche, fechados en

los siglos II y I a.n.e. y varios mosaicos que abarcan desde época republicana hasta el siglo III d.n.e.

El proyecto original de este museo fue gestado por Alejandro Ramos Folqués en 1949. Desde 1996, la adquisición del yacimiento y de su colección arqueológica por la Universidad de Alicante y la creación de la Fundación La Alcudia han dado nuevos enfoques a este parque arqueológico que en la actualidad desarrolla tres líneas bási-

cas de trabajo: investigación, docencia y difusión.

El Centro de Interpretación es un nuevo edificio para la recepción de visitantes donde se ubica la conserjería y la tienda. Cuenta con una sala de exposición permanente con una selección de materiales arqueológicos que sirve como introducción a la visita al yacimiento y al museo, y diferentes salas para exposiciones, proyección de audiovisuales y divulgación.

Del conjunt de materials destaquem, per la seua singularitat, la magnífica col·lecció d'escultures ibèriques, datades entre el final del segle V a. de la n. e. i el començament de la centúria següent, els grans gots decorats amb l'estil Elx, datats en els segles II i I a. de la n. e. i diversos mosaics, que comprenen des de l'època republicana fins al segle III d. de la n. e.

El projecte original d'aquest museu va ser gestat per Alejandro Ramos Folqués l'any 1949. Des de 1996, l'adquisició del jaciment i de la col·lecció arqueològica per part de la Universitat d'Alacant i la creació de la Fundació L'Alcúdia, han donat nous enfocaments a aquest parc arqueològic i en l'actualitat desenvolupa tres línies bàsiques de treball: recerca, docència i difusió.

El Centre d'Interpretació és un nou edifici per a la recepció de visitants, on se situa la consergeria i la botiga. Té una sala d'exposició permanent, amb una selecció de materials arqueològics que serveix com a introducció a la visita al jaciment i al museu, i diferents sales per a exposicions, projecció d'audiovisuals i divulgació.

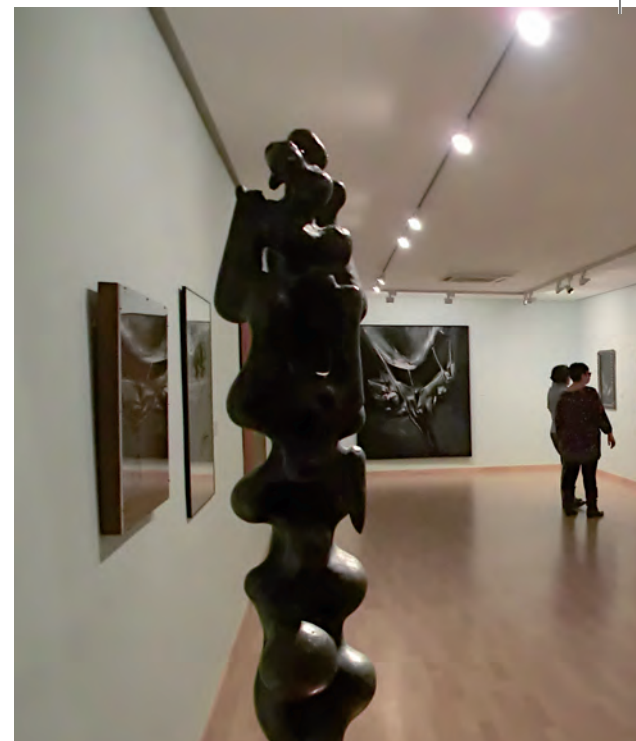
MUSEO MONOGRÁFICO Y CENTRO DE
INTERPRETACIÓN DE LA ALCÚDIA

Fundación La Alcudia
Ptda. Alzabaras Bajo, 138
03290 - Elche
Tel.: 966 611 506

fundacion.alcudia@ua.es

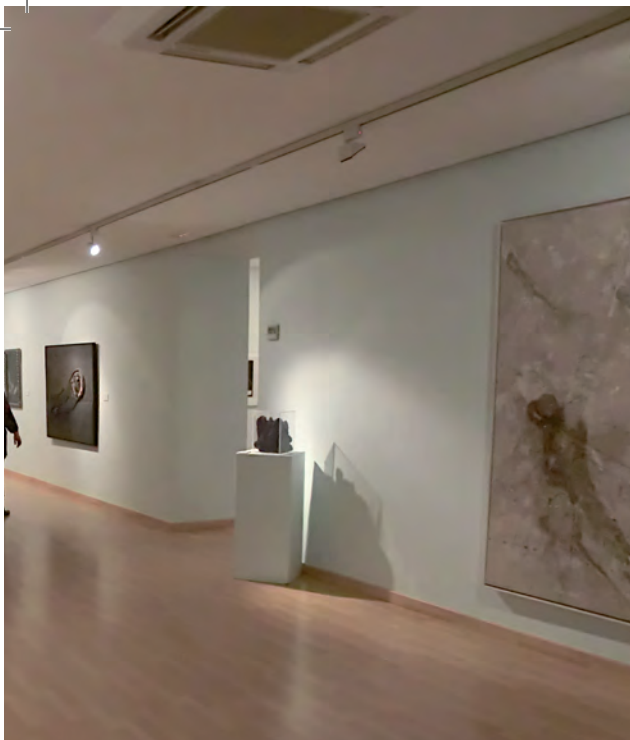
h Halfway through the 1960s, in the south of the Valencian Autonomous Region, the association Grup d'Elx, formed by Albert Agulló, Sixto Marco, Juan Ramón García Castejón and Antoni Coll, developed an intense plastic activity strongly localised in their geographical environment. This group of artists started from two ideological premises: the search for man's identity within the industrial city; and the adoption of a humanistic approach in this regard. As a consequence of their ideological proposals, they suggested the creation of a contemporary art museum in Elche taking as a model the one already built in Villafamés by Vicente Aguilera Cerni. The museum was created by the Elche Town Council as a public foundation in its plenary session held on August 7th 1979 by the first democratic local government. It is located in an eighteenth-century civil construction with a double arcade access and its exterior oriented to a small square in the old medieval area. The Museu d'Art Contemporani is unique because it owns a valuable collection deeply connected with the historical and plastic evolution of the last fifty years, the strong historical and plastic cohesion of its pieces, as well as the peculiar and solidarity-based circumstances of its formation, which make it become a first-class element within its geographical and sociological environment. The main body of the exhibition corresponds to the most emblematic and representative figures of Spanish avant-garde, thus constituting a very valuable historical heritage ensemble. The artists present include: Andreu Alfaro, Nassio Bayarri, Canogar, Francisco Ferreras, Eduardo Chillida, Juana Francés, Manuel Hernández Mompó, Joan Hernández Pijuan, José Hernández, Manuel Millares, Lucio Muñoz, Josep Guinovart, Darío Villalba, Joan Ponç, Modest Cuixart, Antoni Tàpies, Enrique Brinkmann, Manuel Rivera, José María Yturralde, etc.

A mediados de los años 60 al sur del país Valenciano el colectivo Grup d'Elx, integrado por Albert Agulló, Sixto Marco, Juan Ramón García Castejón y Antoni Coll desarrolla una intensa actividad plástica muy localizada en su entorno geográfico. Este grupo de artistas parte de dos premisas ideológicas: la búsqueda de la identidad del hombre en la urbe industrial y la toma de una postura humanista al respecto. Como consecuencia de sus propuestas

A mitjan dècada dels 60, al sud del País Valencià, el col·lectiu Grup d'Elx, integrat per Albert Agulló, Sixto Marco, Juan Ramón García Castejón i Antoni Coll, desenvolupa una intensa activitat plàstica molt localitzada en el seu entorn geogràfic. Aquest grup d'artistes parteix de dues premisses ideològiques: la recerca de la identitat de l'home en l'urbs industrial i la presa d'una postura humanista sobre aquest tema. Com a conseqüència de les seues propostes ideològiques, proposen la creació d'un museu d'art contemporani a Elx seguint el

Museu d'Art Contemporani D'ELX/ELCHE

ideològiques, proposen la creació de un museo de arte contemporáneo en Elche bajo el modelo ya realizado en Villafamés por Vicente Aguilera Cerni. El Museo es creado por el Ayuntamiento de Elche, como fundación pública en su sesión plenaria del 7 de agosto de 1979 por la primera corporación democrática. Está ubicado en una construcción civil del siglo XVII, acceso con doble arcada y exterior a una pequeña plazuela, en la antigua zona medieval. El

Museu d'Art Contemporani se singulariza por poseer una valiosa colección profundamente conectada con el devenir histórico y plástico de los últimos cincuenta años, la gran cohesión histórica y plástica de sus fondos así como las peculiares y solidarias circunstancias de su formación, hacen de él un elemento de primer orden en su entorno geográfico y sociológico. El grueso de la colección lo constituyen figuras de la vanguardia española más emble-

máticas y representativas constituyendo un patrimonio histórico muy valioso. Entre los artistas representados están: Andreu Alfaro, Nassio Bayarri, Canogar, Francisco Ferreras, Eduardo Chillida, Juana francés, Manuel Hernández Mompó, Joan Hernández Pijuan, José Hernández, Manuel Millares, Lucio Muñoz, Josep Guinovart, Darío Villalba, Joan Ponç, Modest Cuixart, Antoni Tàpies, Enrique Brinkmann, Manuel Rivera, José María Yturralde, etc.

model realitzat ja a Vilafamés per Vicente Aguilera Cerni. L'Ajuntament d'Elx crea el Museu, gestionat per una fundació pública, en la sessió plenària del 7 d'agost de 1979, en la primera corporació de l'actual democràcia. Està instal·lat en una construcció civil del segle XVII, té un accés amb doble arcada i exterior a una placeta menuda, en l'antiga zona medieval. Una valuosa col·lecció profundament connectada amb els esdeveniments històrics i plàstics dels últims cinquanta anys, la gran cohesió històrica i plàstica dels seus fons, i les peculiars i solidàries circumstàncies de la seua formació, fan del Museu d'Art Contemporani un element de primer ordre en el seu entorn geogràfic i sociològic. El gros de la col·lecció està constituït per les figures de l'avantguarda espanyola més emblemàtiques i representatives, sent un patrimoni històric molt valuós. Entre els artistes representats tenim: Andreu Alfaro, Nassio Bayarri, Canogar, Francisco Ferreras, Eduardo Chillida, Juana Francés, Manuel Hernández Mompó, Joan Hernández Pijuan, José Hernández, Manuel Millares, Lucio Muñoz, Josep Guinovart, Darío Villalba, Joan Ponç, Modest Cuixart, Antoni Tàpies, Enrique Brinkmann, Manuel Rivera, José María Yturralde, etc.

MUSEU D'ART CONTEMPORANI D'ELX

Plaça Major del Raval, s/n
03203 - Elx
Tel.: 965 454 982

contemporani@ayto-elche.es
www.elche.es/micrositios/cultura/

The *Festa or Misteri d'Elx* is a festivity that Elche dedicates to its patron saint, Our Lady of Assumption. A unique and exceptional testimony of medieval religious theatre, declared as World Intangible Heritage in 2001. It takes place on August 14th and 15th every year to represent the Dormition, Assumption and Coronation of the Virgin. Its traditional stage is the interior of Santa María Basilica, and its survival from the 15th century to the present day is explained by a privilege granted by Pope Urban VIII in 1632.

The *Museu Municipal de la Festa* was born in 1997 with the aim of keeping alive the presence of this singular assumptionist drama all year round. The new technologies make it possible to watch an audiovisual set in San Sebastián hermitage (15th century), former venue of the Brotherhood of our Lady of Assumption. A virtual apostle guides visitors and provides information about the most outstanding aspects of this performance, its origin and its artistic values, as well as its religious and popular roots.

The recently renovated exhibition section brings the knowledge of this celebration closer to the visitor through texts, old and modern photographs, posters and objects, all of which are the testimony of an intense past. Part of the singers' clothes and characterisation used between the 19th century and the present day, old musical instruments, models and other historical pieces permit to understand the importance of the *Misteri d'Elx* in a surprising and enjoyable way.

La Festa o Misteri d'Elx es la celebració que Elche dedica a su patrona, la Virgen de la Asunción. Un testimonio único y excepcional del teatro religioso medieval, proclamado Patrimonio Inmaterial de la Humanidad en 2001. Tiene lugar cada 14 y 15 de agosto para representar la Dormición, Asunción y Coronación de la Virgen. Su escenario tradicional es el interior de la Basílica de Santa María

La Festa o Misteri d'Elx és la celebració que Elx dedica a la seva patrona, la Mare de Déu de l'Assumpció. Un testimoni únic i excepcional del teatre religiós medieval, proclamat Patrimoni Immaterial de la Humanitat l'any 2001. Té lloc cada 14 i 15 d'agost per a representar la Dormició, l'Assumpció i la Coronació de la Mare de Déu. El seu escenari tradicional és l'interior de la basílica de Santa Maria i la continuïtat des del segle XV fins als nostres dies s'explica per un privilegi concedit pel papa Urbà VIII el 1632.

Maqueta de la Basílica de Santa María.
Maqueta de la Basílica de Santa María.
Santa María Basílica model.

Museu Municipal de La Festa ELCHE/ELX

y su continuidad desde el siglo XV hasta nuestros días, se explica por un privilegio concedido por el Papa Urbano VIII en 1632.

Con el fin de mantener viva a lo largo de todo el año la presencia de este singular drama asuncionista nació el Museu Municipal de la Festa en 1997. Las nuevas tecnologías posibilitan la contemplación de un audiovisual que se desarrolla en la ermita

de San Sebastián (s. XV), antigua sede de la Cofradía de Nuestra Señora de la Asunción. Un apóstol virtual guía a los visitantes y da a conocer los aspectos más destacados de la obra, su origen, sus valores artísticos, sus raíces religiosas y populares.

La sección expositiva, recientemente renovada, aproxima al conocimiento de la celebración mediante textos, fotografías

antiguas y modernas, carteles y objetos que son testimonio de su intenso pasado. Parte del vestuario y de la caracterización de los cantores utilizados entre el siglo XIX y nuestros días, antiguos instrumentos musicales, maquetas y otras piezas históricas permiten, de manera sorprendente y amena, la comprensión de la importancia del Misteri d'Elx.

Amb la finalitat de mantenir viva durant tot l'any la presència d'aquest singular drama asumpcionista va nàixer el Museu Municipal de la Festa en 1997. Les noves tecnologies ens permeten veure un audiovisual filmat en l'ermita de Sant Sebastià (s. XV), antiga seu de la Confraria de la Mare de Déu de l'Assumpció. Un apòstol virtual guia els visitants i els detalla els aspectes més destacats de l'obra: l'origen, els valors artístics i les arrels religioses i populars.

La secció expositiva, recentment renovada, ens facilita el coneixement de la celebració mitjançant textos, fotografies antigues i modernes, i cartells i objectes que són testimoni del seu intens passat. Una part del vestuari i de la caracterització dels cantors –utilitzats entre el segle XIX i els nostres dies–, antics instruments musicals, maquetes i altres peces històriques permeten –de manera sorprenent i amena– la comprensió de la importància del Misteri d'Elx.

MUSEU MUNICIPAL DE LA FESTA

C/ Major de la Vila, 25

03202 – Elche

Tel.: 965 453 464

www.elche.es

The Elche Palaeontological Museum (Spanish initials, MUPE) opened its doors in 2004 thanks to the effort and passion for palaeontology of the Elche Palaeontological Cultural Group, whose private collection was recognised in 1996 and joined the Museum Network of the Valencian Autonomous Region –this collection forms part of the museum at present. It also deserves to be highlighted that the Elche Town Council provided the financial means for the project to come true.

The MUPE, currently run by the Cidaris Foundation, offers visitors two floors on which they will have the chance to gradually discover the enthralling history of life on Earth by means of almost twelve hundred original fossils and the impressive replicas of dinosaurs exhibited therein, such as the skull of a Tyrannosaurus rex or two Deinonychus skeletons. It is additionally worth mentioning that the museum has one room dedicated to minerals and another one which contains present-day shells, in both cases with national and international exhibits.

All in all, the museum develops projects focused on research, preservation and dissemination of the province's rich geological heritage, for which purpose it organises numerous activities oriented to society so that the museum remains alive and in direct contact with citizens, while being accessible for the deaf and for blind or visually-impaired people as well.

e

El Museo Paleontológico de Elche abrió sus puertas en el año 2004 gracias al esfuerzo y a la pasión por la paleontología del Grupo Cultural Paleontológico de Elche, cuya colección privada fue reconocida en 1996 e incorporada a la Red de Museos de la Comunidad Valenciana, colección que hoy forma parte del museo. Asimismo fue el Ayuntamiento de Elche

El Museu Paleontològic d'Elx va obrir les portes l'any 2004 gràcies a l'esforç i a la passió per la paleontologia del Grup Cultural Paleontològic d'Elx, amb una col·lecció privada que va ser reconeguda el 1996 i incorporada a la Xarxa de Museus de la Comunitat Valenciana –col·lecció que hui forma part del museu. Va ser l'Ajuntament d'Elx el que va possibilitar econòmicament que el projecte es realitzara.

Museu Paleontològic D'ELX/ELCHE

quien posibilitó económicamente que el proyecto se llevara a cabo.

El MUPE, gestionado actualmente por la Fundación Cidarís, ofrece al visitante dos plantas a lo largo de las cuales irá descubriendo la apasionante historia de la vida en la Tierra, gracias a los cerca de mil doscientos fósiles originales y a las impresionantes réplicas de dinosaurios

en ellas expuestas como son el cráneo de un Tyrannosaurus rex o dos esqueletos de Deinonychus. Asimismo, es de destacar que el museo dispone de una sala dedicada a los minerales y otra a conchas actuales, en ambos casos con ejemplares nacionales e internacionales.

Con todo, el museo desarrolla proyectos de investigación, conservación y difusión

del rico patrimonio geológico de la provincia, organizando para ello numerosas actividades encaminadas a la sociedad para mantener día a día un museo vivo y en contacto directo con el ciudadano y accesible también para personas sordas y con ceguera o deficiencia visual

El MUPE, gestionat actualment per la Fundació Cidarís, ofereix al visitant dues plantes on es descobreix l'apassionant història de la vida en la Terra, gràcies als prop de mil dos-cents fòssils originals i a les impressionants rèpliques de dinosaures exposades, com són el crani d'un Tyrannosaurus rex o dos esquelets de Deinonychus. Així mateix, cal destacar que el museu disposa d'una sala dedicada als minerals i una altra a petxines actuals, en tots dos casos amb exemplars nacionals i internacionals.

A més, el Museu desenvolupa projectes de recerca, conservació i difusió del ric patrimoni geològic de la província. Organitza nombroses activitats encaminades a la societat per a mantenir el museu viu, en contacte directe amb el ciutadà i accessible també per a persones sordes o amb deficiència visual.

MUSEU PALEONTOLÒGIC D'ELX

Pl. Sant Joan
03202 – Elche
Tel.: 965 458 803

info@cidarismpe.org
www.cidarismpe.org
www.facebook.com/mupeelche
twitter.com/mupe_elche

t The Elda Archaeological Museum, at number 40 of Príncipe de Asturias Street, is located in a building of several floors where the different museum spaces are distributed: the permanent exhibition rooms; the temporary exhibition room, the library; the management and administration area, the warehouse and the laboratory.

The origins of this Museum date back to the 1930s, when there was a small archaeological collection formed at the *Escuelas Nacionales* [National Schools] following an initiative of Antonio Sempere. Since the 1950s, a reduced group of people started to take an interest in the archaeological heritage of the Elda Valley, gathering materials with which they put together the archaeological collection of the *Centro Excursionista Eldense* [Elda Hikers' Centre] Archaeological Section. A permanent archaeological exhibition was arranged in 1963 with the pieces recovered until then. In 1969, the Elda Town Council gave the green light to the creation of the Municipal Archaeological Museum which materialised in September 1983.

Its rooms offer us numerous traces of the sites which are scattered around the Elda municipality, amongst which stand out: the Iberian-Roman settlement of El Monastil, the rural Roman villas or the Castle, and the Old Quarter of the town.

E

El Museo Arqueológico de Elda, en la calle Príncipe de Asturias, nº 40, se ubica en un edificio de varias plantas donde se distribuyen las distintas dependencias del museo: salas de la exposición permanente, sala de exposiciones temporales, biblioteca, área de gestión y administración, almacén y laboratorio.

El Museu Arqueològic d'Elda, en el carrer del Príncep d'Astúries, 40, se situa en un edifici de diverses plantes on es distribueixen les diferents dependències del museu: sales de l'exposició permanent, sala d'exposicions temporals, biblioteca, àrea de gestió i administració, magatzem i laboratori.

Museo Arqueológico de ELDA

Los orígenes del Museo se remontan a los años 30 del siglo pasado, cuando existía una pequeña colección arqueológica formada en las Escuelas Nacionales por iniciativa de Antonio Sempere. Desde los años 50 un grupo reducido de personas comienza a preocuparse por el patrimonio arqueológico del Valle de Elda, reuniendo materiales con los que formaron la colección arqueológi-

ca de la Sección de Arqueología del Centro Excursionista Eldense. En 1963 se organizó una exposición arqueológica permanente con las piezas recuperadas hasta entonces. En 1969 el Ayuntamiento de Elda aprueba la creación del Museo Arqueológico Municipal que se concreta en septiembre de 1983.

En sus salas podemos encontrar numerosos vestigios de los yacimientos que

jalonan el término municipal de Elda, destacando: el poblado ibero-romano de El Monastil, las villas rurales romanas o el castillo y casco antiguo de la ciudad.

Els orígens del Museu es remunten als anys 30 del segle passat, en la creació d'una xicoteta col·lecció arqueològica formada en les Escoles Nacionals per iniciativa d'Antonio Sempere. Als anys 50, un grup reduït de persones comença a preocupar-se pel patrimoni arqueològic de la vall d'Elda i reuneix materials amb què van formant la col·lecció de la secció d'arqueologia del Centro Excursionista Eldense. L'any 1963 es va organitzar una exposició arqueològica permanent amb les peces recuperades fins a aquell moment. El 1969 l'Ajuntament d'Elda aprova la creació del Museu Arqueològic Municipal, que es concreta al setembre de 1983.

En les sales s'exposen nombrosos vestigis dels jaciments que s'han trobat en el terme municipal d'Elda. Cal destacar-hi el poblat iberoromà d'El Monastil, les vil·les romanes o el castell i el nucli antic de la ciutat.

MUSEO ARQUEOLÓGICO
MUNICIPAL DE ELDA

c/ Príncipe de Asturias, 40
03600 – Elda
Tel.: 966 982 333
Fax: 966 982 338

arqueolda@elda.es
www.cult.gva.es/Museus/M00068/

Installed in a contemporary architecture building and situated in Elda's city centre, where the International Footwear Fair was held between 1962 and 1991, the Museum has a surface area of 2,000 m², distributed into two floors. It is home to an extremely large collection of over 21,000 pieces, which makes it the best Spanish museum in this theme. It houses plenty of machinery, tools and implements used in the footwear manufacture; more than 8,000 pairs of shoes from the 19th and 20th centuries, with a significant representation of the Spanish fashion from the second half of the 20th century, as well as shoes from a variety of countries around the world and their evolution in the main civilisations. It boasts an extensive monographic library, with a large collection of magazines about fashion and design trends; and a rich document archive where valuable information is kept about the most important factories in Elda and Petrer which characterised the industrialisation of this sector in the late 19th century and the early 20th century. Amongst the shoes of famous figures stand out those of Their Majesties the King and Queen of Spain, the duchess of Alba or the escarpines [pointed shoes] worn by Pope Saint John XXIII on the day of his coronation as the Roman Pontiff.

Founded in January 1992, the current Footwear Museum was inaugurated in February 1999 by Her Royal Highness Infanta Doña Elena de Borbón, and became ever since a national, and even international reference for the history of footwear and its most varied aspects; and at the same time, a strategic ally of the high-quality footwear industry for hosting the edition of the prize "Mejor Calzada de España [Spanish woman wearing the best shoes]" and giving this important industrial sector an added cultural value.

Instalado en un edificio de arquitectura contemporánea y situado en el centro Elda, donde se celebró la Feria Internacional del Calzado (1962-1991), el Museo tiene una superficie de unos 2.000 m², distribuidos en dos plantas. Acoge una amplísima colección de más de 21.000 piezas, que le convierte en el mejor museo de España en la materia. Alberga abundante maquinaria, herramienta y utensilios utilizados en la fabricación del calzado; más de 8.000

Instal·lat en un edifici d'arquitectura contemporània i situat en el centre d'Elda, on es va celebrar la Fira Internacional del Calcer (1962-1991), el museu té una superfície d'uns 2.000 m², distribuïts en dues plantes. Acull una amplíssima col·lecció, de més de 21.000 peces, que el converteix en el millor museu d'Espanya en la matèria. Conté molta maquinària, eines i instruments utilitzats en la fabricació del calcer; més de 8.000 parells de sabates dels segles XIX i XX, amb una àmplia representació de la moda espanyola de la segona meitat del segle XX, així com sabates de països de tot el món i la seua evolució en les principals civilitzacions. Disposa d'una extensa biblioteca monogràfica –amb una àmplia mostra

Museo del Calzado ELDA

pares de zapatos de los siglos XIX y XX, con una amplia representación de la moda española de la segunda mitad del siglo XX, así como zapatos de diversos países de todo el mundo y su evolución en las principales civilizaciones. Cuenta con una extensa biblioteca monográfica, con una amplia muestra de revistas de tendencias de moda y diseño; y, un rico archivo documental donde se custodia valiosa información de las grandes fábricas de Elda y

Petrer que caracterizaron la industrialización del sector a finales del siglo XIX y principios del siglo XX. Entre los zapatos de personajes famosos destacan los de SS.MM. los Reyes de España, la duquesa de Alba o los escaarpines calzados por el Papa San Juan XXIII el día de su coronación como romano pontífice.

Fundado en enero de 1992, el actual Museo del Calzado fue inaugurado en febrero de 1999 por S.A.R. la infanta doña Elena de

Borbón, convirtiéndose desde entonces en referencia nacional, e incluso internacional, para la historia del calzado en sus más variados aspectos; al tiempo que aliado estratégico de la industria de calzado de calidad por albergar la edición del premio "Mejor Calzada de España" y dotar a este importante sector industrial de un valor cultural añadido.

de revistes de tendències de moda i disseny- i d'un bon arxiu documental en què es custodia valuosa informació de les grans fàbriques d'Elda i Petrer que van caracteritzar la industrialització del sector a la fi del segle XIX i començament del XX. Entre les sabates de personatges famosos destaquen les de S. M. els Reis d'Espanya, la duquesa d'Alba o els escaarpines calçats pel papa Joan XXIII el dia de la seua coronació com a pontífex.

Fundat al gener de 1992, l'actual Museu del Calcer va ser inaugurat al febrer de 1999 per la infanta Helena de Borbó i es va convertir així en referència nacional, i fins i tot internacional, en tots els aspectes de la història del calcer. Al mateix temps, és un aliat estratègic de la indústria del calcer de qualitat, s'hi realitza l'entrega del Premi a la Millor Calçada d'Espanya i dota aquest important sector industrial d'un valor cultural afegit.

MUSEO DEL CALZADO

Avda. de Chapí, nº 32

03600 - Elda

Tel.: 965 383 021

info@museocalzado.com

www.museocalzado.com

The Elda Ethnological Museum was created in 1995 by the members of the *Asociación de Amigos del Patrimonio Histórico y Cultural de Elda* [Association of Friends of Elda's Historical and Cultural Heritage], *Mosaico* [Mosaic], who devoted their efforts to collecting objects, images, documents and testimonies that could help know the culture of traditional society in Elda while simultaneously preserving its memory as well as the local ethnological heritage.

The museum is currently going through an expansion process, with 3 exhibition spaces remaining open to the public at the moment:

Entrance hall: A visitors' reception area which has as its most outstanding element a large model reproducing the state of the town's historic centre during the years prior to the Spanish Civil War. It is also possible to contemplate other important pieces such as a shield of the town of Elda from the early 20th century, the shield of the old municipal court, and a devotional panel from the late 18th century which represents the mystery of Holy Trinity.

Imprenta Juan Vidal Vera Collection: The old Vidal Printer's Shop was founded at the beginning of the 20th century by the schoolmaster Mr. Juan Vidal Vera, under the name of *Tipografía Moderna* [Modern Typography]. As the first true contemporary local printer's shop which stayed active until 1979, its long activity and experience summarizes a part of this town's graphic history, associated with numerous events and businesses that required its services (industrial, commercial, cultural, religious, social...).

These exhibition rooms offer the chance to watch a remarkable set of machinery with considerable cultural value as a testimony of the work and trades related to traditional printing.

Pedrito Rico Collection: The collection placed at the visitor's disposal here results from the artistic legacy of Pedro Rico Cutillas, better known as 'Pedrito Rico.' This collection donated by the family to the Town Hall of Elda in 2001 so that it could be exhibited at the local Ethnological Museum brings together the awards, records, costumes and souvenirs collected throughout his long professional career. The aim sought with this exhibition is both to keep the memory alive and to make better known the figure of this internationally renowned Elda-born artist, who died in 1988.

El Museo Etnológico de Elda fue creado en 1995 por los miembros de la Asociación de Amigos del Patrimonio Histórico y Cultural de Elda, Mosaico, que dedicaron su esfuerzo a la recogida de objetos, imágenes, documentos y testimonios que ayudasen a conocer la cultura de la sociedad tradicional eldense al tiempo que preservase su memoria y el patrimonio etnológico.

El museo se encuentra en fase de ampliación, estando actualmente abiertos al público 3 espacios expositivos:

E

El Museo Etnológico de Elda fou creat l'any 1995 pels membres de l'Asociación de Amigos del Patrimonio Histórico y Cultural de Elda, Mosaico, que dedicaren el seu esforç a l'arreglada d'objectes, imatges, documents i testimonis que ajudaren a conèixer la cultura de la societat tradicional d'Elda al temps que preservaren la memòria i el patrimoni etnològic.

El museu actualment es troba en fase d'ampliació, i actualment hi ha oberts al públic 3 espais expositius:

Hall d'entrada: espai de recepció al visitant, on destaca una gran maqueta que reproduïx l'estat del centre històric de la ciutat els anys anteriors a la Guerra Civil Espanyola. També poden contemplar-se altres peces importants com un escut de la ciutat d'Elda de començaments del segle XX, l'escut de l'antic jutjat municipal i un plafó devocional de finals del segle XVIII que representa el misteri de la Santíssima Trinitat.

Museo Etnológico de ELDA

Hall de entrada: Espacio de recepción al visitante, donde destaca una gran maqueta que reproduce el estado del centro histórico de la ciudad en los años anteriores a la Guerra Civil Española. También pueden contemplarse otras piezas importantes como un escudo de la ciudad de Elda de principios del siglo XX, el escudo del antiguo juzgado municipal y un panel devocional de finales del siglo XVIII que representa el misterio de la Santísima Trinidad.

Colección Imprenta Juan Vidal Vera: La antigua Imprenta Vidal fue fundada a inicios del

siglo XX por el maestro de escuela D. Juan Vidal Vera, con el nombre de Tipografía Moderna. Auténtica primera imprenta local contemporánea, activa hasta 1979, su larga actividad y trayectoria en Elda resume parte de la historia gráfica de la ciudad, asociada a numerosos eventos y negocios que requirieron sus servicios (industriales, comerciales, culturales, religiosos, sociales...).

En estas salas se puede ver un notable conjunto de maquinaria con un relevante valor cultural, como testimonio de los trabajos y oficios relacionados con la imprenta tradicional.

Colección Pedrito Rico: La Colección que aquí puede observar el visitante es fruto del legado artístico de Pedro Rico Cutillas "Pedrito Rico". Colección que reúne los premios, discos, vestuario y recuerdos recogidos a lo largo de su dilatada carrera profesional y que fue donada por su familia en el año 2001 al Ayuntamiento de Elda para ser expuesta en el Museo Etnológico de la ciudad. Con esta muestra se pretende mantener vivo el recuerdo y difundir la figura del artista eldense de gran renombre internacional, fallecido en 1988.

Colección Imprenta Juan Vidal Vera: L'antiga Imprenta Vidal fou fundada a començaments del segle XX pel mestre d'escola D. Juan Vidal Vera, amb el nom de Tipografia Moderna. Autèntica primera impremta local contemporània, activa fins l'any 1979, i amb una llarga activitat i trajectòria a Elda que resumix part de la història gràfica de la ciutat, associada a nombrosos esdeveniments i negocis que requeriren els seus serveis (industrials, comercials, culturals, religiosos, socials...).

En aquestes sales es pot veure un conjunt notable de maquinària amb un valor cultural rellevant, com a testimoni dels treballs i oficis relacionats amb la impremta tradicional.

Colección Pedrito Rico: La col·lecció que ací pot observar el visitant és fruit del llegat artístic de Pedro Rico Cutillas "Pedrito Rico". Col·lecció que reünix els premis, discos, vestuari i records recollits durant una dilatada carrera professional i que fou donada per la seua família l'any 2001 a l'Ajuntament d'Elda per a ser exposada al Museo Etnológico de la ciutat. Amb aquesta mostra es desitja mantindre viu el record i difondre la figura de l'artista elder de gran renom internacional, mort l'any 1988.

MUSEO ETNOLÓGICO DE ELDA

Calle Eduardo dato, 22
03600 - Elda
Tel.: 966 841 021

museoetnologicoelda.tk
asociacionmosaico@gmail.com

The Finestrat Museum obtained the official recognition and has formed part of the Museum Network of the *Generalitat Valenciana* [Valencian Autonomous Government] since 2003.

The museum premises are located at an old nineteenth-century dwelling, rehabilitated as a house-museum, which is the venue for an exhibition that includes nearly 500 ethnological pieces that describe the traditional trades, customs and practices of Finestrat. The Museum also comprises a newly-erected building, adjacent to the popular dwelling, which houses the archaeology collection.

The tour begins in a room dedicated to the threshing floor and the cereal, Finestrat's economic base until the arrival of tourism. There are tools for reaping, for extracting the grain and for threshing, one of the most important cooperative tasks in rural agriculture which is almost extinct now.

Going through a small corridor decorated with old everyday life photographs, the visitors gets to the different areas in the property: the kitchen, with its original paving and hand-decorated bricks, the living room, the stables... A little staircase leads to the *cambras* or bedrooms, with their large chests, clothes from the period, toilet and hygiene-related furniture, etc. Excellent views of the Puig Campana can be enjoyed from its terrace.

The upper part gives access to the archaeology collection: the first pieces of evidence of human occupation and implements from the Bronze Age, Antiquity and the Middle Ages, as well as from the Modern and Contemporary Eras. Pieces from the sites of La Cala, Pla de Vila, Alfarella, El Castell or the church crypt from the 17th and 18th centuries.

The Museum additionally has a room for temporary exhibitions about various themes which can be found on the ground floor of the building which houses the Municipal Public Library.

E

El Museu de Finestrat cuenta, desde el año 2003, con el reconocimiento oficial y es integrante de la Red de Museos de la Generalitat Valenciana.

El edificio está situado en una antigua vivienda del siglo XIX, rehabilitada como casa-museo, que acoge una exposición compuesta por casi 500 piezas etnológicas que describen los oficios, usos y costumbres tradicionales de Finestrat. El Museo

El Museu de Finestrat va ser reconegut oficialment l'any 2003 i forma part de la Xarxa de Museus de la Generalitat Valenciana.

L'edifici està situat en un antic habitatge del segle XIX, rehabilitat com a casa museu, on es mostra una exposició de quasi 500 peces etnològiques que descriuen els oficis, usos i costums tradicionals de Finestrat. El Museu té un altre edifici de nova construcció, annex a l'habitatge popular, que conté la col·lecció d'arqueologia.

El recorregut comença en una sala dedicada a l'era i el cereal, base econòmica de Finestrat fins a l'arribada del turisme. Hi ha estris per a la sega, per a extraure el gra i per a la batuda, un dels treballs cooperatius més importants de l'agricultura rural quasi extingit.

Museu Arqueològic i Etnològic FINESTRAT

también comprende un edificio de nueva construcción, anexo a la vivienda popular, que alberga la colección de arqueología.

El recorrido comienza en una sala dedicada a la era y el cereal, base económica de Finestrat hasta la llegada del turismo. Hay enseres para la siega, para extraer el grano y para la trilla, uno de los trabajos cooperativos más importantes de la agricultura rural ya casi extinguido.

Por un pequeño pasillo, decorado con fotografías antiguas de la vida cotidiana, se llega a las estancias de la vivienda: la cocina, con su pavimento original y ladrillos decorados a mano, la sala de estar, los establos... Por una escalerilla se accede a las cambras o habitaciones, con sus arcones, ropa de la época, muebles de aseo, etc. Desde su terraza hay unas vistas estupendas del Puig Campana.

Desde la parte superior se accede a la colección de arqueología: las primeras

evidencias de ocupación humana, útiles de la Edad de Bronce, Edad Antigua, Edad Media, Moderna y Contemporánea. Piezas de los yacimientos de La Cala, Pla de Vila, Alfarella, El Castell o la cripta de la iglesia de los siglos XVII y XVIII.

El Museu dispone, también, de una sala de exposiciones temporales de temática diversa que se encuentra en la planta baja del edificio de la Biblioteca Pública Municipal.

Per un xicotet passadís, decorat amb fotografies antigues de la vida quotidiana, s'arriba a les estances de l'habitatge: la cuina, amb el seu paviment original i taulells decorats a mà, la sala d'estar, els establos... Per una escaleta s'accedeix a les cambres o habitacions, amb baguls, roba de l'època, mobles per a la neteja personal, etc. Des de la terrassa hi ha unes vistes formidables del Puig Campana.

Des de la part superior s'accedeix a la col·lecció d'arqueologia: les primeres evidències d'ocupació humana, útils de l'edat del bronze, l'edat antiga, la mitjana, la moderna i la contemporània. Peces dels jaciments de la Cala, el Pla de Vila, l'Alfarella, el Castell o la cripta de l'església dels segles XVII i XVIII.

El Museu també disposa d'una sala d'exposicions temporals de temàtica diversa, que es troba en la planta baixa de l'edifici de la Biblioteca Pública Municipal.

MUSEU ARQUEOLÒGIC
I ETNOLÒGIC DE FINESTRAT

Parc de la Font de Carré, s/n
03509 – Finestrat
Tels.: 965 87 81 00 / 660 70 54 20
Fax: 965 87 83 08

museu@finestrat.org
jrgarcia@finestrat.org

The Gata de Gorgos collection was inaugurated in 1982, the interior of the Gata Tourism Office being its current location. It essentially comprises archaeological materials from La Marina Alta region and obtained the recognition of the Regional Administration in 1994.

The museum is configured inside its single room where, in addition to the cultural and material remains, it provides some explanatory panels thanks to which visitors become aware of the vicissitudes of the human beings who created them in our most distant past.

The pieces housed in the museum are traces of the first settlers of the lands which now shape La Marina Alta, and they belong to the Palaeolithic, the Neolithic, the Metal Age and the Iberian Culture.

La colección de Gata de Gorgos se inauguró en 1982 quedando instalada en la actualidad en el interior de la Oficina de Turismo de Gata. Compuesta fundamentalmente por materiales arqueológicos de la Marina Alta, fue reconocida en 1994 por la Administración Autonómica.

Molino ibérico. Coll de Pous, Montgó, Dénia.

Molí ibèric. El Coll de Pous, Montgó, Dénia.

Iberian mill. Coll de Pous, Montgó, Dénia.

Colección museográfica municipal de GATA DE GORGOS

El museo se configura dentro de la única sala donde se presenta, además de los restos culturales y materiales, unos plafones explicativos, cuyo contenido introduce al visitante en las vicisitudes del hombre que los creó en nuestro pasado más pretérito.

Los restos acogidos en el museo son huellas de los primeros pobladores de las tierras que actualmente configuran la Marina Alta y pertenecen al Paleolítico, Neolítico, Edad de los Metales y Cultura Ibérica.

La col·lecció de Gata de Gorgos es va inaugurar el 1982 i en l'actualitat està instal·lada en l'Oficina de Turisme de Gata. Composta fonamentalment per materials arqueològics de la Marina Alta, va ser reconeguda el 1994 per l'Administració autonòmica.

El museu es configura dins de l'única sala on es presenta. A més de les restes culturals i materials, uns plafons explicatius introdueixen el visitant en les vicissituds dels homes que els van crear en el nostre passat més pretèrit.

Les restes acollides en el museu són petjades dels primers pobladors de les terres que actualment configuren la Marina Alta i pertanyen al paleolític, el neolític, l'edat dels metalls i la cultura ibèrica.

COLECCIÓN MUSEOGRÁFICA
MUNICIPAL DE GATA

Avda. Marina Alta, 14
03740 - Gata de Gorgos
Tel.: 965 756 089

www.gatadegorgos.org

The Museum's content is clearly divided into two parts:

- The ground floor, dedicated to rural everyday life, which shows the traditional household, the pantry, the farmyard and a bedroom with all the objects related to each need.
- The second part is focused on the transformation of the three most basic and most important products in man's diet: olive, vine and cereals. This sector of the museum occupies the top floor of the house, what most probably used to be the hayloft or cambra. Firstly, we have the OLIVE-OIL MILL as it was until the early twentieth century, explained through a five-minute-long video which shows the whole process: from the olive to the oil. Next, there is a small WINE PRESS with all the implements needed for the grape harvest, the extraction and the fermentation of must. Finally, visitors can see a scale working WATERWHEEL, a thresher, stone or wooden rolls for threshing, various farming tools, a set of cereal and pulse capacity measures, etc.; as well as a six-minute-long video that explains the whole bread-making process, starting with the sowing, and going through the reaping and harvesting, threshing, milling, kneading and, finally, its baking in the oven.

E

El contenido del Museo se divide claramente en dos partes:

- La planta baja, que está dedicada a la vida rural cotidiana en la que se muestra el hogar tradicional, la despensa, el corral y un dormitorio con todos los objetos relacionados con cada menester.

El contingut del Museu es divideix en dues parts:

- *La vida rural quotidiana, situada a la planta baixa, on es mostra la llar tradicional, el rebost, el corral i un dormitori amb tots els objectes relacionats amb cada menester.*

Museu Etnològic de GUADALEST

- La segunda parte está dedicada a la transformación de los tres productos básicos y más importantes de su alimentación: olivo, vid y cereales. Este sector del museo ocupa la zona superior de la casa, lo que antiguamente sería el pajar o cambra. En primer lugar, tenemos LA ALMAZARA tal y como era hasta principios de este siglo, explica-

da a través de un vídeo de 5 minutos en el que se muestra todo el proceso: de la aceituna al aceite. A continuación, se encuentra un pequeño LAGAR con todos los utensilios necesarios para la vendimia, la extracción y la fermentación del mosto. Por último, se muestra funcionando un MOLINO HIDRÁULICO a escala, trillo, rulones de piedra y de

madera para trillar, utensilios agrícolas diversos, juego de medidas de capacidad para cereales y legumbres, etc. y un vídeo de 6 minutos de duración donde se explica todo el proceso para elaborar el pan, empezando por la siembra, pasando por la siega, trillado, molinería, amasado y, por último, su cocción en el horno.

- La transformació dels tres productes bàsics i més importants de la seua alimentació: l'olivera, la vinya i els cereals. Aquest sector del museu ocupa la zona superior de la casa, on antigament se situava la cambra. En primer lloc, tenim L'ALMÀSSERA tal com era fins al començament d'aquest segle, explicada a través d'un vídeo de cinc minuts en què es mostra tot el procés: de l'oliva a l'oli. A continuació, trobem un xicotet CUP amb tots els utensilis necessaris per a la verema, l'extracció i la fermentació del most. Finalment, es mostra funcionant un MOLÍ HIDRÀULIC a escala, trill, utensilis agrícoles diversos, joc de mesures de capacitat per a cereals i llegums, etc.; i un vídeo de sis minuts de durada en què s'explica tot el procés per a elaborar el pa, començant per la sembra, passant per la sega, la batuda, la mòlta, el pastat i, finalment, la cocció en el forn.

MUSEU ETNOLÒGIC DE
GUADALEST

C/Iglesia, 1
03517 - Guadalest
Tel.: 965 515 035

www.guadalest.com

The Guardamar Archaeological Museum (MAG) was inaugurated on July 13th 1990. The space occupied by the Museum is situated on the Culture House basement. Since 2009 the museum has been going through a reform process which seeks to adapt its content to the current demand. The exhibition discourse is structured around two permanent sections: one of them archaeological; and the other, ethnographic. As a complement, the MAG additionally boasts one room for temporary exhibitions and another one for audiovisual projections.

Guardamar's strategic location has favoured an uninterrupted settlement of peoples and cultures from Prehistory to the present day. The Archaeological Museum thus exhibits a varied selection of material goods which are representative of the different cultures that have been present in this territory.

The oldest testimonies about Guardamar's natural environment appear in the late Tertiary, as evidenced by the palaeontological remains of sea mammals. The Phoenician materials coming from Cabezo Pequeño del Estaño and La Fonteta stand out in the Archaeological section, during Protohistory. From the Iberian period, a special mention deserves to be made of the Cabezo Lucero Iberian trousseaux and the group of Iberian votive offerings from the Guardamar Castle hill, and one should highlight a diorama about underwater archaeology from Roman times. The recreation of an oratory-room in the Rábida Califal [Caliphal Fortress] along with an interesting collection of late-medieval and modern ceramics from the Guardamar Castle stand out from the Middle Ages period. Finally, the Ethnography Section exhibits a selection of objects which are representative of traditional culture.

MAG

Pebeteros o thimateria de cabeza femenina. Siglo IV-III a.C.

Pebeters o thimateria de cap femení. Segle IV-III a. de C.

Female head cauldrons or thimateria. 4th-3rd centuries B.C.

e

El Museo Arqueológico de Guardamar (MAG) se inauguró el 13 de Julio de 1990. El local destinado a Museo se emplaza en los semisótanos de la Casa de Cultura. Desde 2009, el museo está sometido a un proyecto de reforma, con el fin de adecuar su contenido a la demanda actual. El discurso expositivo se estructura en dos secciones permanentes, una arqueológica y otra etnográfica. Como complemento, el MAG

El Museu Arqueològic de Guardamar (MAG) es va inaugurar el 13 de juliol de 1990. El local destinat a museu s'emplaça en els semisoterranis de la Casa de Cultura. Des de 2009, el museu està sotmès a un projecte de reforma, amb la finalitat d'adequar-ne el contingut a la demanda actual. El discurs expositiu s'estructura en dues seccions permanents, una arqueològica i una altra d'etnogràfica. Com a complement, el MAG disposa, a més, d'una sala d'exposicions temporals i una altra d'audiovisuals.

L'estratègica situació de Guardamar ha potenciat un poblament ininterromput d'homes i de cultures des de la prehistòria fins als nostres dies. En el Museu Arqueològic s'exposa una selecció

Museo Arqueológico de GUARDAMAR DEL SEGURA

cuenta, además, con una sala de exposiciones temporales y otra de audiovisuales.

La estratégica situación de Guardamar ha potenciado un poblamiento ininterrumpido de hombres y de culturas desde la Prehistoria hasta nuestros días. En el Museo Arqueológico se expone, pues, una selección variada de bienes materiales representativos de las diferentes culturas que han ocupado este territorio.

Los testimonios más antiguos sobre el medio natural de Guardamar aparecen a finales del Terciario, según documentan los restos paleontológicos de mamíferos marinos. En la sección de Arqueología sobresalen, durante la Protohistoria, los materiales fenicios procedentes del Cabezo Pequeño del Estaño y de la Fonteta. De época Ibérica, los ajuares ibéricos de Cabezo Lucero y el conjunto de exvotos ibéricos del cerro del

Castillo de Guardamar y, de época Romana, un diorama sobre arqueología submarina. De la Edad Media, hay que destacar la recreación de una sala-oratorio de la Ràbita Califal, así como una interesante colección de cerámicas bajomedievales y modernas del Castell de Guardamar. Por último, en la Sección de Etnografía, se exhibe una selección de objetos representativos de la cultura tradicional.

variada de béns materials representatius de les diferents cultures que han ocupat aquest territori.

Els testimonis més antics sobre el medi natural de Guardamar apareixen a la fi del terciari, com ho documenten les restes paleontològiques de mamífers marins. En la secció d'arqueologia destaquen, durant la protohistòria, els materials fenicis procedents del Cabeçó Xicotet de l'Estany i de la Fonteta. D'època ibèrica, els aixovars ibèrics del cabeçó Lucero i el conjunt d'exvots ibèrics del tossal del castell de Guardamar i, d'època romana, un diorama sobre arqueologia submarina. De l'edat mitjana, cal destacar la recreació d'una sala oratori de la ràbita califal, així com una interessant col·lecció de ceràmiques de la baixa edat mitjana i modernes del castell de Guardamar. Finalment, en la secció d'etnografia s'exhibeix una selecció d'objectes representatius de la cultura tradicional.

MUSEO ARQUEOLOGICO DE
GUARDAMAR
C/ Colón, 60
03140 - Guardamar del Segura
Tel.: 965 728 610
magmuseo@gmail.com
www.magmuseo.com

The Ibi Biodiversity Museum, located at the former Payá Hermanos factory, opened its doors on September 30th 2004 following an agreement signed between the Ibi Town Council, through the Local Environment Department, and the University of Alicante, through the CIBIO (Spanish abbreviation for Latin American Biodiversity Centre) which is in charge of its scientific management. A collaboration agreement has currently been established with the Madrid National Natural Science Museum (belonging to the CSIC, Spanish initials for Higher Council of Scientific Research) for the development of activities associated with science, exhibitions and dissemination.

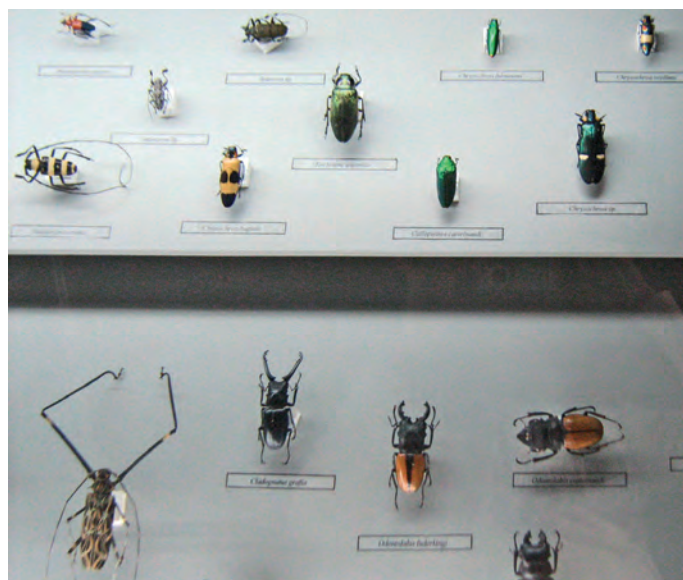
It was recognised as a *Generalitat Valenciana* [Government of the Valencian Autonomous Region] museum on March 13th 2007. Its main goal consists in making society aware of the need to protect our natural environment, providing information about the problems which currently pose a threat to fauna and flora, and to ecosystems in general. It develops a large number of activities aimed at achieving society's awareness about the importance of adopting habits which are sensible and respectful of the Environment so that a more sustainable and healthy environment can be created.

The museum boasts two permanent exhibitions:

'Mediterranean biodiversity.' Representation of Mediterranean fauna and flora, and of our main habitats, including forests, wetlands and cereal steppes. This exhibition likewise shows the importance that wild resources have had in man's life through their traditional use.

'Threatened biodiversity.' It deals with the problems and threats posed by illegal species trade and trafficking, as well as those related to invasive species.

None of the exhibited animals has been sacrificed to be included in this collection.

El Museo de la Biodiversidad de Ibi, ubicado en la antigua fábrica Payá Hermanos, abrió sus puertas el 30 de septiembre de 2004, fruto de un convenio suscrito entre el Ayuntamiento de Ibi, a través de la concejalía de Medio Ambiente, y la Universidad de Alicante, a través de CIBIO (Centro Iberoamericano de la Biodiversidad) a quien corresponde la dirección científica del mismo. En la actualidad, se ha establecido un convenio de colaboración con el Museo

El Museu de la Biodiversitat d'Ibi, situat en l'antiga fàbrica Payá Hermanos, va obrir les portes el 30 de setembre de 2004, fruit d'un conveni subscrit entre l'Ajuntament d'Ibi, a través de la Regidoria de Medi Ambient, i la Universitat d'Alacant, a través de CIBIO (Centre Iberoamericà de la Biodiversitat), al qual correspon la direcció científica. En l'actualitat, s'ha establert un conveni de col·laboració amb el Museu Nacional de Ciències Naturals de Madrid (CSIC) per al desenvolupament d'activitats científiques, expositives i divulgatives.

El 13 de març de 2007 va ser reconegut com a museu de la Generalitat Valenciana. El seu objectiu principal és conscienciar la

Museo de la Biodiversidad de IBI

Nacional de Ciencias Naturales, de Madrid (CSIC) para el desarrollo de actividades científicas, expositivas y divulgativas.

El 13 de marzo de 2007 fue reconocido como museo de la Generalitat Valenciana. Su principal objetivo es concienciar a la sociedad de la necesidad de conservar nuestro entorno natural, dando a conocer la problemática que actualmente amenaza a la fauna y flora, y los ecosistemas en general. Desarrolla gran cantidad de actividades

dirigidas a sensibilizar a la sociedad acerca de la importancia de adoptar hábitos responsables y respetuosos con el Medio Ambiente con el fin de contribuir a crear un entorno más sostenible y saludable. El museo cuenta con dos exposiciones permanentes: "**Biodiversidad mediterránea**". Representación de la fauna y flora mediterránea, y de nuestros principales hábitats, como son el bosque, los humedales y las estepas cerealistas. Esta exposición muestra

así mismo la importancia que los recursos silvestres han tenido en la vida del hombre a través de su uso tradicional.

"**Biodiversidad amenazada**". Aborda el problema y las amenazas que suponen el comercio y tráfico ilegal de especies, así como las especies invasoras.

Ninguno de los animales presentados ha sido sacrificado para su exhibición en esta muestra.

societat de la necessitat de conservar el nostre entorn natural, donant a conèixer la problemàtica que actualment amenaça la fauna, la flora i els ecosistemes en general. Realitza una gran quantitat d'activitats per tal de sensibilitzar la societat sobre la importància d'adoptar hàbits responsables i respectuosos amb el medi ambient, amb la finalitat de contribuir a crear un entorn més sostenible i saludable. El Museu té dues exposicions permanents:

"Biodiversitat mediterrània". Representació de la fauna i flora mediterrània, i dels nostres principals hàbitats, com són el bosc, els aiguamolls i les estepes cerealistes. Aquesta exposició mostra també la importància que els recursos silvestres han tingut en la vida de l'home a través del seu ús tradicional.

"Biodiversitat amenaçada". Aborda el problema i les amenaces que suposen el comerç i tràfic il·legal d'espècies, així com les espècies invasores.

No s'ha sacrificat cap dels animals exhibits en la mostra.

MUSEO DE LA BIODIVERSIDAD

Plaza Nicolás Payá Jover, 2
03440 - Ibi
Tel.: 966 553 168

museo.bio@ibi.es
www.museodelabiodiversidad.com

The Ibi Valencian Toy Museum was inaugurated on December 20th 1990, and it has been developing its activity at its final venue in the old Payá factory since November 29th 2013.

The museum's collection includes over 4.500 toys, of which 400 pieces were selected to be exhibited on a permanent basis. From the tinfoil of the first twentieth-century decades, going through cardboard, up to the plastic of the 1950s and the return to tinfoil in the 1970s, they are toys which mostly come from Ibi and from the rest of Spain, although there is a large representation of pieces from elsewhere in the world, especially German ones, the most important source of inspiration in the early times of the local toy industry.

The space which can be visited at present is a first phase around which the complete museological project will be gradually organised. Refurbishing the rest of the building will make it possible to fit out new spaces, such as a historical archive and even a toy restoration workshop and, most interestingly, the machinery has been kept with the chance to operate it and see how tinfoil toys were manufactured, which will make this a unique project within the context of museums, both in Spain and abroad.

Museo Valenciano del Juguete de IBI

El Museo Valenciano del Juguete de Ibi se inauguró el 20 de diciembre de 1990 y desde el 29 de noviembre de 2013 desarrolla su actividad en su sede definitiva en la antigua fábrica Payá.

El museo cuenta dentro de sus fondos con más de 4.500 juguetes, de los cuales se han seleccionado 400 piezas para ser exhibidas de forma permanente. Desde la hojalata de las primeras décadas del siglo

XX, pasando por el cartón, hasta el plástico de los 50 y la vuelta a la hojalata en los 70, son juguetes que en su mayoría proceden de Ibi y del resto de España, aunque hay una considerable representación de piezas de otros lugares del mundo, sobre todo alemanas, principal fuente de inspiración en los inicios de la industria juguetera local.

El espacio visitable en estos momentos es una primera fase alrededor de la cual se va

a ir organizando el proyecto museológico completo. La recuperación del resto del edificio permitirá habilitar nuevos espacios, como un archivo histórico e incluso un taller de restauración de juguetes y, lo más interesante, se conserva la maquinaria original con posibilidad de ponerla en marcha y ver cómo se fabricaban los juguetes de hojalata lo que hará de este un proyecto único dentro del ámbito de los museos tanto a nivel nacional como internacional.

El Museu Valencià del Joguet d'Ibi es va inaugurar el 20 de desembre de 1990 i des del 29 de novembre de 2013 du a terme la seua activitat en la seua definitiva, en l'antiga fàbrica Payá.

En els fons del museu hi ha més de 4.500 joguets, dels quals s'han seleccionat 400 per a ser exhibits de forma permanent. Des de la llanda de les primeres dècades del segle XX, passant pel cartó, fins al plàstic dels 50 i la tornada a la llanda en els 70, són joguets que procedeixen majoritàriament d'Ibi i de la resta d'Espanya, encara que hi ha una considerable representació de peces d'altres llocs del món, sobretot alemanyes, principal font d'inspiració en el començament de la indústria juguetera local.

En aquests moments, l'espai visitable és una primera fase al voltant de la qual s'organitzarà el projecte museològic complet. La recuperació de la resta de l'edifici permetrà habilitar nous espais, com un arxiu històric o un taller de restauració de joguets i, el més interessant, es conserva la maquinària original amb la possibilitat de posar-la en marxa i veure com es fabricaven els joguets de llanda, cosa que farà que aquest projecte siga únic dins l'àmbit dels museus, tant a escala nacional com internacional.

MUSEO VALENCIANO DEL
JUGUETE

Glorieta Nicolás Payá Jover, 1
03440 - Ibi
Tel.: 966 550 226

info@museojuguete.com
www.museojuguete.com

The first collection of this museum was created in 1969, even though the current museum was actually inaugurated in 1977. It occupies a large three-storey building erected in the 17th century with a magnificent façade of 'tosca [tough]' stone.

The museum has undergone several refurbishments since then, which culminated in 2008 with the construction of a new building, adjacent to the old museum, which extended its facilities.

The Xàbia Museum keeps plenty of archaeological, ethnographic and artistic materials. All periods are represented, from ca. 30,000 years ago to the Contemporary Era. A special mention deserves to be made of the Cova del Barranc del Migdia prehistoric site, with the reproduction of some cave paintings and an interesting documentary video. Also the replica of the Iberian Treasure of Xàbia, the Roman remains of La Punta del Arenal, the inscription in Arabic from Cap de Martí and a variety of other pieces from the 14th to the 19th centuries, such as the painting of The Saviour, by Juan de Juanes. Amongst the abundant ethnographic materials stand out the old smithy of Minyana, tools and objects used to produce the 'pansa [raisin],' farming implements and other pieces associated with traditional society.

The new building boasts two exhibition rooms –connected with floors of the old museum– and a conference hall. The upper floor is dedicated to Xàbia's underwater archaeology, amongst which stands out a group of twenty-four amphorae (7th century B.C.-7th century A.D.) and a large restored anchor. The room on the first floor houses the temporary exhibitions organised in this museum.

La primera colección del museo fue creada en 1969 a pesar de que el actual museo fue inaugurado en 1977. Ocupa un gran edificio de tres plantas construido en el siglo XVII con una magnífica fachada de piedra "tosca".

Desde entonces, el museo ha tenido varias reformas, que culminaron en 2008 con la construcción de un nuevo edificio, adosado al viejo museo, que amplió sus instalaciones.

La primera col·lecció del Museu va ser creada el 1969, però l'actual museu va ser inaugurat el 1977. Ocupa un gran edifici de tres plantes, construït en el segle XVII, amb una magnífica façana de pedra tosca.

Des d'aquell moment, el museu ha tingut diverses reformes, que van culminar l'any 2008 amb la construcció d'un nou edifici, adosat al vell museu, que va ampliar-ne les instal·lacions.

El Museu de Xàbia conserva nombrosos materials arqueològics, etnogràfics i artístics. Hi estan representades totes les èpoques des de fa uns 30.000 anys, fins a l'època contemporània. Destaca

Museu Arqueològic i Etnogràfic Municipal “Soler Blasco” JÀVEA/XÀBIA

El Museo de Xàbia conserva numerosos materiales arqueológicos, etnográficos y artísticos. Están representadas todas las épocas desde hace unos 30.000 años, hasta la época contemporánea. Destaca la sala dedicada al yacimiento prehistórico de la Cova del Barranc del Migdia, con la reproducción de algunas de las pinturas rupestres y un interesante video documental. También la réplica del Tesoro

Ibérico de Xàbia, los restos romanos de la Punta del Arenal, la inscripción árabe de Cap de Martí y otras piezas de los siglos XIV-XIX, como la pintura del Salvador, de Joan de Joanes. Entre los abundantes materiales etnográficos, destaca la antigua herrería de Minyana, herramientas y objetos usados para elaborar la "pansa", instrumental agrícola y otras piezas de la sociedad tradicional.

El nuevo edificio dispone de dos salas de exposición - comunicadas con las plantas del antiguo museo - y una sala de conferencias. La planta superior está dedicada a la arqueología submarina de Xàbia, destacando un conjunto de veinticuatro ánforas (siglos VII a. de C. - VII de nuestra era) y una gran ancla romana restituida. La sala de la primera planta acoge las exposiciones temporales del museo.

La sala dedicada al jaciment prehistòric de la Cova del Barranc del Migdia, amb la reproducció d'algunes de les pintures rupestres i un interessant vídeo documental. També la rèplica del Tresor Ibèric de Xàbia, les restes romanes de la Punta de l'Arenal, la inscripció àrab de Cap de Martí i altres peces dels segles XIV-XIX, com la pintura del Salvador, de Joan de Joanes. Entre els abundants materials etnogràfics, destaca l'antiga ferreria de Minyana, ferramentes i objectes usats per a elaborar la pansa, eines agrícoles i altres peces de la societat tradicional.

El nou edifici disposa de dues sales d'exposició - comunicades amb les plantes de l'antic museu- i una sala de conferències. La planta superior està dedicada a l'arqueologia submarina de Xàbia, i destaca un conjunt de 24 àmfors (segles VII a. de C. - VII de la nostra era) i una gran àncora romana restituïda. La sala de la primera planta acull les exposicions temporals del museu.

MUSEU ARQUEOLÒGIC I ETNOGRÀFIC
MUNICIPAL "SOLER BLASCO"

Plaça dels Germans Segarra, 1
03730 - Xàbia
Tel.: 965 791 098

mvsev.xabia@gmail.com
www.ajxabia.com

The Museum dedicated to Turrón [type of candy traditionally eaten at Christmas] was created in the 1960s. Those implements which gradually became obsolete in the different *turrónes* and sweets production processes were taken to these premises. For a long time, and even today, the *Turrón* Museum was the only historical referent for the manufacturing of this traditional candy from Xixona.

It currently forms part of the group *Confectionery Holding S.L.*, which owns the trademarks 1880, Doña Jimena, El Lobo, Imperial Toledana and Clair de Lune, amongst others.

Visiting the *Turrón* Museum means allowing the visitor to make a journey through the history of this product distributed into three floors:

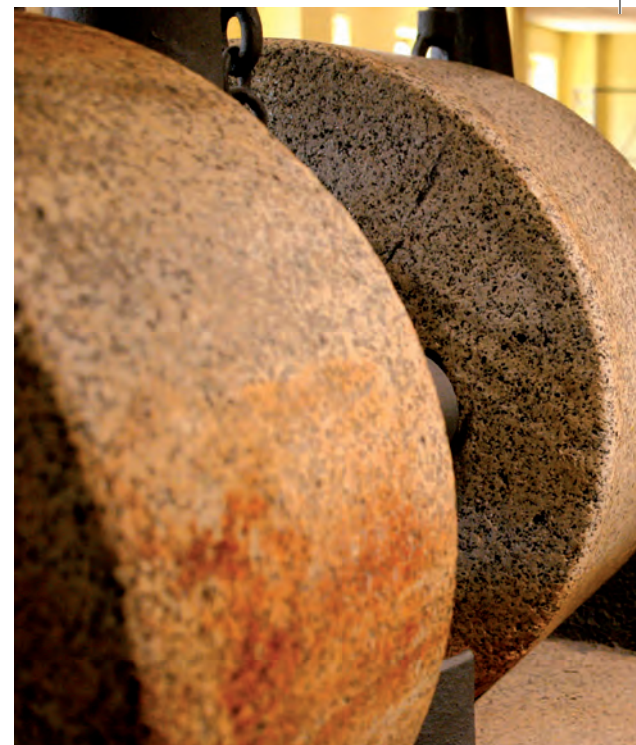
Upper Floor: Raw materials

Middle Floor: Production processes (*Turrón de Jijona* [soft] and *Turrón de Alicante* [hard], marzipans, *Turrón a la piedra* [stoneground], workrooms...).

Lower Floor: Product commercialization (sales outlets, advertising, packaging, history of the firm, local history).

The visit to this museum is completed with the viewing of an explanatory video, the possibility to see the production of *turrón* live (depending on the season) complying with all the guarantees and requirements of industrial tourism and the possibility to acquire the products which have just been produced.

On January 7th 2005, the Conselleria [Regional Department] of Culture, Education and Sport of the *Generalitat Valenciana* [Government of the Valencian Autonomous Region] recognised the *Turrón* Museum as a Permanent Museographic Collection of this region. It was declared an Official Museum of the *Comunidad Valenciana* [Valencian Autonomous Region] in 2012, and it forms part of the Spanish Industrial Tourism Network.

E

El Museo del Turrón abre en la década de 1960. En estas instalaciones se fueron depositando aquellos utensilios que iban quedando obsoletos en los diferentes procesos de fabricación de turrónes y dulces. Durante mucho tiempo, y aún hoy en día, el Museo del Turrón fue el único referente histórico de la fabricación de este tradicional dulce jijonenco.

En la actualidad forma parte del grupo Confectionery Holding S.L., propietaria de

El Museu del Torró obri en la dècada de 1960. En aquestes instal·lacions s'hi van anar dipositant els utensilis que quedaven obsolets en els diferents processos de fabricació de torróns i dolços. Durant molt de temps, i encara hui en dia, el Museu del Torró va ser l'únic referent històric de la fabricació d'aquest tradicional dolç xixonenc.

En l'actualitat forma part del grup Confectionery Holding SL, propietari de les marques 1880, Doña Jimena, El Lobo, Imperial Toledana i Clair de Lune, entre d'altres.

Visitar el Museu del Torró suposa un viatge a través de la història d'aquest producte i està distribuït en tres plantes:

Planta superior: Matèries primeres.

Museo del Turrón JIJONA/XIXONA

las marcas de 1880, Doña Jimena, El Lobo, Imperial Toledana y Clair de Lune, entre otras.

Visitar el Museo el Turrón supone un viaje a través de la historia de este producto distribuidos en tres plantas:

Planta superior: Materias primas.

Planta intermedia: Procesos de elaboración (turrónes de Jijona y de Alicante, mazapanes, a la piedra, obradores...).

Planta inferior: Comercialización del producto (puestos de venta, publicidad, envases, historia de la empresa, historia local).

La visita al museo se completa con la visualización de un video explicativo, la posibilidad de ver la fabricación del turrón en vivo (dependiendo de temporada) cumpliendo con todas las garantías y requisitos de calidad del turismo industrial, y la posibilidad de adquirir los productos recién elaborados.

El 7 de enero de 2005 la Conselleria de Cultura, Educació i Esport de la Generalitat Valenciana reconoció al Museo del Turrón como Colección Museográfica Permanente de la Comunidad Valenciana. En 2012 fue nombrado Museo Oficial de la Comunidad Valenciana y forma parte de la Red de Turismo Industrial a nivel Nacional.

Planta intermèdia: Processos d'elaboració (torrons de Xixona i d'Alacant, massapans, a la pedra, obradors...).

Planta inferior: Comercialització del producte (llocs de venda, publicitat, envasos, història de l'empresa, història local).

La visita al museu es completa amb la visualització d'un vídeo explicatiu, la possibilitat de veure la fabricació del torró en viu (depenent de la temporada), complint amb totes les garanties i els requisits de qualitat del turisme industrial, i la possibilitat d'adquirir els productes acabats d'elaborar.

El 7 de gener de 2005 la Conselleria de Cultura, Educació i Esport de la Generalitat Valenciana va reconèixer el Museu del Torró com a Col·lecció Museogràfica Permanent de la Comunitat Valenciana. El 2012 va ser nomenat Museu Oficial de la Comunitat Valenciana i forma part de la Xarxa de Turisme Industrial a escala nacional.

MUSEO DEL TURRÓN

Polígono Industrial Espartal II "Ciudad del turrón"- Ctra. Busot, km 1
03100 - Xixona
Tel.: 965 610 712

info@museodelturrón.com
www.museodelturrón.com
www.facebook.com/turrónmuseum
www.twitter.com/museoturrón

It achieved the recognition as a Valencian Autonomous Region museum by a resolution issued on April 14th 2011. It occupies a stately building situated at the heart of the old quarter and was inaugurated on March 27th 2011. It consists of three musealised rooms: *The Passage of Time*; *Prehistory and Iberians*; *The Roman Culture*.

An audiovisual about the significance of the town, its history and traditions is shown at THE PASSAGE OF TIME room. Next to it, the old clock machinery of the church tower and the Kingdom of Valencia Boundary Stone of the old Royal Path.

The PREHISTORY section exhibits remains from a Neolithic settlement on level ground with circular huts and others from the Loma Redonda Bronze Age settlement. IBERIAN CULTURE plays a crucial role in the museum, which singles it out from the rest. Its stone sculpture pieces immerse the visitor in the Iberians' funerary universe: the polychrome torso of an Iberian warrior, a beautiful mitred bull's head or the well-known Iberian bull of Monforte –possibly the sculpture decoration at the top of a pillar-stela.

The ROMAN CULTURE room, situated on the first floor, shows us the mark left by the passage of the *Via Augusta* and the so-called centuriaciones [territorial divisions following the centurion system] in the Orchard areas. A corollary of items from the Roman villa of La Agualeja, including a bronze fountain mouth with the shape of a lion's head and some others from the villa of Los Baños, identified as the Mansio Aspis of the Antonine Itinerary, like a miniature little bull from the 1st century.

Escultura del torso policromado de un guerrero ibérico

Escultura del tors policromat d'un guerrer ibèric.

Sculpture of the polychrome torso of an Iberian warrior

IBERIAN

E

Es reconocido como museo de la Comunitat Valenciana mediante resolución de 14 de abril de 2011. Ocupa un edificio señorial rehabilitado en pleno casco histórico y fue inaugurado el 27 de marzo de 2011. Consta de tres salas musealizadas: el Paso del Tiempo, Prehistoria e iberos y la Cultura Romana.

En la sala del PASO DEL TIEMPO, se proyecta un audiovisual sobre el significado

Va ser reconegut com a museu de la Comunitat Valenciana mitjançant una resolució del 14 d'abril de 2011. Ocupa un edifici señorial rehabilitat en ple barri històric i va ser inaugurat el 27 de març de 2011. Consta de tres sales museïtzades: El pas del temps, Prehistòria i ibers i La Cultura Romana.

En la sala del PAS DEL TEMPS s'hi projecta un audiovisual sobre el significat de la vila i la seua història i tradicions. Al costat hi trobem l'antiga maquinària del rellotge de la torre de l'església i la fita del Regne de València de l'antic Camí Reial.

Museo de Historia de la Villa de MONFORTE DEL CID

de la villa, su historia y tradiciones. Al lado, la antigua maquinaria del reloj de la torre de la iglesia y el Mojón del Reino de Valencia del antiguo Camino Real.

El bloque de la PREHISTORIA muestra restos de un poblado neolítico en llano de cabañas circulares y otros del poblado de la Edad del Bronce de la Loma Redonda. La CULTURA IBÉRICA es crucial en el museo, singularizándolo. Sus piezas de escultura

en piedra, sumergen al espectador en el universo funerario de los iberos: el torso de un guerrero ibérico con policromía, una hermosa cabeza de toro mitrado o el conocido toro ibérico de Monforte, posible remate de un pilar-estela.

La Sala de la CULTURA ROMANA, sita en la primera planta, nos revela la huella del paso de la Vía Augusta y el proceso de las centuriaciones en la zona de la Huerta. Se

exhibe un corolario de objetos de la villa romana de la Agualeja, como una boca de fuente de bronce en forma de cabeza de león y algunos más de la villa de los Baños, identificada con la Mansio Aspis del Itinerario de Antonino, como un torito de bronce en miniatura del siglo I.

El bloc de la PREHISTÒRIA mostra restes d'un poblat neolític en pla de cabanyes circulars i d'un poblat de l'edat del bronze de la Loma Redonda. La CULTURA IBÈRICA és crucial en el Museu i el singularitza. Les seues peces d'escultura en pedra submergeixen l'espectador en l'univers funerari dels ibers: el tors d'un guerrer ibèric amb policromia, un bell cap de bou mitrat o el conegut bou ibèric de Monforte, possible remat d'un pilar estela.

La sala de la CULTURA ROMANA, situada en la primera planta, ens revela la petjada del pas de la Via Augusta i el procés de les centuriacions en la zona de l'Horta. S'exhibeix una sèrie d'objectes de la vila romana de l'Agualeja, com una boca de font de bronze en forma de cap de lleó i alguns més de la vila de Los Baños, identificada com la Mansio Aspis de l'itinerari d'Antonino, com ara un bouet de bronze en miniatura del segle I.

MUSEO DE HISTORIA DE LA VILLA
DE MONFORTE DEL CID

Pl. Bonifacio Amorós, 10
03670 - Monforte del Cid
Tel.: 966 18 63 45

Tel. Ayuntamiento 965 62 00 25
Fax: 965 62 14 35

ibero@monfortedelcid.es
www.marqalicante.com/monforte
www.monfortedelcid.es

The Azorín House-Museum, *Caja Mediterráneo* Foundation, was the home of the Martínez Ruiz family in Monóvar since 1876. Azorín lived there since he was three years old. It is a three-storey dwelling, built in the early 19th century, the exterior of which has kept its original architecture. The writer's connection with this house was permanent through the visits to his parents and the correspondence maintained with his siblings.

In 1961, the House was acquired by the *Caja Mediterráneo* Foundation, which proceeded to restore it following the advice of the Azorín siblings. The Museum was inaugurated in 1969, including within its collection the Family Library with more than 4,500 volumes. The Private Library which had 10,000 volumes of great bibliographic value was given to the Museum in 1975.

The Azorín House-Museum is a documentation and research centre focused on this writer and his time, as well as a permanent exhibition of objects related to him, its main aim being to spread Azorín's works. Seeking to achieve that aim, the House-Museum addresses a varied audience: firstly, it fulfils a pedagogical function through the collaboration with Primary and Secondary Education centres; secondly, a social function oriented to specific population groups (Housewives or Seniors); thirdly, a cultural function reflected on the organisation of lectures, round tables and exhibitions; and finally, a scientific function which results in the growing number of researchers who come to this House-Museum to write master's theses, critical editions and monographic studies and, likewise, in the organisation of International Conferences and Seminars, own publications or co-editions and a constant information exchange with universities and researchers from all over the world.

La Casa-Museo Azorín, Fundación Caja Mediterráneo, fue desde 1876 el hogar de la familia Martínez Ruiz en Monóvar. Azorín vivió en ella a partir de los tres años. Es una vivienda de tres plantas, construida a principios del siglo XIX, cuyo exterior conserva su primitiva arquitectura. La vinculación del escritor con esta Casa fue permanente a través de las visitas a sus padres y la correspondencia mantenida con sus hermanos.

En 1961, la Casa fue adquirida por la actual Fundación Caja Mediterráneo que pro-

La Casa Museu Azorín – Fundació Caja Mediterráneo va ser, des de 1876, la llar de la família Martínez Ruiz a Monòver. Azorín hi va viure a partir dels tres anys. És un edifici de tres plantes, construït al començament del segle XIX, l'exterior del qual conserva l'arquitectura primitiva. La vinculació de l'escriptor amb la casa va ser permanent a través de les visites als pares i la correspondència mantinguda amb els germans.

L'any 1961 va ser adquirida per l'actual Fundació Caja Mediterráneo, que la va restaurar tenint en compte l'assessorament dels germans Azorín. El Museu es va inaugurar en 1969, figurant en els fons la biblioteca familiar, amb més de 4.500 volums. El 1975 es va cedir al Museu la biblioteca particular, composta per 10.000 volums d'alt valor bibliogràfic.

Casa-Museo Azorín MONÓVAR/ MONÒVER

cedió a su restauración contando con el asesoramiento de los hermanos Azorín. El Museo se inauguró en 1969, figurando entre sus fondos la Biblioteca Familiar, con más de 4.500 volúmenes. En 1975 se cedió al Museo la Biblioteca Particular compuesta por 10.000 volúmenes de alto valor bibliográfico.

La Casa-Museo Azorín es un centro de documentación e investigación del escritor y su época, así como una exposición permanente de objetos relacionados con él, cuyo

objetivo principal es la divulgación de la obra azoriniana. Para ello, la Casa-Museo se dirige a un público variado: en primer lugar, cumple una función pedagógica, mediante la colaboración con centros de Enseñanza Primaria y Secundaria; en segundo lugar, una función social, destinada a colectivos ciudadanos (Amas de Casa o Personas Mayores); en tercer lugar, una función cultural reflejada en la organización de conferencias, mesas redondas y exposiciones. Por último, una función

científica que repercute en el incremento de investigadores que se acercan a la Casa-Museo para la realización de Memorias de Licenciatura, tesis doctorales, ediciones críticas y estudios monográficos y, también, en la organización de Congresos y Seminarios Internacionales, publicaciones propias o coediciones y el continuo intercambio de información con universidades e investigadores de todo el mundo.

La Casa Museu Azorín és un centre de documentació i recerca de l'escriptor i la seua època, així com una exposició permanent d'objectes relacionats amb ell. El seu objectiu principal és la divulgació de l'obra de l'autor valencià. Per aquest motiu, la Casa Museu es dirigeix a un públic variat: en primer lloc, compleix una funció pedagògica, mitjançant la col·laboració amb centres d'ensenyament primari i secundari; en segon lloc, una funció social, destinada a col·lectius ciutadans (ames de casa o persones majors); en tercer lloc, una funció cultural, reflectida en l'organització de conferències, taules redones i exposicions; finalment, una funció científica que repercuteix en l'increment d'investigadors que s'acosten a la Casa Museu per a la realització de memòries de llicenciatura, tesis doctorals, edicions crítiques i estudis monogràfics i, també, en l'organització de congressos i seminaris internacionals, publicacions pròpies o coedicions i el continu intercanvi d'informació amb universitats i investigadors de tot el món.

CASA-MUSEO AZORÍN

C/ Salamanca, 6
03640 – Monóvar
Tel.: 965 470 715

jpaya@cajamediterraneo.es
www.azorin.org

The Monóvar Arts and Crafts Museum is a monument to the industriousness and craftsmanship of past generations who gave Monóvar personality and prestige within the *Medio Vinalopó* region.

The museum keeps inside its rooms numerous collections of tools, implements, models and contraptions which convey the essence of the trades which have been disappearing over the last few centuries, as well as plenty of documentation, photographs and information associated with all the labour and cultural areas in the town of Monóvar.

An example can be found in the over 40,000 scores for music bands that the Museum has in its collection, the parish archive with baptism certificates since the 15th century, a vast botanical collection, its more than 6,000 theatre scripts or over 100 models with representations of the already disappeared trades.

Museo de Artes y Oficios de MONÓVAR/MONÒVER

E

El Museo de Artes y Oficios de Monóvar es un monumento a la laboriosidad y artesanía de pasadas generaciones que dieron a Monóvar personalidad y prestigio en la comarca del Medio Vinalopó.

En su interior alberga numerosas colecciones de herramientas, utillaje, maquetas y artilugios que representan la esencia de los oficios que han ido desapareciendo en los últimos siglos, así como numerosa documentación, foto-

grafías e información relacionada con todos los ámbitos laborales y culturales del Pueblo de Monóvar.

Valgan como ejemplo las más de 40.000 partituras para banda de música que alberga en su colección, el archivo parroquial con actas de bautismo desde el siglo XV, una extensa colección botánica, los más de 6.000 libretos de teatro, o más de 100 maquetas con representaciones de los oficios desaparecidos.

El Museu d'Arts i Oficis de Monòver és un monument a la laboriositat i artesanía d'anteriors generacions que van donar a Monòver personalitat i prestigi en la comarca del Vinalopó Mitjà.

En l'interior trobem nombroses col·leccions d'eines, utillatge, maquetes i artefactes que representen l'essència dels oficis que han anat desapareixent en els últims segles, així com nombrosa documentació, fotografies i informació relacionada amb tots els àmbits laborals i culturals del poble de Monòver.

Com a exemple d'això tenim les més de 40.000 partitures per a banda de música d'una de les col·leccions, l'arxiu parroquial amb actes de baptisme des del segle XV, una extensa col·lecció botànica, els més de 6.000 llibrets de teatre, o més de 100 maquetes amb representacions dels oficis desapareguts.

MUSEO DE ARTES I OFICIOS
DE MONÓVAR

C/ Ronda de la Constitución, 11 B
03640 - Monóvar
Tels.: 965 471 916 – 965 470 270

museodeartesyoficios@gmail.com

The Muro Oil Live Museum is installed at the Old oil press of a building renovated in the 19th century which houses the Town Hall offices nowadays. During its inauguration back in 2003, the oil press was put into operation in the same way as it used to be done halfway through the twentieth century, when it stopped being utilized.

The exhibition, currently located at the municipal facilities, shows all the elements typical of an *"almàssera de sang"* characteristic of the late nineteenth century, owned by one of the great land-owning families in Muro. This exhibition is completed with other objects of an ethnological nature which form part of the museum collections owned at present. An audiovisual about oil production in Muro during two centuries with images that recreate the operation of the Old oil-press is shown in the course of guided tours and during the celebration of the *Fireta de Sant Antoni* [Saint Anthony's Little Fair] in January.

The Museum is home to other collections of an ethnological and archaeological nature resulting from various donations, from which monographic exhibitions have been organised about ethnology in Muro or Industrial Heritage.

E

El Museu Viu de Muro està instal·lat en l'antiga almàssera d'un edifici reformat en el segle XIX, actualment ocupat per les dependències de l'Ajuntament. En la seua inauguració, l'any 2003, es va posar en funcionament l'almàssera, com es feia a mitjan segle XX, en els últims moments de l'explotació.

Collecció Museogràfica Museu Viu de l'Oli de MURO

El Museo Vivo de Muro está instalado en al Antigua almazara de un edificio reformado en el siglo XIX y que actualmente ocupan las dependencias del Ayuntamiento. Durante su inauguración en el año 2003 se puso en funcionamiento la almazara de la misma forma como se hacia a mediados del siglo XX, últimos momentos de su explotación.

En la exposición actualmente ubicada en las dependencias municipales se muestran todos los elementos propios de una "almàssera de sang" característica de finales del siglo XIX, propiedad de una de las grandes familias de terratenientes de Muro. La muestra la completa otros objetos de carácter etnológico que forman parte de los fondos museísticos que actualmente se poseen. Durante las visitas guiadas y la celebración de la fireta de

Sant Antoni en el mes de enero se muestra un audiovisual de la producción del aceite en Muro durante dos siglos con imágenes de la recreación del funcionamiento de la Antigua almazara.

El Museo posee otros fondos de carácter etnológico y arqueológico fruto de diversas donaciones, de las cuales se han realizado exposiciones monográficas sobre la etnología en Muro o el Patrimonio Industrial.

L'exposició, actualment ubicada en les dependències municipals, mostra tots els elements propis d'una "almàssera de sang" característica del final del segle XIX, propietat d'una de les grans famílies de terratinents de Muro. La mostra es completa amb altres objectes de caràcter etnològic que formen part del fons museístic. Durant les visites guiades i la celebració de la Fireta de Sant Antoni, al mes de gener, es pot veure un audiovisual sobre la producció d'oli a Muro al llarg de dos segles, amb imatges de la recreació del funcionament de l'antiga almàssera.

El Museu té altres fons de caràcter etnològic i arqueològic, fruit de diverses donacions, amb les quals s'han realitzat exposicions monogràfiques sobre l'etnologia i el patrimoni industrial de Muro.

MUSEU VIU DE L'OLI

Placeta Molina, 4
03030 – MURO

edomenech@vilademuro.net

S

Since 1980 and until the present day, the community of monks and nuns of the Monastic Fraternity of Peace has been developing this sacred art as the expression of their own spiritual path and as a means of communication between East and West, while simultaneously providing a way to enrich the West with the treasures that remain in the Christian East.

The Permanent Byzantine Art Museographic Collection has as its aim to share with those visiting it all the spiritual and culture richness that our Monastery keeps in the icons, the churches, the ornaments, etc. Three churches, two exhibition rooms, in addition to the different spaces in the Monastery which are open to the public, hundreds of icons and liturgical objects, are a good reason for art and culture lovers.

Des de l'any 1980 fins al dia de hui, la comunitat de monjos i monges de la Fraternitat Monàstica de la Pau ha anat desenvolupant aquest art sagrat com a expressió del seu propi camí espiritual i com a mitjà de comunicació entre Orient i Occident, al mateix temps que enriqueix Occident amb els tresors que hi ha a l'Orient cristià.

La Col·lecció Museogràfica Permanent d'Art Bizantí pretén compartir amb els visitants la riquesa espiritual i cultural que conté el nostre monestir en les icones, les esglésies, els ornaments, etc. Tres esglésies, dues sales d'exposició, a més de les diferents dependències del monestir obertes al públic, centenars d'icones i objectes litúrgics, són un bon motiu per als amants de l'art i de la cultura.

Colección Museográfica de Arte Bizantino del Monasterio de La Trinidad MUTXAMEL

D

Desde el año 1980 hasta el día de hoy, la comunidad de monjes y monjas de la Fraternidad Monástica de la Paz ha ido desarrollando este arte sagrado como expresión de su propio camino espiritual y como medio de comunicación entre Oriente y Occidente, a la par que como medio de enriquecer a Occidente con los tesoros que permanecen en el Oriente cristiano.

La Colección Museográfica Permanente de Arte Bizantino pretende compartir con quien la visita la riqueza espiritual y cultural que encierra nuestro Monasterio en los iconos, las iglesias, ornamentos, etc. Tres iglesias, dos salas de exposición, además de las diferentes dependencias del Monasterio abiertas al público, cientos de iconos y objetos litúrgicos, son un buen motivo para los amantes del arte y de la cultura.

COLECCIÓN MUSEOGRÁFICA DE
ARTE BIZANTINO DEL MONASTERIO
DE LA TRINIDAD

Fraternidad Monástica de la Paz
Partida El Senyal, 1-4
03110 - Mutxamel
Tel.: 965 956 45
Fax: 965 953 439

museoalicante@fmdelapaz.org
www.fmdelapaz.org

t The Novelda Modernist House-Museum was originally a palatial residence, the construction of which was commissioned by Antonia Navarro Mira in the early 20th century. This woman was known as 'La Pixotxa' in Novelda and had a strong personality, to which must be added that she was well connected and had a great ability for business. The Project was carried out by the then municipal architect of Murcia, Pedro Cerdán Martínez, who completed the construction between 1900 and 1905, with the help of the best craftsmen of the area and some of them being specifically brought from their places of origin. The House was inaugurated in 1905 and became an outstanding example of Modernist architecture in the Alicante province.

It opened its doors as the Modernist House-Museum in July 1980, after being purchased and restored by Caja Mediterráneo, currently Caja Mediterráneo Foundation. From that moment onwards, the Museum began to be enriched with Modernist objects, original posters of the time, commercial advertisements, ex libris, postcards, advertising metal boxes and, since 1999, the legacy of the illustrious seaman and son of Novelda, Jorge Juan y Santacilia, which has come to enrich even more the visit to this architectural jewel.

The House's richness and magnificence make it become a tourist referent for the Alicante province, making it possible to bring Modernism closer to all its inhabitants.

La Casa Museu Modernista de Novelda va ser a l'origen un palau que es va construir per encàrrec d'Antonia Navarro Mira al començament del s. XX. Coneguda a Novelda com la Pixotxa, era una dona de gran caràcter, molt ben relacionada i amb una gran capacitat per als negocis. El projecte va ser realitzat per l'arquitecte provincial de Múrcia Pedro Cerdán Martínez, qui va executar l'obra entre 1900 i 1905 amb els millors artesans de la comarca i alguns

Casa-Museo Modernista de NOVELDA

La Casa-Museo Modernista de Novelda, fue en su origen una vivienda palaciega cuya construcción se realizó por encargo de Antonia Navarro Mira, a principios del S. XX. Conocida en Novelda como "La Pixotxa", una mujer de gran carácter, muy bien relacionada y de gran capacidad para los negocios. El proyecto fue realizado por el entonces arquitecto provincial de Murcia, Pedro Cerdán Martínez, quien ejecutó la obra entre 1900 y 1905, rodeándose de los

mejores artesanos de la comarca y algunos de ellos traídos expresamente de sus lugares de origen. La Casa se inauguró en 1905, convirtiéndose en una destacada muestra de arquitectura modernista en la provincia de Alicante.

En julio de 1980 abrió sus puertas como Casa-Museo Modernista, tras su adquisición y restauración por Caja Mediterráneo, actual Fundación Caja Mediterráneo. A partir de ese momento el Museo empezó a enri-

quecerse con objetos modernistas, carteles originales de la época, anuncios comerciales, exlibris, postales, cajas metálicas publicitarias, y, desde 1999 el Legado del ilustre marino e hijo de Novelda, Jorge Juan y Santacilia, que ha venido a enriquecer la visita a esta joya arquitectónica.

La riqueza y la espectacularidad de la Casa, la convierte en un referente turístico para la provincia de Alicante, permitiendo acercar el Modernismo a todas sus gentes.

vinguts expressament dels seus llocs d'origen. La casa es va inaugurar l'any 1905 i es va convertir en una destacada mostra d'arquitectura modernista a la província d'Alacant.

Al juliol de 1980 va obrir les portes com Casa Museu Modernista, després de l'adquisició i restauració per part de Caja Mediterráneo, actual Fundació Caja Mediterráneo. A partir d'aquell moment, el Museu es va enriquir amb objectes modernistes, cartells originals de l'època, anuncis comercials, ex-libris, postals, caixes metàl·liques publicitàries, i, des de 1999, el llegat de l'il·lustre marí i fill de Novelda Jorge Juan y Santacilia, que afegeix valor a la visita d'aquesta joia arquitectònica.

La riquesa i l'espectacularitat de la casa la converteix en un referent turístic per a la província d'Alacant i permet acostar el modernisme a tots els alacantins.

CASA-MUSEO MODERNISTA

C/ Mayor, 24
03660 - Novelda
Tel.: 965 600 237

cmmodernista@cajamediterraneo.es
casamuseomodernistanovelda.blogspot.com.es

In 1980, the Novelda Town Council approved the creation of the Archaeological Museum with the collections of Mr J. Ribelles and Mr. M. Romero, achieving the recognition of the Spanish Ministry of Culture in 1983. It is installed on the second floor of the Culture House.

The Museum's facilities include a permanent exhibition room, spaces for temporary exhibitions and didactic activities, management areas, researchers' room, library for specialised consultation and laboratory.

The Museum has increased its collection over time thanks to the effort made by the Municipal Archaeological Service for the development of urban archaeology, together with the interventions at La Mola Castle.

The collections exhibited allow the visitor to become familiar with the occupation of the middle Vinalopó valley by the communities that have settled down in this territory from the Middle Palaeolithic to the Modern Era.

Amongst the museum's archaeological materials stand out the Neolithic-period pottery found in the Partida de Ledua, the funerary trousseaux from the Iberian site of La Regalíssia and the Andalusí ceramic tableware of El Zambo. A ceramic set and a group of metal personal ornamentation objects from La Mola Castle correspond to the late medieval period and the Modern Era, the museographic proposal being completed with the domestic trousseaux found in the subsoil of the Novelda urban area.

Fragmento de lápida con inscripció árabe de época almohade, siglos XII-XIII

Fragment de làpida amb inscripció àrab d'època almohade, segles XII-XIII

Fragment of a tombstone with an Arabic inscription from the Almohade period, 12th and 13th centuries

E

En 1980 el Ayuntamiento de Novelda aprobó la creación del Museo Arqueológico con las colecciones de los señores J. Ribelles y M. Romero, siendo reconocido por el Ministerio de Cultura en 1983. Se encuentra instalado en la segunda planta de la Casa de Cultura.

Las instalaciones del Museo disponen de una sala de exposición permanente, espacio para exposiciones temporales y acti-

L'any 1980, l'Ajuntament de Novelda va aprovar la creació del Museu Arqueològic amb les col·leccions dels senyors J. Ribelles i M. Romero, i va ser reconegut pel Ministeri de Cultura en 1983. Està instal·lat en la segona planta de la Casa de la Cultura.

Les instal·lacions del museu disposen d'una sala d'exposició permanent, espai per a exposicions temporals i activitats didàctiques, àrees de gestió, sala d'investigadors, biblioteca especialitzada de consulta i laboratori.

Amb el pas del temps, el Museu ha incrementat els seus fons gràcies a la labor del Servei Arqueològic Municipal en el

Museo Histórico-Artístico de la Ciudad de NOVELDA Sección de Arqueología

vidades didácticas, áreas de gestión, sala de investigadores, biblioteca especializada de consulta y laboratorio.

Con el transcurso del tiempo el Museo ha ido incrementando sus fondos debido a la labor del Servicio Arqueológico Municipal en el desarrollo de la arqueología urbana, junto con las intervenciones en el castillo de la Mola.

Las colecciones expuestas permiten al visitante conocer la ocupación del valle medio del Vinalopó por las comunidades humanas asentadas en este territorio, desde el Paleolítico Medio hasta Época Moderna.

Entre los materiales arqueológicos del museo cabe destacar la cerámica de época Neolítica encontrada en la partida de Ledua, los ajueres funerarios del yacimiento ibérico de la Regalíssia y la vajilla

cerámica andalusí del Zambo. Al periodo bajomedieval y moderno corresponden un conjunto cerámico y objetos metálicos de adorno personal del castillo de la Mola, completando la propuesta museográfica los ajueres domésticos encontrados en el subsuelo del casco urbano de Novelda.

desenvolupament de l'arqueologia urbana, juntament amb les intervencions en el castell de la Mola.

Les col·leccions exposades permeten que el visitant conega l'ocupació de la vall mitjana del Vinalopó per les comunitats humanes assentades en aquest territori, des del paleolític mitjà fins a l'època moderna.

Entre els materials arqueològics del museu cal destacar la ceràmica d'època neolítica trobada en la partida de Ledua, els aixovars funeraris del jaciment ibèric de la Regalíssia i la vaixel·la ceràmica andalusina del Zambo. Als períodes de la baixa edat mitjana i modern corresponen un conjunt ceràmic i objectes metàl·lics d'adorn personal del castell de la Mola, completant la proposta museogràfica els aixovars domèstics trobats en el subsòl del nucli urbà de Novelda.

MUSEO HISTÓRICO-ARTÍSTICO
DE LA CIUDAD DE NOVELDA.
SECCIÓN DE ARQUEOLOGÍA

C/ Jaime II, 3 - 03660 - Novelda
Tel.: 965 604 650

arqueologia@novelda.net
noveldamuseoarqueologico.
wordpress.com
facebook.com/
museoarqueologiconovelda

The House-Museum was created in 1981. Its ownership and management correspond to the Orihuela Town Council and the Miguel Hernández Cultural Foundation.

The Town Council purchased the property in 1981 thanks to the agreement made in the plenary session of May 11th. It was inaugurated after its restoration on March 28th 1985.

The poet lived in this house with his parents and siblings from 1914 to 1934. It is located in the popular *Calle de Arriba* [Upper Street]. It is a dwelling with a stockbreeding exploitation similar to others which were in the same street in the early 20th century.

The set of existing sections adapts to the ground slope through a series of terraced levels on which the dwelling and the yard, the shed for the livestock and the vegetable garden were successively situated.

The dwelling contains several rooms: dining-room, living room, the parents' bedroom, that of his sisters (Elvira and Encarna), Miguel's bedroom and that of his brother Vicente, and the kitchen.

The house-museum still keeps the furniture and household items which were typical of the early 20th century, together with photographs showing different moments in the poet's life.

La Casa Museo fue creada en 1981. La titularidad y su gestión corresponden al Ayuntamiento de Orihuela y a la Fundación Cultural Miguel Hernández.

En 1981, el Ayuntamiento adquirió el inmueble gracias al acuerdo tomado en Sesión Plenaria del 11 de mayo. Fue inaugurada tras su restauración el 28 de marzo de 1985.

En esta casa vivió el poeta con sus padres y hermanos desde 1914 hasta 1934.

La Casa Museu va ser creada el 1981. La titularitat i la gestió corresponen a l'Ajuntament d'Orihuela i a la Fundació Cultural Miguel Hernández.

L'any 1981, l'Ajuntament va adquirir l'imoble gràcies a l'acord pres en la sessió plenària de l'11 de maig. Va ser inaugurada després de la restauració el 28 de març de 1985.

Casa-Museo Miguel Hernández ORIHUELA

Se encuentra situada en la popular Calle de Arriba. Es una vivienda con explotación ganadera, similar a otras que había en la misma calle a principios del siglo XX.

El conjunto de las dependencias existentes se adapta a la pendiente del terreno, mediante una serie de aterrazados donde se sitúan sucesivamente la vivienda y el patio, el cobertizo para el ganado y el huerto.

La vivienda consta de varias dependencias: comedor, salita, habitación de los padres, habitación de las hermanas (Elvira y Encarna), habitación de Miguel y de su hermano Vicente y la cocina.

En la casa-museo se conserva el mobiliario y ajuar doméstico típico de las viviendas oriolanas de principios del siglo pasado, junto con fotografías de distintos momentos de la vida del poeta.

En aquesta casa va viure el poeta amb els seus pares i germans des de 1914 fins a 1934. Està situada en Calle de Arriba, molt popular. És un habitatge amb explotació ramadera, similar a d'altres que hi havia en el mateix carrer al començament del segle XX.

El conjunt de les dependències s'adapta al pendent del terreny, mitjançant una sèrie de terrasses on se situen successivament l'habitatge i el pati, el cobert per al bestiar i l'hort.

La casa consta de diverses dependències: menjador, sala, habitació dels pares, habitació de les germanes (Elvira i Encarna), l'habitació de Miguel i el seu germà Vicente i la cuina.

En la casa museu es conserva el mobiliari i l'ajovar domèstic típic de les cases oriolans de començament del segle passat, juntament amb fotografies de diferents moments de la vida del poeta.

CASA-MUSEO MIGUEL HERNÁNDEZ

C/ Miguel Hernández, 73

03300 - Orihuela

Tel. Casa Museo: 965 306 327

Tel. Fundación Cultural Miguel
Hernández: 965 300 245

cultura@orihuela.es

www.culturaorihuela.es

www.miguelhernandezvital.es

The Orihuela Archaeological Museum is the successor of the former Santo Domingo School Museum of Antiquities, created and run at the beginning of the 20th century by the Jesuit Father J. Furgús, of which the new museum still preserves a part of its collection.

After occupying different facilities, the museum is currently located at the *Iglesia y Sala de los Hombres del Hospital San Juan de Dios* [Church and Room of Men of San Juan de Dios Hospital]. It keeps materials from a varied and broad chronology, comprised between the Palaeolithic for the oldest ones, until the 18th century-early 19th century for the most modern ones. Most of them have their origin in the town or in the *comarca* [region]. Amongst them stand out the ensemble of Argaric materials from the Furgús Collection, the Hebraic stela or Tombstone of Orihuela, dated between the 6th and 7th centuries A.D., and the group of materials from medieval and modern times coming from urban excavations.

Lápida de Orihuela.
Siglo VI-VII d.C.

Làpida d'Orihuela.
Segle VI-VII d. de C.

Tombstone of
Orihuela. 6th-7th
centuries A.D.

Museo Arqueológico Comarcal de ORIHUELA

E

El Museo arqueológico de Orihuela es el heredero del antiguo Museo de Antigüedades del Colegio de Santo Domingo, creado y dirigido a principios de siglo por el padre Jesuita J. Furgús, del cual conserva parte de sus fondos.

El museo, tras el paso por distintos locales, se encuentra ubicado en la actualidad en la Iglesia y Sala de los Hombres del Hospital San Juan de Dios. Guarda materiales de

variada y amplia cronología, comprendida entre el Paleolítico para los más antiguos, hasta el siglo XVIII-principios del XIX para los más modernos. La mayor parte de ellos son de origen local o comarcal. Entre ellos podemos destacar el conjunto de materiales argáricos de la Colección Furgús, la estela hebraica o Lápida de Orihuela, datada en el siglo VI-VII d.C. y el conjunto de materiales de época medieval y moderna procedentes de excavaciones urbanas.

El Museu Arqueològic d'Orihuela és l'hereu de l'antic Museu d'Antiguitats del Col·legi de Sant Doménec, creat i dirigit al començament de segle pel pare jesuïta J. Furgús, del qual conserva una part dels fons.

El Museu, després de passar per diferents locals, se situa en l'actualitat en l'església i sala dels homes de l'Hospital Sant Joan de Déu. Té materials de variada i àmplia cronologia: els més antics són del paleolític i els moderns arriben fins al segle XVIII o començament del XIX. La majoria són d'origen local o comarcal i podem destacar-hi el conjunt de materials argàrics de la Col·lecció Furgús, l'estela hebraica o Làpida d'Orihuela, datada en el segle VI-VII d. de C., i el conjunt de materials d'època medieval i moderna procedents d'excavacions urbanes.

MUSEO ARQUEOLÓGICO
COMARCAL DE ORIHUELA

Sala – Museo San Juan de Dios
C/ Hospital, 3-5
03300 – Orihuela
Tel.: 966 743 154

The Museum of the Wall is located on the basement of the 'Casa del Paso' building at Las Salesas Campus of the Orihuela Miguel Hernández University.

It is home to an important site, resulting from the archaeological excavations carried out between 1998 and 2000, pursuant to the provisions laid down in the Special Plan for the Organisation and Protection of the Old Quarter.

A significant archaeological heritage ensemble of unquestionable interest has been preserved: the Wall (declared as a Site of Cultural Interest –Spanish initials, BIC– in 1998) and four towers from the Almohade period with a number of later reforms, Arab baths with the three parallel rooms and the service area with the oven; Islamic and late Medieval streets and dwellings, architectural remains of a Gothic building, the Palace of Infante Fernando de Aragón, Lord of Orihuela during the second half of the 14th century; paving and other architectural elements pertaining to the 'Casa del Paso' (an eighteenth-century building).

Material remains dated from the second half of the 12th century and the first half of the 13th century to the 20th century have been additionally recovered.

The importance of the findings led to the drawing-up and execution of a museographic project, the outcome of which can be appreciated on a basement fitted out for visits: the Museum of the Wall, a subsidiary centre of the Orihuela Region Archaeological Museum.

E

El Museu de la Muralla està situat en el soterrani de l'edifici anomenat Casa del Paso, en el campus de Las Salesas de la Universitat Miguel Hernández d'Orihuela.

Conté un important jaciment, resultat de les excavacions arqueològiques realitzades entre els anys 1998 i 2000, en compliment de la normativa del Pla Especial d'Ordenació i Protecció del Centre Històric.

Museo de la Muralla ORIHUELA

El Museo de la Muralla está situado en el sótano del edificio "Casa del Paso", en el Campus de las Salesas, de la Universidad Miguel Hernández de Orihuela.

Alberga un importante yacimiento, resultado de las excavaciones arqueológicas realizadas entre los años 1998 y 2000, en cumplimiento de la normativa del Plan Especial de Ordenación y Protección del Centro Histórico.

Se conserva un importante patrimonio arqueológico de indudable interés: la Muralla (declarada B.I.C. en 1998) y cuatro torreones de época almohade con algunas reformas posteriores, baños árabes con las tres salas paralelas y la zona de servicio con el horno; calle y viviendas islámicas y bajomedievales, restos arquitectónicos de un edificio gótico, el palacio del infante Fernando de Aragón, Señor de Orihuela en la segunda mitad del s. XIV; pavimentos y otros elementos arquitect-

tónicos pertenecientes a la Casa del Paso (edificio del s. XVIII).

Además, se han recuperado restos materiales datados desde la segunda mitad del s. XII y primera del XIII hasta el s. XX.

La importancia de los hallazgos motivó la redacción y ejecución de un proyecto museográfico, cuyo resultado puede hoy apreciarse en un sótano visitable, el Museo de la Muralla, centro filial del Museo Arqueológico Comarcal de Orihuela.

Es conserva un important patrimoni arqueològic d'indubtable interès: la muralla (declarada BIC l'any 1998) i quatre torrasses d'època almohade amb algunes reformes posteriors, banys àrabs amb les tres sales paral·leles i la zona de servei amb el forn; carrer i habitatges islàmics i de la baixa edat mitjana, restes arquitectòniques d'un edifici gòtic, el palau de l'infant Ferran d'Aragó, senyor d'Orihuela, en la segona meitat del s. XIV; paviments i altres elements arquitectònics pertanyents a la Casa del Paso (edifici del s. XVIII).

A més, s'han recuperat restes materials datades a partir de la segona meitat del s. XII i primera del XIII, fins al s. XX.

La importància de les troballes va motivar la redacció i execució d'un projecte museogràfic, el resultat del qual es pot apreciar hui en un soterrani visitable, el Museu de la Muralla, centre filial del Museu Arqueològic Comarcal d'Orihuela.

MUSEO DE LA MURALLA

Calle del Río, s/n
03300 - Orihuela
Tel.: 965 304 698

museoarqueologico@orihuela.es
www.orihuela.es

It was built on the plot of the fifteenth-century of the *Iglesia de la Merced del Convento Mercedario* [Church of Mercy of the Mercedarian Convent], the sixteenth-century Renaissance façade of which has survived.

After its dome collapsed, the rest of the temple was knocked down and the processional thrones were scattered across different places in the town, la *Junta Mayor de Cofradías, Hermandades y Mayordomías* [The Main Fraternity, Brotherhood and Stewardship Board] assumed its construction in 1982, the extension being completed in 2003 and the consecration being carried out by Bishop Victorio Oliver. It currently consists of four floors with some 1.200 m² of permanent exhibition space, rooms for temporary exhibitions and meeting halls, decorated with embroideries and posters announcing the Holy Week festivities.

The Museum exhibits most of the thrones which parade during the Orihuela Holy Week, designated a 'Festivity of International Tourist Interest' on September 20th 2010 pursuant to the Ministerial Order dated May 3rd 2006 (BOE [Spanish initials for State Official Gazette] of June 7th) for being one of the most outstanding religious-cultural expressions in Spain.

A special mention amongst its works deserves to be made of the sculptures by Salzillo, Farinós, J. Díez, Quintín de Torre, Coullaut Valera, Sánchez Lozano, Galarza... and the thrones in silver from the workshops of Orrico, Peris Bacete, Moreno, Bonacho, Martínez... as well as those in carved wood of the Masters Sánchez, Gimeno, Balaguer...

All of this has been possible thanks to the fervour of Orihuela-born people to recall Jesus Christ's Passion, Death and Resurrection in their Holy or Easter Week.

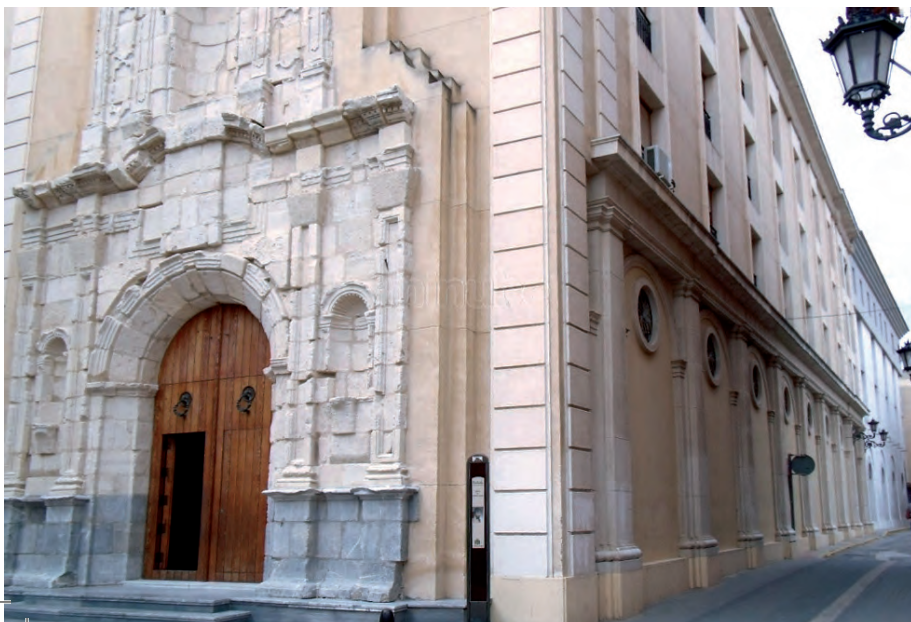
Construido sobre el solar de la Iglesia de la Merced del Convento Mercedario del Siglo XV, de la cual queda la fachada renacentista del siglo XVI.

Tras el hundimiento de su cúpula, el derribo del resto del templo y la dispersión de tronos procesionales por distintos lugares de la ciudad, la Junta Mayor de Cofradías, Hermandades y Mayordomías asumió su construcción en 1982, terminando la

C

Construït en el solar de l'església de la Mercé del convent mercedari del segle XV, de la qual queda la façana renaixentista del XVI.

Després de l'enfonsament de la cúpula, l'enderrocament de la resta del temple i la dispersió dels trons procesionals per diferents llocs de la ciutat, la Junta Mayor de Cofradías, Hermandades y Mayordomías va assumir-ne la construcció l'any 1982, acabà l'ampliació el 2003 i va ser consagrat pel bisbe Victorio Oliver. En l'actualitat es compon de quatre plantes amb uns 1.200 metres d'exposició permanent, sales d'exposicions temporals i salons per a reunions, decorats amb brodats i cartells anunciadors de la Setmana Santa.

Museo de la Semana Santa de ORIHUELA

ampliación en 2.003 y siendo consagrado por el Obispo D. Victorio Oliver. En la actualidad se compone de cuatro plantas de unos 1.200 metros de exposición permanente, salas de exposiciones temporales y salones para reuniones, decorados con bordados y carteles anunciadores de Semana Santa.

El Museo alberga la mayoría de los tronos que desfilan en la Semana Santa de Ori-

huela declarada "Fiesta de Interés Turístico Internacional" el 20 de septiembre de 2010 conforme a la Orden Ministerial de 3 de mayo de 2006 (BOE de 7 Junio) por ser una de las expresiones religioso-culturales más destacadas de España.

Entre sus obras destaca las esculturas de Salzilla, Farinós, J. Díez, Quintín de Torre, Coullaut Valera, Sánchez Lozano, Galarza... y los tronos en plata de los talleres

de Orrico, Peris Bacete, Moreno, Bonacho, Martínez... y en madera tallada del Maestro Sánchez, Gimeno, Balaguer...

Todo esto ha sido posible por el fervor de los oriolanos en recordar la Pasión, Muerte y Resurrección de Jesús en su Semana Mayor.

El Museu conté la majoria dels trons que desfilen en la Setmana Santa d'Orihuela, declarada Festa d'Interés Turístic Internacional el 20 de setembre de 2010 d'acord amb l'Ordre Ministerial de 3 de maig de 2006 (BOE de 7 juny) per ser una de les expressions religioses i culturals més destacades d'Espanya.

Entre les obres destaquen les escultures de Salzilla, Farinós, J. Díez, Quintín de Torre, Coullaut Valera, Sánchez Lozano, Galarza... i els trons en plata dels tallers d'Orrico, Peris Bacete, Moreno, Bonacho, Martínez... i en fusta tallada del Maestro Sánchez, Gimeno, Balaguer...

Tot això ha sigut possible pel fervor dels oriolans a l'hora de recordar la Passió, Mort i Resurrecció de Jesús en la seua Setmana Major.

MUSEO DE LA SEMANA SANTA
DE ORIHUELA

Plaza de la Merced, 1
03300 - Orihuela
Tel.: 966 744 089

juntamayor@semanasantaorihuela.com
www.semanasantaorihuela.com

The Diocesan Sacred Art Museum of the Orihuela-Alicante Diocese was created in 1939 after the end of the Spanish Civil War at the initiative of the then Vicary General of the Bishorpric of Orihuela, Mr. Luis Almarcha. It was initially set up on the upper floor of the Episcopal Palace and subsequently moved to the Orihuela Cathedral in some rooms adjacent to the Mercedarian Cloister (16th century) which had been relocated at the Orihuela See in 1942. It was enlarged in the 1960s using the chapter house of the temple.

The Diocesan Museum keeps interesting painting collections, where a special mention needs to be made of the board of 'Saint Michael the Archangel' by Paolo da San Leocadio (15th century), 'The Portrait of Bishop Gallo' by Sánchez Coello (1576), 'The Temptation of Saint Thomas' by Diego da Silva Velázquez (1631-1633), 'Old Lady with a Candle,' attributed to Matthias Stomer (1625-1630), as well as paintings from the school of Juan de Juanes, Pedro Orrente, Pedro Camacho, Vicente López, Jerónimo Jacinto de Espinosa or Joaquín Agrasot.

Amongst the sculptures, we must highlight the Virgin of Grace (14th century), a Romanesque Christ and the image of San Roque made by Francisco Salzillo. The museum has preserved one of the most important gold and silverwork ensembles in the Valencian Autonomous Region, with pieces by Miguel de Vera, Hércules Gargano, Juan Antonio Domínguez, Estanislao and Fernando Martínez, Antonio Grao or Luis Perales.

The museum also exhibits textile pieces from workshops in Valencia, Levante and Italy, codices like the illuminated missal (15th century), the Ages of the World incunabular (1493), an interesting collection of choir books and furniture from various periods.

The museum will shortly be moved to the Orihuela Episcopal Palace, declared a Site of Cultural Interest, which has been recently restored.

El Museo Diocesano de Arte Sacro de la diócesis de Orihuela- Alicante fue creado en 1939 tras la conclusión de la Guerra Civil a iniciativa del entonces vicario general del Obispado de Orihuela, Don Luis Almarcha. En un primer momento se dispuso en la planta superior del palacio Episcopal, posteriormente se trasladó a la Catedral de Orihuela en unas dependencias anejas al claustro mercedario (siglo XVI) que se había reubicado en 1942 en la seu oriolana. En la década de 1960 fue ampliado utilizando la sala capitular del templo.

El Museu Diocesà d'Art Sacre de la diòcesi d'Orihuela-Alacant va ser creat l'any 1939, després de la Guerra Civil, a iniciativa del vicari general del Bisbat d'Orihuela, Luis Almarcha. En un primer moment es va instal·lar en la planta superior del palau episcopal, posteriorment es va traslladar a la catedral d'Orihuela, en unes dependències annexes al claustre mercedari (segle XVI) que s'havia resituat el 1942 en la seu oriolana. En la dècada de 1960 va ser ampliat utilitzant la sala capitular del temple.

En el Museu Diocesà es mostren interessants col·leccions de pintura, on destaquen la taula de Sant Miquel Arcàngel, de Paolo de San Leocadio (segle XV), El retrat del bisbe Gallo, de Sánchez Coello (1576), La temptació de sant Tomàs, de Diego da Silva Velázquez (1631-1633), 'Old Lady with a Candle,' attributed to Matthias Stomer (1625-1630), as well as paintings from the school of Juan de Juanes, Pedro Orrente, Pedro Camacho, Vicente López, Jerónimo Jacinto de Espinosa or Joaquín Agrasot.

Museo Diocesano de Arte Sacro ORIHUELA

En el Museo Diocesano se conservan interesantes colecciones de pintura, donde destacan la tabla de "San Miguel Arcángel" de Paolo de San Leocadio (siglo XV), "El retrato del Obispo Gallo" de Sánchez Coello (1576), "La Tentación de Santo Tomás" de Diego da Silva Velázquez (1631-1633), "La Vieja del Candil", atribuida a Matías Stommer (1625-1630), así como lienzos de la escuela de Juan de Juanes, Pedro Orrente, Pedro Camacho, Vicente López, Jerónimo Jacinto de Espinosa o Joaquín Agrasot.

Entre las esculturas debemos destacar la Virgen de Gracia (siglo XIV), un cristo románico y la imagen de San Roque realizada por Francisco Salzillo. Conserva uno de los conjuntos de orfebrería más importantes de la Comunidad Valenciana, con obras de Miguel de Vera, Hércules Gargano, Juan Antonio Domínguez, Estanislao y Fernando Martínez, Antonio Grao o Luis Perales.

Se exponen piezas textiles de talleres valencianos, levantinos e italianos, códices

como el misal miniado (siglo XV), el incunable de las edades del mundo (1493), una interesante colección de cantorales y mobiliario de diferentes épocas.

Próximamente el museo se trasladará a las dependencias del palacio Episcopal de Orihuela, declarado Bien de Interés Cultural, que ha sido recientemente restaurado.

quez (1631-1633), La vella del cresol, atribuida a Matías Stommer (1625-1630), així com quadres de l'escola de Joan de Joanes, Pedro Orrente, Pedro Camacho, Vicente López, Jerónimo Jacinto de Espinosa o Joaquín Agrasot.

Entre les escultures cal destacar-hi la Mare de Déu de Gràcia (segle XIV), un crist romànic i la imatge de sant Roc realitzada per Francisco Salzillo. Conserva un dels conjunts d'orfebreria més importants de la Comunitat Valenciana, amb obres de Miguel de Vera, Hércules Gargano, Juan Antonio Domínguez, Estanislao i Fernando Martínez, Antonio Grao o Luis Perales.

S'hi exposen peces tèxtils de tallers valencians, levantins i italians, còdexs com el missal miniat (segle XV), l'incunable de les edats del món (1493), una interessant col·lecció de cantorals i mobiliari de diferents èpoques.

Pròximament el museu es traslladarà a les dependències del palau episcopal d'Orihuela, declarat Bé d'Interès Cultural i recentment restaurat.

MUSEO DIOCESANO DE ARTE SACRO

S.I. Catedral de Orihuela.
Diócesis Orihuela - Alicante
Calle Mayor. 03300 - Orihuela

Tels.: 965 304 828
Concertación visitas 965 304 645

It is one of the last palaces of nobility built in Orihuela during the first third of the 20th century. It belonged to the Marquise of Rubalcava until it was acquired by the Orihuela Town Council in 1981 to give it a social and cultural use.

The design of the building is clearly inspired in the Baroque palaces of Orihuela. It is totally detached and has three main floors with small mezzanines in specific areas. The ground floor was originally occupied by an office, the caretakers' dwelling and garages. The first floor contains a whole series of ostentatious lounges and the main kitchen. The bedrooms are on the second floor, with a second kitchen on a mezzanine. Two gardens with an iron gate, on masonry walls, isolate the building from the outside and provide recreation areas with fountains and benches of coloured tiles and wrought iron.

As for decoration and architectural complements, the palace houses a set of stucco works, amongst which stand out those of the 'Golden Lounge'; the stained glass windows of the dome and the

hallway, which gives access to the planta noble or main floor, through a marble staircase with skirting made of Valencian tiling and lit by an elliptical Neo-Baroque dome; the coffered ceiling of the 'Black Lounge'; a panel of tiles from Seville; and several floors of marble, mosaic and ceramics with tiles.

The palace keeps a significant furniture ensemble with a broad chronology and a varied style, as well as an interesting collection of ceramics, mostly coming from Manises and Alcora, from the 18th and 19th centuries. Amongst the numerous paintings preserved in the palace stand out a few with religious themes dated in the 16th and 17th centuries.

It is currently closed due to refurbishment works.

Es uno de los últimos palacios nobiliarios construidos en Orihuela durante el primer tercio del siglo XX. Perteneció a la Sra. Marquesa de Rubalcava hasta que fue adquirido por el Excmo. Ayuntamiento de Orihuela en el año 1981 para darle un uso social y cultural.

El edificio imita los palacios barrocos oriolanos. Está totalmente exento y consta de tres plantas principales con pequeñas entreplantas en zonas concretas. Origi-

---

E

És un dels últims palaus nobiliaris construïts a Orihuela durant el primer terç del segle XX. Va pertànyer a la marquesa de Rubalcava fins que va ser adquirit per l'Excm. Ajuntament d'Orihuela l'any 1981 per a donar-li un ús social i cultural.

L'edifici imita els palaus barrocs oriolans. Està totalment exempt i consta de tres plantes principals amb xicotetes entreplantas en zones concretes. Originalment, la planta baixa estava ocupada per un despatx, l'habitatge dels propietaris i cotxeres. La primera planta l'ocupa una sèrie d'ostentosos salons i la cuina principal. En la segona planta es troben els dormitoris i en una entreplanta una segona cuina. Dos jardins amb reixat de ferro, sobre murs de maçoneria, aïllen l'edifici de l'exterior i proporcionen zones d'esbargiment amb fonts i bancs de taulellets i ferro forjat.

Palacio de Rubalcava ORIHUELA

nalmente, la planta baja estaba ocupada por un despacho, vivienda de los caseros y cocheras. La primera planta la ocupa toda una serie de ostentosos salones y la cocina principal. En la segunda planta, se hallan los dormitorios, y en una entreplanta, una segunda cocina. Dos jardines con verja de hierro, sobre muros de mampostería, aíslan el edificio del exterior y proporcionan zonas de recreo con fuentes y bancos de azulejos y hierro forjado.

En cuanto a la decoración y los complementos arquitectónicos, el palacio alberga un conjunto de estucados, entre los que sobresalen los del "Salón dorado"; las vidrieras de la cúpula y del zaguán, por el cual se accede a la planta noble, a través de una escalera de mármol con zócalo de azulejería valenciana e iluminada por una cúpula neobarroca de planta elíptica; el artesonado del "Salón negro"; un panel de azulejos sevillanos; y varios suelos de mármol, mosaico y cerámica con azulejos.

El palacio guarda un importante conjunto de muebles de amplia cronología y variado estilo, así como una interesante colección de cerámicas, en su mayoría procedente de Manises y Alcora, de los siglos XVIII y XIX. Entre la multitud de lienzos conservados en el palacio, destacan varios de tema religioso, fechados en los siglos XVII y XVIII.

En la actualidad se encuentra cerrado por la realización de reformas.

Quant a la decoració i els complements arquitectònics, el palau conté un conjunt d'estucats, entre els quals destaquen els del "Saló Daurat"; les vidrieres de la cúpula i del vestíbul, pel qual s'accedeix a la planta noble, a través d'una escala de marbre amb sòcol de taulellets valencians i il·luminada per una cúpula neobarroca de planta el·líptica; el tresonat del "Saló Negre"; un plafó de taulellets sevillans, i diversos paviments de marbre, mosaic i ceràmica amb taulellets.

El palau conté un important conjunt de mobles d'àmplia cronologia i estil variat, així com una interessant col·lecció de ceràmiques, la majoria procedent de Manises i l'Alcora, dels segles XVIII i XIX. Entre la multitud de quadres conservats en el palau, en destaquen uns quants de tema religiós datats en els segles XVII i XVIII.

En l'actualitat està tancat per la realització de reformes.

PALACIO DE RUBALCAVA

C/ Francisco Die, 25
03300 – Orihuela
Tel.: 965 302 747

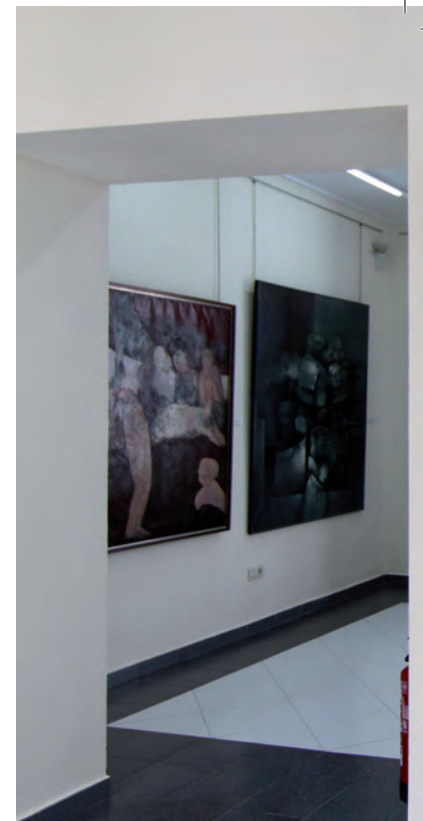

The 'Museu d'Art Contemporani' of Pego was inaugurated in 1991 with a collection made up of the award-winning works at the Vila de Pego National Painting Contest, the first edition of which took place in 1976. It was given the recognition as a museum institution by the Conselleria [Regional Department] of Culture and Education of the *Generalitat Valenciana* [Government of the Valencian Autonomous Region] in 1994.

The Town Council owned an important painting collection and felt the obligation of exhibiting it on a permanent basis and thus creating a centre which could revitalise the town's cultural and tourist offer. The venue chosen was an austere stately eighteenth-century building located in the historic quarter within the old walled town enclosure.

The main collections of this Museum come from the Painting Contest award-winning works but also from donations made by artists and art galleries. The works exhibited in the different rooms bring together the latest artistic trends since the 1970s, allowing us to appreciate the hyperrealistic landscape of F. Mir Berenguer, the intimist figuration of Manuel Prada Romeral and the works of outstanding artists such as: Enric Solbes, Adrià Pina Alegre, Eduardo Laborda, Alvaro Segovia, Juan Manuel Brazan, José Morea, Martín Caballero, Francisco Molinero Ayala, Calo Carratala, María Zarraga, Carmen Berenguer, Carmen Grau, Ximo Amigó, Encarna Sepúlveda, Javier Palacios, Klaus Ohnsmann, Oliver Johnson, etc.

The Museum's annual activities include the Painting Contest organisation, monthly exhibitions and pedagogical activities with educational centres oriented to the dissemination of contemporary art.

e

El "Museu d'Art Contemporani" de Pego, se inauguró en el año 1991 teniendo como fondo las obras premiadas en el Certamen Nacional de Pintura Vila de Pego, cuya primera edición fue en el año 1976. Fue reconocido como institución museística por la Conselleria de Cultura y Educació de la Generalitat Valenciana en el año 1994.

El Ayuntamiento disponía de una importante pinacoteca y se sentía con la obliga-

El Museu d'Art Contemporani de Pego es va inaugurar l'any 1991 tenint com a fons les obres premiades en el Certamen Nacional de Pintura Vila de Pego, la primera edició del qual va ser l'any 1976. Va ser reconegut com a institució museística per la Conselleria de Cultura i Educació de la Generalitat Valenciana l'any 1994.

L'Ajuntament disposava d'una important pinacoteca i se sentia amb l'obligació d'exposar-la de manera permanent i constituir així un centre dinamitzador de l'oferta cultural i turística de la ciutat. El lloc triat va ser un auster edifici senyorial del segle XVIII, situat en el centre històric dins de l'antic recinte emmurallat de la Vila.

Museu d'Art Contemporani de PEGO

ción de exponerla de forma permanente y constituir de esta forma un centro dinamizador de la oferta cultural y turística de la ciudad. El lugar elegido sería un austero edificio señorial del siglo XVIII ubicado en el centro histórico dentro del antiguo recinto amurallado de la Vila.

Los fondos principales del Museo están formados por los premios del Certamen de Pintura, pero también por donaciones

de artistas y galerías de arte. Las obras expuestas en las distintas salas recogen las últimas tendencias artísticas a partir de los años setenta y podemos apreciar el paisaje hiperrealista de F. Mir Berenguer, la figuración intimista de Manuel Prada Romeral y las obras de destacados artistas como: Enric Solbes, Adrià Pina Alegre, Eduardo Laborda, Alvaro Segovia, Juan Manuel Brazan, José Morea, Martín

Caballero, Francisco Molinero Ayala, Calo Carratala, María Zarraga, Carmen Berenguer, Carmen Grau, Ximo Amigó, Encarna Sepúlveda, Javier Palacios, Klaus Ohnsmann, Oliver Johnson, etc.

Entre las actividades anuales del Museo están la convocatoria del Certamen de Pintura, las exposiciones mensuales y las actividades pedagógicas con los centros de enseñanza para la difusión del arte actual.

Els fons principals del Museu estan formats pels premis del certamen de pintura, però també per donacions d'artistes i galeries d'art. Les obres exposades en les diferents sales són una mostra les últimes tendències artístiques a partir dels anys setanta i hi podem apreciar el paisatge hiperrealista de F. Mir Berenguer, la figuració intimista de Manuel Prada Romeral i les obres de destacats artistes com: Enric Solbes, Adrià Pina Alegre, Eduardo Laborda, Álvaro Segovia, Juan Manuel Brazan, José Morea, Martín Caballero, Francisco Molinero Ayala, Calo Carratala, María Zarraga, Carmen Berenguer, Carmen Grau, Ximo Amigó, Encarna Sepúlveda, Javier Palacios, Klaus Ohnsmann, Oliver Johnson, etc.

Entre les activitats anuals del Museu hi ha la convocatòria del certamen de pintura, les exposicions mensuals i les activitats pedagògiques amb els centres d'ensenyament per a la difusió de l'art actual.

MUSEU D'ART CONTEMPORANI
DE PEGO

Casa de la Cultura
C/ Sant Domenec, 5
03780 – Pego
Tel.: 965 572 801
Fax: 965 572 583

museus@pego.org
www.pego.org

The 'Museu Etnològic' of Pego was created in 1991 and is located at the Culture House, a stately building erected in the 18th century which has three floors and a large central yard. It is situated in the town centre next to the church and within the walls, the best preserved part of which can be seen from the interior of this building.

It mainly focuses on rice growing in the Pego marsh lands, one of the wetlands in the Valencian Autonomous Region with plenty of water –and of high quality. The museum makes a didactic tour around the different cultivation processes: preparation of the land, sowing, maintenance and care, reaping, beating, drying and milling with the own Pego higher-quality *Bomba* rice brands.

Since it was introduced by the Arabs, this grass species has had to face times of prohibition and experienced periods of maximum expansion as well; and it substantially determined our economy, gastronomy, festivities and customs.

Its maximum expansion took place in the 1930s; it was reduced by half in the 1940s and traditional growing finished in the 1960s. At present, the marsh has been a Natural Park since 1994 and some areas have been recovered for rice-growing.

A visit to its rooms allows us to see implements which are specific to this cultivation, along with graphic documents and vocabulary which were collected during the years of its creation. Other rooms in the museum are dedicated to orange-growing and to traditional trades.

El Museu Etnològic de Pego fue creado en el año 1991 y está ubicado en la Casa de Cultura, edificio señorial construido en el siglo XVIII con tres plantas y un gran patio interior. Está situado en el centro de la Vila junto a la iglesia y dentro de las murallas de las que la parte mejor conservada se aprecia desde el interior.

Recoge principalmente el cultivo del arroz en las tierras del marjal de Pego, una de las

E

El Museu Etnològic de Pego va ser creat l'any 1991 i es localitza en la Casa de la Cultura, edifici senyorial construït en el segle XVIII, amb tres plantes i un gran pati interior. Està situat en el centre de la Vila, al costat de l'església i dins de les muralles, la part millor conservada de les quals s'aprecia des de l'interior.

S'hi exposa principalment el cultiu de l'arròs en les terres de la marjal de Pego, una de les zones humides de la Comunitat Valenciana amb aigua abundant i de gran qualitat. De manera didàctica fa un recorregut pels diferents processos del cultiu: la preparació de la terra, la sembra, el manteniment i l'atenció, la sega, la batuda, l'assecatge i la molinaria amb les marques pròpies de l'arròs bomba de Pego, de qualitat superior.

Museu Etnològic de PEGO

zonas húmedas de la Comunidad Valenciana con abundancia de agua y de gran calidat. De forma didáctica hace un recorrido por los diferentes procesos del cultivo: preparación de la tierra, la siembra, mantenimiento y atención, la siega, el vareo, secado y la molinería con las marcas propias del arroz Bomba de Pego de superior calidad.

Desde que fue introducida por los árabes, esta gramínea ha conocido épocas de pro-

hibición y épocas de máxima expansión y determinó de forma sustancial nuestra economía, gastronomía, fiestas i costumbre.

La máxima expansión se produjo en los años treinta, en los cuarenta se redujo a la mitad y el cultivo tradicional terminó en los años sesenta. En la actualidad el marjal es Parque Natural desde el año 1994 y se han recuperado algunas zonas para el cultivo del arroz.

En una visita por sus salas podemos ver utensilios específicos de este cultivo así como documentación gráfica y vocabulario que fueron recogidos durante los años de su creación. Otras salas del museo están dedicadas al cultivo de la naranja, y a los oficios tradicionales.

Des que va ser introduïda pels àrabs, aquesta gramínia ha conegut èpoques de prohibició i èpoques de màxima expansió, i va determinar de manera substancial la nostra economia, la gastronomia, les festes i els costum.

La màxima expansió es va produir en els anys trenta, en els quaranta es va reduir a la meitat i el cultiu tradicional va acabar en els anys seixanta. En l'actualitat, la marjal és un Parc Natural des de l'any 1994 i se n'han recuperat algunes zones per al cultiu de l'arròs.

En una visita per les sales podem veure utensilis específics d'aquest cultiu, així com documentació gràfica i vocabulari que van ser arplegats durant els anys de la seua creació. Altres sales del museu estan dedicades al cultiu de la taronja i als oficis tradicionals.

MUSEU ETNOLÒGIC DE PEGO

Casa de la Cultura
C/ Sant Domenec, 5
03780 – Pego
Tel.: 965 572 801
Fax: 965 572 583

museus@pego.org
www.pego.org

The museum is located at Plaza de Baix ['Lower' Square], right at the heart of the old quarter. It occupies a building erected in 1935 which was a hygiene clinic, a school, and a teachers' house. The municipal library was installed there from 1964 to 1998. The museum was opened in 1999 and it was named after Dámaso Navarro as a tribute to the man who was the driving force behind the *Grupo Arqueológico Petrelense* [Petrer Archaeological Group]. The *Conselleria* [Regional Department] of Culture and Education gave it the recognition as a museum of the Valencian Autonomous Region network in 2002.

Although the exterior of the building shows two levels, the inner distribution was modified in the early 1980s to provide it with four levels into which the museum's rooms and uses are distributed. We can find the warehouse and other internal uses on the basement. The ground floor houses the temporary exhibition room and the multipurpose hall for the organisation of workshops, courses and talks. Finally, with regard to the two upper floors, the first one contains the permanent archaeology exhibition, and the second is home to the permanent ethnography exhibition.

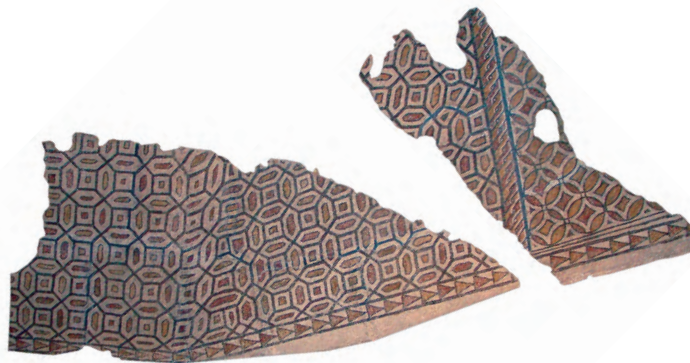
Amongst the most peculiar pieces is the Roman polychrome mosaic pertaining to the important villa of Petraria; two small fragments of robed figures from a Palaeochristian sarcophagus; the Islamic plasterworks retrieved from the village of Puça and the pottery collection made in Petrer in the Contemporary Era.

Mosaico del s.IV,
policromo y fabricado
en *opus tesellatum*

Mosaic del segle IV,
policrom i fabricat en
opus tesellatum

Mosaic, polychrome
and made in *opus
tesellatum*

E

El museu està situat en la plaça de Baix, en ple cor del centre històric. Ocupa un edifici construït el 1935 que va ser dispensari d'higiene, escola i casa de mestres. El 1964 s'hi va instal·lar la biblioteca municipal fins a l'any 1998. El Museu va ser inaugurat en 1999 i té el nom de Dámaso Navarro en homenatge a l'impulsor del Grup Arqueològic Petrerí. L'any 2002 la Conselleria de Cultura i Educació el va reconèixer com a museu de la Comunitat.

Museu Arqueològic i Etnològic “Dámaso Navarro” PETRER

El museu està situat en la plaza de Baix, en pleno corazón del centro histórico. Ocupa un edificio construido en 1935 que fue dispensario de higiene, escuela y casa de maestros. En 1964 se instaló la biblioteca municipal hasta el año 1998. El museo fue inaugurado en 1999 y se le puso el nombre de Dámaso Navarro en homenaje al impulsor del Grupo Arqueológico Petrelense. En el año 2002 la Conselleria de Cultura y Educació lo reconoció como museo de la Comunitat.

Aunque al exterior el edificio muestra dos alturas, la distribución interior se modificó a comienzos de los ochenta para dotarlo de cuatro alturas en las que se distribuyen las salas y usos del museo. Encontramos en el sótano el almacén y otros usos internos. En la planta baja está la sala de exposiciones temporales y la sala multifuncional para realizar talleres, cursos y charlas. Por último, en las dos plantas superiores la primera contiene la exposición

permanente de arqueología y la segunda la de etnografía.

Entre las piezas más singulares contamos con el mosaico polícromo romano perteneciente a la importante villa de Petraria; dos pequeños fragmentos de figuras togadas de un sarcófago paleocristiano; las yeserías islámicas recuperadas de la alquería de Puça y la colección de alfarería realizada en Petrer en época contemporánea.

Encara que a l'exterior l'edifici mostra dues altures, la distribució interior es va modificar al començament dels huitanta per a dotar-lo de quatre altures en què es distribueixen les sales i usos del museu. En el soterrani tenim el magatzem i altres usos interns. En la planta baixa està la sala d'exposicions temporals i la sala multifuncional per a realitzar tallers, cursos i xarrades. Finalment, en les dues plantes superiors la primera conté l'exposició permanent d'arqueologia i la segona la d'etnografia.

Entre les peces més singulars està el mosaic policrom romà pertanyent a la important vila de Petrària, dos xicotets fragments de figures amb toga d'un sarcòfag paleocristià, les guixerías islàmiques recuperades de l'alqueria de Puça i la col·lecció de terrisseria realitzada a Petrer en època contemporània.

MUSEU ARQUEOLÒGIC
I ETNOLÒGIC "DÁMASO NAVARRO"
DE PETRER

Plaça de Baix, 10
03610 - Petrer
Tel.: 966 989 400 – ext. 280
Fax: 965 375 210

museu@petrer.es
<http://petrer.es/cas/patrimonio.html>

The 'Gratiniano Baches' Municipal Archaeological Ethnological Museum has been recognised as such since 1994. It boasts two permanent exhibition rooms. The first one is divided into five sections: Environment; Fossils; Archaeology; Numismatics; and Ethnology. The Environment Section exhibits the most representative fauna and flora of this municipality; inside the fossil collection, it is worth highlighting a reproduction of a sirenian skull from the Pliocene found in 'Río Seco [Dry River].' The archaeology sections consists of several sub-sections, that of the Via Augusta, which shows two milestones, building materials from the different Roman villas; the funerary world, where visitors can see a funerary gravestone of Caius Licinius, and a pottery tour from Iberian to late Roman times. The section devoted to numismatics offers a worldwide journey through coins and notes from the Phoenicians to the Contemporary Era. And the ethnology section reflects this town's way of life from the household implements, textile materials and the elements which formed part of agricultural and religious life in this municipality.

The second permanent exhibition room contains a reproduction of Mr. Gratiniano Baches's office, his personal objects, his numismatic and archaeological collection and his library.

e

El Museo Arqueológico Etnológico Municipal "Gratiniano Baches", está reconocido como tal desde el año 1994. Consta de dos salas de exposición Permanente. La primera se encuentra dividida en cinco secciones: Medio Ambiente, Fósiles, Arqueología, Numismática y Etnología. En la sección de Medio Ambiente se expone la fauna y flora más representativa del término municipal, dentro de la sección de fósiles destacamos una reproducción del cráneo de sirenio del plioceno

El Museu Arqueològic i Etnològic Municipal "Gratiniano Baches" està reconegut com a tal des de l'any 1994. Consta de dues sales d'exposició permanent. La primera es troba dividida en cinc seccions: medi ambient, fòssils, arqueologia, numismàtica i etnologia. En la secció de medi ambient s'hi exposa la fauna i flora més representativa del terme municipal. Dins de la secció de fòssils destaquem una reproducció del crani de sireni del pliocé trobat a Río Seco. La secció d'arqueologia està composta per diversos

Museo Arqueológico- Etnológico Municipal “Gratiniano Baches” PILAR DE LA HORADADA

hallado en Río Seco. La sección de arqueología está compuesta por varios apartados, el de la Vía Augusta, donde se muestran dos miliarios, materiales de construcción de las diversas villas romanas, el mundo funerario, donde se expone una lápida funeraria de Cayo Licinio, y un recorrido por la cerámica desde época ibérica hasta época tardorromana. La sección de numismática muestra un recorrido a nivel mundial a través de las monedas y billetes desde los fenicios hasta

la edad contemporánea. Y la sección de etnología refleja la forma de vida del municipio a partir de los útiles domésticos, materiales textiles, y elementos de la vida agrícola y religiosa, municipal.

En la segunda sala se encuentra una reconstrucción del despacho de D. Gratiniano Baches, sus objetos personales, colección numismática, arqueológica y su biblioteca.

apartats, el de la Via Augusta, on es mostren dos miliaris, materials de construcció de les diverses vil·les romanes, el món funerari, on s'exposa una làpida funerària de Gai Licini, i un recorregut per la ceràmica des de l'època ibèrica fins a l'època tardorromana. La secció de numismàtica mostra un recorregut per tot el món a través de les monedes i els bitllets, des dels fenicis fins a l'edat contemporània. I la secció d'etnologia reflecteix la forma de vida del municipi a partir dels utensilis domèstics, materials tèxtils i elements de la vida agrícola i religiosa.

En la segona sala hi ha una reconstrucció del despatx de Gratiniano Baches amb els seus objectes personals, la col·lecció numismàtica i arqueològica i la seua biblioteca.

MUSEO ARQUEOLÓGICO ETNOLÓGICO
MUNICIPAL “GRATINIANO BACHES”

C/Carretillas, 19
03190 – Pilar de la Horadada
Tel.: 965 351 124
Fax: 965 352 325

casa-cultura@pilardelahoradada.org
www.pilardelahoradada.com

The 'Museu Històric-Etnogràfic' of Rellu was inaugurated on April 25th 2005, although its collection has been registered since 1994.

The history of this building is very peculiar. The construction plans were prepared by the famous architect Mr. Vicente Gascó in 1793. Although he did not manage the works, his plans were actually used to erect the building.

It houses the original museum. It consists of five rooms which exhibit a wide variety of already catalogued and inventoried objects.

Room 1 is dedicated to history. There are six showcases which contain testimonies from six periods in the history of Rellu: Tertiary; Palaeolithic; Iberian; Roman; Muslim; and finally, Christian.

Room 2 focuses on farming and harvesting tools. A number of attached thematic panels deal with honey production, stockbreeding and hunting.

In Room 3, the visitor can observe a panel with all the old trades in Rellu. Weights and measures can also be found in this room, together with wine and oil containers and old presses.

Room 4 simulates the interior of a nineteenth-century household.

Finally, Room 5 allows us to find diverse objects such as ballot boxes, a safe, the flag of the 'Explorers,' old weapons, old notes and coins ranging from the Middle Ages to the present day, a room devoted to music, and many other curiosities.

El Museu Històric- Etnogràfic de Rellu fue inaugurado el 25 de abril de 2005, aunque la colección está dada de alta desde 1994.

La historia de este edificio ha sido muy peculiar. Los planos de la construcción fueron elaborados por el célebre arquitecto D. Vicente Gascó en 1793. Aunque no fue él quien dirigió las obras, sí que se utilizaron sus planos para erigir el edificio.

El Museu Històric-Etnogràfic de Rellu va ser inaugurat el 25 d'abril de 2005, encara que la col·lecció està donada d'alta des de 1994.

La història d'aquest edifici ha sigut molt peculiar. Els plànols de la construcció van ser elaborats pel cèlebre arquitecte Vicente Gascó l'any 1793. Encara que ell no va dirigir les obres, sí que es van utilitzar els seus plànols per a erigir l'edifici.

Conté el museu originari. Està format per cinc sales on s'exposen objectes molt diversos ja catalogats i inventariats.

La sala 1 està dedicada a la història. S'hi ofereixen sis vitrines que

Museu Històric-Etnogràfic de RELLEU

Alberga el museu originari. Està format per cinc sales que contenen objectes molt diversos ja catalogats i inventariats.

La sala 1 està dedicada a la història. Se ofereixen sis vitrines que contenen testimonis de sis etapes de la història de Relleu: l'època terciària, la paleolítica, la ibèrica, la romana, la musulmana i, per últim, la cristiana.

La sala 2 està destinada a les eines de labrança i siega. Hi ha plafons temàtics annexos dedicats a la producció de mel, a la ramaderia i a la caça.

En la sala 3 el visitant pot observar un plafó amb tots els oficis antics de Relleu. També hi ha els pesos i les mesures, els contenidors de vi i oli i les premses antigues.

La sala 4 simula l'interior d'una casa d'època d'època d'època.

Per últim, en la sala 5 trobem objectes diversos com urnes d'eleccions, una caixa de caudals, la bandera dels "Exploradors", armes antigues, bitllets i monedes antigues que van des de l'edat mitjana fins a l'actualitat, una sala destinada a la música i moltes curiositats més.

contenen testimonis de sis etapes de la història de Relleu: l'època terciària, la paleolítica, la ibèrica, la romana, la musulmana i, finalment, la cristiana.

La sala 2 està destinada a les eines agrícoles i a la siega. Hi ha plafons temàtics annexos dedicats a la producció de mel, a la ramaderia i a la caça.

En la sala 3 el visitant pot observar un plafó amb tots els oficis antics de Relleu. També hi ha els pesos i les mesures, els contenidors de vi i oli i les premses antigues.

La sala 4 simula l'interior d'una casa d'època d'època.

Finalment, en la sala 5 trobem objectes diversos, com ara urnes d'eleccions, una caixa de caudals, la bandera dels Exploradors, armes antigues, bitllets i monedes antigues que van des de l'edat mitjana fins a l'actualitat, una sala destinada a la música i moltes curiositats més.

MUSEU HISTÒRIC-ETNOGRÀFIC
DE RELLEU

C/ Ajuntament, 15
03578 – Relleu
Tel.: 965 685 641

info@museuderelleu.org
www.museuderelleu.org

The traditional orchard cultural landscape is one shaped in historical times through man's continued interventions on the natural landscape, especially for purposes of economic and residential territory use.

The Orchard Museum forms an architectural and agro-ecological ensemble of great interest. This eco-museum complex stands at the centre of an agricultural exploitation and is structured from the characteristics and buildings which belonged to the former Hacienda de Los Llanos. Complementarily, the human and agro-ecological reality of the Orchard presented through this museum, which is the result of the efforts made by many generations, brings together a harmonious set of heritage values and elements collected in the regional, national and European legislation currently in force. The ethnological exhibitions make possible a vivid description of traditional society and gather elements from the material and spiritual culture of Rojales. They are classified into several generic themes: Orchard works; handicrafts (harnesser, corrierero [a person who made cinches, halter, bridles and other leather gear for beasts], etc.); household items (trousseau, furniture, rooms, etc.), traditional transport vehicles as well as oxen and horse tack, oil, the cereal cycle, ice-cream, hunting, pharmacy, etc.

E

El paisatge cultural d'horta tradicional és un paisatge conformat en temps històrics a través d'intervencions humanes contínues sobre el paisatge natural, especialment a través de la utilització econòmica i residencial del territori.

Almazara.
Almàssera.
Olive-oil mill.

Museo de la Huerta ROJALES

El paisaje cultural de Huerta tradicional es un paisaje conformado en tiempos históricos a través de intervenciones humanas continuas sobre el paisaje natural, especialmente a través de la utilización económica y residencial del territorio.

El Museo de la Huerta forma un conjunto arquitectónico y agroecológico de gran interés. Dicho complejo ecomuseístico se sitúa en el centro de una gran explotación

agrícola y se estructura a partir de las características y los inmuebles que pertenecían a la antigua Hacienda de Los Llanos. Complementariamente, la realidad humana y agroecológica de la Huerta que acoge dicho Museo integra, producto del esfuerzo de muchas generaciones, un conjunto armonioso de valores y elementos patrimoniales recogidos en la legislación vigente de ámbito autonómico, nacional y europeo relativo al patrimonio cultural y natural.

Las exposiciones etnológicas permiten una descripción viva de la sociedad tradicional y recogen elementos de la cultura material y espiritual de Rojas; clasificándose en varias temáticas generales: los trabajos de la Huerta, las actividades artesanales (aperador, corrierero, etc.), los enseres de la casa (ajuar, mobiliario, estancias, etc.), vehículos de transporte tradicional y aparejos de bues y caballerías, el aceite, el ciclo del cereal, el helado, la caza, botica, etc.

El Museu de l'Horta forma un conjunt arquitectònic i agroecològic de gran interès. Aquest complex ecomuseístic se situa en el centre d'una gran explotació agrícola i s'estructura a partir de les característiques i els immobles que pertanyien a l'antiga Hacienda de Los Llanos. Complementàriament, la realitat humana i agroecològica de l'Horta que acull aquest Museu integra, producte de l'esforç de moltes generacions, un conjunt harmoniós de valors i elements patrimonials arrellegats en la legislació vigent d'àmbit autonòmic, nacional i europeu relatiu al patrimoni cultural i natural. Les exposicions etnològiques permeten una descripció viva de la societat tradicional i arrelleguen elements de la cultura material i espiritual de Rojas; classificant-se en diverses temàtiques generals: els treballs de l'horta, les activitats artesanals (capatàs, corrierero, etc.), els estris de la casa (aixovar, mobiliari, estances, etc.), vehicles de transport tradicional i aparells de bous i cavalleries, l'oli, el cicle del cereal, el gelat, la caça, la botica, etc.

MUSEO DE LA HUERTA

Antigua Hacienda de D. Florencio
Partida Lo Saavedra. Ctra. CV-920
(Rojales-Guardamar) km 18,5
Rojales
Tel.: 965 970 195

museos@rojales.es
www.rojales.es

The museographic project was carried out in the former Town Hall. The Museum was officially recognised as such by the *Conselleria* [Valencian Regional Department] of Culture on February 28th 1996.

Content:

The exhibition space is divided into two large areas with their respective sub-areas:

- Palaeontology area: it shows the palaeogeographical evolution of the territory through the testimonies supplied by a great number of beings that lived in our region millions of years ago. Large vertebrates are perhaps the most spectacular remains in this collection, amongst them remains of whales, dolphins and sirenians; fossils of chelonians, crocodiles, birds, Artiodactyla and fish are exhibited as well. There is also a highly significant representation of plant species with conifer strobile (pine cone) moulds, log moulds and direct wooden remains.
- Archaeology area: it facilitates an overall understanding of the cultural evolution experienced by the settlement established around Rojales from the most distant prehistorical times to the foundation of Rojales as a village and a town. The rooms are structured as follows: *Palaeolithic Room; Neolithic to Bronze Age Room; Iberian Culture Room; Roman Culture Room; Islamic Culture Room; Foundation of Rojales Room; and Ancient Civilisations of the New World Room*. A special mention could be made of the Iberian 'Pillar-Stela' of El Mejorado and the Palaeolithic, Iberian and Andalusi collections as the most outstanding exhibits.

La implantación museográfica se realizó en la antigua Casa Consistorial. El Museo es reconocido oficialmente como museo por la Conselleria de Cultura el 28/2/96.

Contenido:

El espacio expositivo se divide en dos grandes áreas con sus respectivas subáreas:

La implantació museogràfica es va realitzar en l'antiga casa consistorial. El 28 de febrer de 1996 la Conselleria de Cultura el reconeix oficialment com a museu.

Contingut:

L'espai expositiu es divideix en dues grans àrees, amb les respectives subàrees:

- Àrea de paleontologia: mostra l'evolució paleogeogràfica del territori a través dels testimonis d'infinat d'éssers que van viure en la nostra zona fa milions d'anys. Els grans vertebrats són, potser, les restes més espectaculars de la col·lecció.

Museo Arqueológico y Paleontológico de ROJALES

- Área de paleontología: muestra la evolución paleogeográfica del territorio a través de los testimonios de infinidad de seres que vivieron en nuestra zona hace millones de años. Los grandes vertebrados son quizás los restos más espectaculares de la colección, entre los que se incluyen restos de ballenas, delfines y sirenios; además, se muestran fósiles de quelonios, cocodrilos, aves, artiodáctiles

y peces. También hay una magnífica representación de los vegetales con moldes de estróbilos de coníferas, moldes de troncos y restos directos de madera.

- Área de arqueología: facilita una comprensión global de la evolución cultural del poblamiento establecido en el entorno de Rojasles desde los más lejanos tiempos prehistóricos hasta la fundación de Rojasles como aldea y municipio.

Las salas se encuentran estructuradas de la manera siguiente: sala Paleolítico, sala del Neolítico a la Edad del Bronce, sala Cultura Ibérica, sala Cultura Romana, sala Cultura Islámica, sala Fundación de Rojasles y Sala Antiguas Civilizaciones del Nuevo Mundo. Como piezas más destacadas podemos resaltar el Pilar-Estela ibérico de El Mejorado y las colecciones paleolíticas, ibéricas y andalusíes.

lecció, entre els quals s'inclouen restes de balenes, dofins i sirenis; a més, es mostren fòssils de quelonis, cocodrils, aus, artiodàctils i peixos. També hi ha una magnífica representació de vegetals, amb motles d'estròbils de coníferes, motles de troncs i restes directes de fusta.

- Àrea d'arqueologia: facilita una comprensió global de l'evolució cultural del poblament establert a l'entorn de Rojasles des dels més llunyans temps prehistòrics fins a la fundació de Rojasles com a llogaret i municipi. Les sales es troben estructurades de la manera següent: paleolític, del neolític a l'edat del bronze, cultura ibèrica, cultura romana, cultura islàmica, fundació de Rojasles i antigues civilitzacions del Nou Món. Com a peces més destacades podem citar el pilar estela ibèric d'El Mejorado i les col·leccions paleolítiques, ibèriques i andalusines.

MUSEO ARQUEOLÓGICO
Y PALEONTOLOGICO DE ROJALES

Plaza de España, s/n
03170 - Rojasles
Tel.: 966 713 273
Fax: 966 714 742

www.rojales.es
rojalesmuseo@terra.es

This Archaeological Museum was opened in 1995, and visitors can see therein part of the material remains found in the three San Fulgencio sites thanks to the donation made by the Diputación [Provincial Government] of Alicante to the San Fulgencio Town Council. The museum room houses a monographic exhibition about the Iberian World. This exhibition provides a didactic treatment of the Iberian culture and uses panels and showcases to recreate the most outstanding aspects of this culture, including house construction, commercial relationships or the funerary world. From the creation of the Archaeological Museum, a great effort has been made in recent years to enhance the archaeological heritage of San Fulgencio. This promotion has been carried out from two different approaches: on the one hand, by means of activities performed at the Museum itself, such as guided visits and temporary exhibitions in collaboration with other museums, and on the other hand, through activities with schoolchildren (didactic booklets and creativity workshops).

e

Museo Arqueológico de SAN FULGENCIO

El Museo Arqueológico, se inauguró en el año 1995, y en él se pueden contemplar parte de los restos materiales hallados en los tres yacimientos de San Fulgencio, gracias a la cesión que realizó la Excm. Diputación provincial de Alicante al Ayuntamiento de San Fulgencio. La sala del museo es una exposición monográfica del Mundo Ibérico. Ésta trata de forma didáctica la cultura ibérica, y en ella se recrean a

través de paneles y vitrinas, los aspectos más sobresalientes de esta cultura, como la construcción de las casas, las relaciones comerciales o el mundo funerario. En los últimos años y a partir de la creación del Museo Arqueológico, se ha procurado potenciar el patrimonio arqueológico de San Fulgencio. Esta promoción se ha hecho desde dos aspectos diferenciados, por una parte a través de actividades rea-

lizadas en el propio Museo, como visitas guiadas, exposiciones temporales en colaboración con otros museos, actividades con escolares (cuadernillos didácticos y talleres de creatividad).

El Museu Arqueològic es va inaugurar l'any 1995, i s'hi pot contemplar una part de les restes materials trobades en els tres jaciments de San Fulgencio, gràcies a la cessió que en va realitzar l'Excm. Diputació Provincial d'Alacant a l'Ajuntament de San Fulgencio. La sala del museu és una exposició monogràfica del món ibèric, on es tracta de forma didàctica la cultura ibèrica i es recreen, a través de plafons i vitrines, els aspectes més excel·lents d'aquesta cultura, com la construcció de les cases, les relacions comercials o el món funerari. En els últims anys, i a partir de la creació del Museu Arqueològic, s'ha potenciat el patrimoni arqueològic de San Fulgencio. Aquesta promoció s'ha fet a través d'activitats realitzades en el museu, com visites guiades, exposicions temporals en col·laboració amb altres museus o activitats amb escolars (quaderns didàctics i tallers de creativitat).

MUSEO ARQUEOLÓGICO DE
SAN FULGENCIO

Plaza Constitución, 4
03177 – San Fulgencio
Tel.: 966 79 40 20

www.ayto-sanfulgencio.es

M MUDIFE is a cultural entity dependent on the Creatia Foundation. It was created in 2008 and was given the recognition as a Permanent Museographic Collection by the *Conselleria* [Regional Department] of Culture of the *Generalitat Valenciana* [Government of the Valencian Autonomous Region] in 2011.

The museum is made up of several buildings and spaces protected by the San Vicente Town Council as a Site of Local Interest (Spanish initials, BIL) which date back to the 19th century and shape the immediate surroundings of the old railway station of Sant Vicent del Raspeig.

It contains exhibition spaces distributed into two floors, the loading platform and the travellers' building, and an outdoor museum with railway elements, which have been rehabilitated, recovering their original railway identity, and adapted for a new exhibition-related as well as cultural use.

It has an archive with more than 3,000 documents, some 2,700 images, about 700 plans and technical documents and approximately 2,000 railway items which are gradually exhibited on a temporary basis.

The museum boasts a general library, a newspaper and periodicals library, a sound library and a toy library.

It also has a laboratory for the restoration and preservation of graphic document and railway objects.

Throughout the year, the museums organises a variety of activities such as lectures, courses and didactic workshops and hosts external itinerant exhibitions about railway-related topics.

MUDIFE

E

El MUDIFE es una entidad cultural dependiente de la Fundación Creatia. Se creó en el año 2008 y en el 2011 obtuvo el reconocimiento como Colección Museográfica Permanente por la Conselleria de Cultura de la Generalitat Valenciana.

El museo está compuesto por un conjunto de edificios y espacios, protegidos como BIL por el Ayto de San Vicente, que datan del siglo XIX,

El MUDIFE és una entitat cultural dependent de la Fundació Creatia. Es va crear l'any 2008 i el 2011 va obtenir el reconeixement com a Col·lecció Museogràfica Permanent per part de la Conselleria de Cultura de la Generalitat Valenciana.

El museu està compost per un conjunt d'edificis i espais –protegits com a BIL per l'Ajuntament de Sant Vicent– que daten del segle XIX i conformen l'entorn de l'antiga estació de ferrocarril de Sant Vicent del Raspeig.

Museo Didáctico del Ferrocarril de SANT VICENT DEL RASPEIG/SAN VICENTE DEL RASPEIG

y conforman el entorno de la antigua estación de ferrocarril de Sant Vicent del Raspeig.

Está compuesto por espacios expositivos en dos edificios, el muelle de carga y el edificio de viajeros, y un museo al aire libre con elementos del ferrocarril, que han sido rehabilitados, recuperando su identidad ferroviaria original, y adecuados para un uso expositivo y cultural.

Dispone de un archivo con más de 3.000 documentos, unas 2.700 imágenes, alrededor de 700 planos y documentos técnicos y unos 2.000 objetos ferroviarios que se van exponiendo temporalmente.

Cuenta con biblioteca, hemeroteca, sonoteca y ludoteca. Dispone de un laboratorio para la rehabilitación y conservación del documento gráfico y de objetos del ferrocarril.

El museo realiza durante el año diversas actividades como conferencias, cursos, talleres didácticos y acoge exposiciones itinerantes externas cuya temática gira alrededor del ferrocarril.

Els espais expositius se situen en dos edificis, el moll de càrrega i l'edifici de viatgers, i hi ha un museu a l'aire lliure amb elements del ferrocarril que han sigut rehabilitats –recuperant-ne la identitat ferroviària original– i adequats per a un ús expositiu i cultural.

Disposa d'un arxiu amb més de 3.000 documents, unes 2.700 imatges, al voltant de 700 plànols i documents tècnics i uns 2.000 objectes ferroviaris que s'hi exposen temporalment.

Té biblioteca, hemeroteca, sonoteca i ludoteca. Disposa d'un laboratori per a la rehabilitació i conservació de documents gràfics i objectes del ferrocarril.

El Museu realitza durant tot l'any diverses activitats, com ara conferències, cursos, tallers didàctics, i acull exposicions itinerants externes en què la temàtica gira al voltant del ferrocarril.

**MUSEO DIDÁCTICO DEL FERROCARRIL
DE SANT VICENT DEL RASPEIG**

Paseo de la Estación, s/n
03690 - Sant Vicent del Raspeig
Tel.: 636 271 074

fundacioncreatia@gmail.com

m Multipurpose cultural dynamisation space

The University of Alicante Museum started a new journey two years ago with the aim of enhancing this marvellous building of the architect Alfredo Payá, not only as the consolidated exhibition space that it already is but also as a multipurpose cultural dynamisation space.

The MUA offers a fair balance between training and dissemination, and it hosts workshops, concerts and activities with an academic content. It has a cultural information point, known in Spanish by the initials MIC, where people can collect invitations and tickets for all the cultural activities programmed by the Deputy Vice-Chancellor's Office for Culture, Sports and Linguistic Policy of the UA.

Its Didactic Area designs educational initiatives oriented to bring contemporary art closer to children and youngsters every year, with didactic workshops and guided visits which combine learning, experimentation, awareness and enjoyment. The MUA has an annual average of 20,000 visitors, of whom 8,000 take part in activities included in the educational programmes designed.

In addition to its museographic collection, which contains contemporary artistic works of creators such as Pablo Picasso, Joan Miró, Eduardo Chillida, Eusebio Sempere, Arcadio Blasco, etc., the MUA undertakes some twenty temporary exhibitions per season between art contemporary exhibitions, activities related to the spreading of university research and institutional projects.

The university museum thus becomes an open space for cultural dissemination in which art, music, cinema, architecture and research on various fields converge.

MUA

E Espacio polivalente de dinamización cultural

El Museo de la Universidad de Alicante comenzó una nueva andadura hace dos años con el objetivo de revalorizar este maravilloso edificio del arquitecto Alfredo Payá, no sólo como el espacio expositivo consolidado que ya es, si no como espacio polivalente de dinamización cultural.

El MUA ofrece un justo equilibrio entre formación y difusión, y acoge talleres, con-

Espai polivalent de dinamització cultural

El Museu de la Universitat d'Alacant va començar una nova marxa fa dos anys amb l'objectiu de revalorar aquest meravellós edifici de l'arquitecte Alfredo Payá, no només com l'espai expositiu consolidat que ja és, si no com a espai polivalent de dinamització cultural.

El MUA ofereix un just equilibri entre formació i difusió, i acull tallers, concerts i activitats de contingut acadèmic. Compta amb un punt d'informació cultural, el MIC, en el qual poden recollir-se invitacions i entrades de totes les activitats culturals programades pel Vicerectorat de Cultura, Esports i Política Lingüística de la UA.

Museo de la Universidad de Alicante

SAN VICENTE DEL RASPEIG/
SANT VICENT DEL RASPEIG

ciertos y actividades de contenido académico. Cuenta con un punto de información cultural, el MIC, en el que pueden recogerse invitaciones y entradas de todas las actividades culturales programadas por el Vicerrectorado de Cultura, Deportes y Política Lingüística de la UA.

El Área Didáctica del MUA diseña cada año acciones educativas orientadas a acercar el arte contemporáneo a niños y jóvenes, con

talleres didácticos y visitas guiadas que aúnan aprendizaje, experimentación, sensibilización y disfrute. Una media de 20.000 personas visita anualmente el MUA, de las que unas 8.000 participan en actividades incluidas en los programas educativos diseñados.

Al margen de su colección museográfica, integrada por obras artísticas contemporáneas de creadores como Pablo Picasso, Joan Miró, Eduardo Chillida, Eusebio Sempere, Arcadio

Blasco, etc., el MUA acomete cada temporada una veintena de exposiciones temporales, entre muestras de arte contemporáneo, actividades de difusión de la investigación universitaria y proyectos institucionales.

Así el museo universitario se convierte en un espacio abierto de difusión cultural, donde confluyen el arte, la música, el cine, la arquitectura y la investigación en diferentes ámbitos.

L'Àrea Didàctica del MUA dissenya cada any accions educatives orientades a apropar l'art contemporani a nens i a joves, amb tallers didàctics i visites guiades que reuneixen aprenentatge, experimentació, sensibilització i gaudi. Una mitjana de 20.000 persones visita anualment el MUA, de les quals unes 8.000 participen en activitats incloses als programes educatius dissenyats.

Al marge de la seva col·lecció museogràfica, integrada per obres artístiques contemporànies de creadors com Pablo Picasso, Joan Miró, Eduardo Chillida, Eusebio Sempere, Arcadio Blasco, etc., el MUA programa cada temporada una vintena d'exposicions temporals, entre mostres d'art contemporani, activitats de difusió de la investigació universitària i projectes institucionals.

Així, el museu universitari es converteix en un espai obert de difusió cultural, on conflueixen l'art, la música, el cinema, l'arquitectura i la investigació en diferents àmbits.

MUSEO DE LA UNIVERSIDAD
DE ALICANTE

Campus de la Universidad de Alicante
Carretera de Sant Vicent del Raspeig, s/n
03690 - Sant Vicent del Raspeig
Tel: 965 909 387
Fax: 965 903 464

mua@ua.es

The Sea Museum was created in 1982 following an initiative of the Santa Pola Town Council to give a response to the need to recover, preserve, study and spread this town's cultural heritage.

The museum has its venue at the Castle-Fortress, built in the 16th century to defend the port. It is an institution which presents the history and the development, as well as the personality of the town of Santa Pola through the exhibition of archaeological and ethnographic pieces which constitute the largest and most significant parts of its collections.

Its exhibition criteria are in keeping with the concept of didactic museum, taking the sea as the leitmotif of its museographic discourse. The museum also envisages research and the scientific programme as one of the central pillars of this Institution.

The Museum is currently going through a transformation process which has as its aim to meet users' demands and to incorporate the latest developments in the fields of museology and museography.

Kylix griego de figuras rojas, hallado en el puerto ibérico de Santa Pola. Siglo IV a.C.

Cílix grec de figures roges trobat en el port ibèric de Santa Pola. Segle IV a. de C.

Greek kylix with red figures, found at the Iberian port of Santa Pola. 4th century B.C.

Museo del Mar y de la Pesca SANTA POLA

El Museo del Mar fue creado en 1982, por iniciativa del Ayuntamiento de Santa Pola, para dar respuesta a la necesidad de recuperación, conservación, estudio y difusión del patrimonio cultural de la ciudad.

Tiene su sede en el Castillo Fortaleza, construido en el siglo XVI, para defensa del puerto. Es una institución que presenta la historia, desarrollo y forma de ser y vivir de la población de Santa Pola mediante la

exposición de colecciones de material arqueológico y etnográfico que constituyen la mayor parte de sus fondos.

Sus criterios expositivos responden al tipo de museo didáctico teniendo el mar como hilo conductor del discurso museográfico. Asimismo, se aborda la investigación y el programa científico como uno de los pilares fundamentales del centro.

Actualmente, el Museo se encuentra inmerso en un proceso de transformación para dar respuesta a la demanda de los usuarios y a los avances de la museología y de la museografía.

El Museu del Mar va ser creat l'any 1982 per iniciativa de l'Ajuntament de Santa Pola a fi de donar resposta a la necessitat de recuperació, conservació, estudi i difusió del patrimoni cultural de la ciutat.

Té la seu en el Castell Fortalesa, construït en el segle XVI per a la defensa del port. És una institució que presenta la història, el desenvolupament i la forma de ser i viure de la població de Santa Pola mitjançant l'exposició de col·leccions de material arqueològic i etnogràfic, que constitueixen la major part dels seus fons.

Els criteris expositius responen al tipus de museu didàctic, tenint el mar com a fil conductor del discurs museogràfic. Així mateix, la recerca i el programa científic són pilars fonamentals del centre.

Actualment, el Museu es troba immers en un procés de transformació per a donar resposta a la demanda dels usuaris i als avanços de la museologia i de la museografia.

MUSEO DEL MAR Y DE LA PESCA
DE SANTA POLA

Plaza da Armas del Castillo-Fortaleza
03130 – Santa Pola
Tel.: 966 692 772

infomuseo@santapola.es
www.turismosantapola.es

The 'Alberto Sols' Study Centre-Municipal Historical Archive is located at the birth house of the prestigious Sax-born scientist Alberto Sols García (1917-1989), one of the most representative scientists of his time and the introducer of biochemistry in Spain.

He received numerous awards such as the Juan de la Cierva award, the Santiago Ramón y Cajal award and the Prince of Asturias award in Scientific-Technical Research in its first edition (1981). He was awarded the degree of Doctor Honoris Causa by the Universities of Santander (1982), Barcelona (1983) and Alicante (1984).

The building that is home to the 'Alberto Sols' Study Centre-Municipal Historical Archive was restored in 2007 to house and exhibit the legacy of Alberto Sols and to become a cultural centre for the town of Sax.

In addition to the Municipal Historical Archive, it has a multipurpose room which is used as a study room and also sometimes to hold talks or courses organised by the Sax University Classroom, and with a temporary exhibition room. It also keeps other legacies of illustrious figures from Sax such as the musician and composer Miguel Villar and the photographers Victorino Payá and José Uñak.

e

El Centre d'Estudis i Arxiu Històric Municipal Alberto Sols està situat en la casa natal de l'il·lustre saixenc Alberto Sols García (1917-1989), un dels científics amb més repercussió de la seua època, introductor de la bioquímica a Espanya.

Centro de Estudios y Archivo Histórico Municipal “Alberto Sols” SAX

El Centro de Estudios-Archivo Histórico Municipal Alberto Sols está situado en la casa natal del ilustre científico sajeño Alberto Sols García (1917-1989), uno de los científicos con más repercusión de su época, introductor de la bioquímica en España.

Recibió numerosos premios como el Juan de la Cierva, el Santiago Ramón y Cajal, y el Premio Príncipe de Asturias en Inves-

tigación Científico Técnica, en su primera edición (1981). Fue doctor Honoris Causa de las Universidades de Santander (1982), Barcelona (1983) y Alicante (1984).

El edificio del Centro de Estudios -Archivo Histórico Municipal Alberto Sols, se restauró en el año 2007 para albergar y exponer el legado de Alberto Sols y como centro cultural de la localidad.

Además del Archivo Histórico Municipal, cuenta con una sala polivalente que se utiliza como sala de estudio y eventualmente para charlas o cursos del Aula Universitaria de Sax, y con una sala de exposiciones temporales. También alberga otros legados de ilustres sajeños como el músico Miguel Villar y los fotógrafos Victorino Payá y José Uñak.

Va rebre nombrosos premis, com el Juan de la Cierva, el Santiago Ramón y Cajal, i el Premi Príncep d'Astúries en Recerca Científicotècnica, en la primera edició (1981). Va ser doctor honoris causa de les universitats de Santander (1982), Barcelona (1983) i Alacant (1984).

L'edifici del Centre d'Estudis i Arxiu Històric Municipal Alberto Sols es va restaurar l'any 2007 per a contenir i exposar-hi el llegat d'Alberto Sols i com a centre cultural de la localitat.

A més de l'Arxiu Històric Municipal, disposa d'una sala polivalent que s'utilitza com a sala d'estudi i eventualment per a xarrades o cursos de l'Aula Universitària de Sax, i amb una sala d'exposicions temporals. També conté els llegats d'altres il·lustres saixencs, com el músic Miguel Villar i els fotògrafs Victorino Payá i José Uñak.

CENTRO DE ESTUDIOS Y ARCHIVO
HISTÓRICO MUNICIPAL
"ALBERTO SOLS"

C/ Mayor, 30
03630 - Sax
Tel.: 966 313 351

ceahmsols@sax.es

t The Torre Vieja Sea and Salt Museum was inaugurated on February 4th 1995, being created in order to prevent the fall into oblivion of the roots of what our town is now.

It is an essentially ethnological museum which has as its aim to reflect the mark that the sea has left in its inhabitants over time, highlighting the birth of Torre Vieja BY the sea and the salt and FOR the sea and the salt.

Its current location has proved not to be large enough, which is why a project has been proposed for the creation of new spaces, located at an emblematic place of our town as the Eras de la Sal, a historic landmark which was restored so that it could receive visits.

Our Museum is conceived to be a living place characterised by constant evolution and an easily accessible knowledge. It is divided into different sections such as archaeology, saltworks, artisan fishing, short sea fishing, sailmaking, wooden boat building and, Spanish Navy, together with something unique in the world and characteristic of our town, namely: salt-related handicrafts.

E

El Museu del Mar i de la Sal de Torre Vieja es va inaugurar el 4 de febrer de 1995 amb la inquietud que no caigueren en l'oblit les arrels del que hui és la nostra ciutat.

És un museu fonamentalment etnològic i s'hi pretén reflectir l'empremta que el mar ha deixat en la seua gent al llarg del temps. Cal destacar el naixement de Torre Vieja pel mar i la sal i per al mar i la sal.

Museo del Mar y de la Sal TORREVIEJA

El Museo del Mar y de la Sal de Torre Vieja se inauguró el 4 de febrero de 1995, creándose con la inquietud de que no cayeran en el olvido las raíces de lo que hoy es nuestra ciudad.

Es un museo fundamentalmente etnológico, en él se pretende reflejar la impronta que el mar ha dejado en sus gentes a lo largo del tiempo, destacando el nacimiento de Torre Vieja por el mar y la sal y para el mar y la sal.

Su actual emplazamiento ha quedado insuficiente por lo cual está en proyecto la realización de unas nuevas dependencias, ubicadas en un lugar emblemático de nuestra ciudad como son las Eras de la Sal, lugar histórico y restaurado para su visita.

Nuestro Museo, pretende ser un lugar vivo de continuo movimiento y de fácil conocimiento, dividido en distintas secciones como son la arqueología, las sali-

nas, la pesca artesanal, la navegación de cabotaje, velería, carpintería de ribera, armada española, así como algo único en el mundo y característico de nuestra ciudad como es la artesanía salinera.

L'actual emplaçament és insuficient i està en projecte la realització d'unes noves dependències, situades en un lloc emblemàtic de la nostra ciutat com són Les Eras de la Sal, espai històric i restaurat per a la seua visita.

El nostre Museu vol ser un lloc viu, en continu moviment, i que facilite el coneixement, dividit en diferents seccions, com són l'arqueologia, les salines, la pesca artesanal, la navegació de cabotatge, la veleria, la fusteria de ribera, l'armada espanyola, així com una cosa única en el món i característica de la nostra ciutat com és l'artesanía salinera.

MUSEO DEL MAR Y DE LA SAL

C/ Patricio Pérez, 10
03180 Torre Vieja
Tel.: 966 704 643
Fax: 965 718 704

imc@torreviejacultural.com
ayto.torrevieja.infoville.net

La Barbera dels Aragonés House-Museum is run by Vilamuseu (Villajoyosa's municipal network of museums and monuments) with the same criteria regarding accessibility and interpretation in its programme and exhibitions.

The house dates back to the 16th-17th centuries, although the nineteenth-century furniture and ambiance has been kept. The visitor makes a journey in time thanks to the smells, the sound of old clocks and all the details which decorate the house as if time had stopped.

La Barbera boasts an interesting collection of objects and furniture of the Romantic period perfectly contextualised in the original spaces of this house. Historical La Cartuja de Sevilla crockery and tableware sets, Elisabethan and Alphonsine furniture, late-nineteenth century Japanese objects, spectacular examples of international fashion from the late 18th century to the 20th century or an interesting nineteenth-century photography collection are amongst the most outstanding pieces.

The museum offers guided and dramatized visits as well as themed exhibitions and visits.

Caja lacada japonesa.
Finales s. XIX

Capsa lacada japonesa.
Final del s. XIX

Lacquered Japanese box.
Late 19th century

La Casa Museu La Barbera dels Aragonés està gestionada per Vilamuseu (la xarxa municipal de museus i monuments de la Vila Joiosa), amb els mateixos criteris d'accessibilitat i interpretació del patrimoni en la programació i en les exposicions.

Casa Museo La Barbera dels Aragonés VILLAJOSYOSA/LA VILA JOIOSA

La Casa Museo La Barbera dels Aragonés es gestionada por Vilamuseu (red municipal de museos y monumentos de Villajoyosa), con los mismos criterios de accesibilidad e interpretación del patrimonio en su programación y exposiciones.

La casa data de los siglos XVI-XVII, aunque se ha conservado el mobiliario y ambiente del siglo XIX. El visitante hace un viaje en el tiempo gracias a los olores, el sonido de

los relojes antiguos y todos los detalles que decoran la casa como si se hubiera detenido el tiempo.

La Barbera cuenta con una interesante colección de objetos muebles de época romántica perfectamente contextualizados en los espacios originales de la casa. Vajillas históricas de La Cartuja de Sevilla, mobiliario isabelino y alfonsino, objetos japoneses de finales del siglo XIX, espec-

taculares ejemplares de la moda internacional desde finales del siglo XVIII hasta el XX o una interesante colección de fotografía del XIX están entre las piezas más destacadas.

El museo ofrece visitas guiadas y teatralizadas, así como exposiciones y visitas temáticas.

La casa data dels segles XVI-XVII, encara que s'ha conservat el mobiliari i l'ambient del segle XIX. El visitant fa un viatge en el temps gràcies a les olors, el so dels rellotges antics i tots els detalls que decoren la casa -és com si s'haguera detingut el temps-.

La Barbera compta amb una interessant col·lecció d'objectes i mobles d'època romàntica perfectament contextualitzats en els espais originals de la casa. Vaixelles històriques de La Cartuja de Sevilla, mobiliari isabelí i alfonsí, objectes japonesos de finals del segle XIX, espectaculars exemplars de la moda internacional des de finals del segle XVIII fins al XX o una interessant col·lecció de fotografia del XIX estan entre les peces més destacades.

El museu ofereix visites guiades i teatralitzades, així com exposicions i visites temàtiques.

CASA MUSEO LA BARBERA
DELS ARAGONÉS
VILAMUSEU

C/ Colón, 57
03570 - La Vila Joiosa
Tel. 966 851 001 ext. 8355

museobarbera@villajoyosa.com
www.vilamuseu.es
www.fincalabarbera.com

the Chocolate Museum is home to one of the best collections of this traditional industry in Spain, presented in a nineteenth-century house which used to be a small family-run factory, of which more than thirty actually existed in Villajoyosa.

The visit begins with the showing of an audiovisual about the four generations of chocolate masters who have managed Chocolates Valor since its birth in 1881. It continues at the Museum's garden, where visitors can watch specimens of the cocoa tree grown in glasshouses (something exceptional in Europe, since this is a tropical species) and, already inside the Museum, the raw materials are shown, after which a tour is made around three rooms, each one of them containing the objects that formed three factories in different moments: one from the 19th century, based on manual labour and animal traction; another from the early 20th century, in which electricity had been incorporated; and another from halfway through the same century. The route is completed with a magnificent collection of wrappers, photographs and a variety of other objects.

By means of guided tours, the Museum tries to reveal the evolution of the chocolate industry until the present day, finishing with a visit to the current factory itself, in which there is a Museum shop.

The Chocolate Museum, owned by Chocolates Valor S.A., was created in 1998 following an agreement between this firm and the Villajoyosa Town Council, its technical management being assumed by Vilamuseu. Its goals include not only the spreading of this heritage but also its preservation as well as the research focused on it.

E

El Museo del Chocolate alberga una de las mejores colecciones de esta industria tradicional en España, presentada en una casa del s. XIX que fue una pequeña fábrica familiar, de las que llegó a haber en Villajoyosa más de treinta.

La visita comienza con un audiovisual sobre las cuatro generaciones de maestros chocolateros que han dirigido Chocolates Valor desde su nacimiento en 1881.

El Museu del Xocolate té una de les millors col·leccions d'aquesta indústria tradicional a Espanya, presentada en una xicoteta fàbrica familiar del s. XIX, una de les més de trenta que arribaren a obrir a la Vila Joiosa.

La visita comença amb un audiovisual sobre les quatre generacions de mestres xocolaters que han dirigit Chocolates Valor des del seu naixement, l'any 1881. Continua en el jardí del museu, on els visitants poden contemplar exemplars de l'arbre del cacau cultivats en hivernacle (un cas excepcional a Europa, en tractar-se d'una espècie tropical). Ja a l'interior, es presenten les matèries primeres necessàries i es continua amb un recorregut per tres sa-

Molino de cacao
de tracción animal.
S. XIX

*Molí de cacau de
tracció animal.
S. XIX*

Animal traction
cocoa mill. 19th
century

Museo Valenciano del Chocolate (Chocolates Valor)

VILLAJYOSA/LA VILA JOIOSA

Continúa en el jardín del Museo, donde los visitantes pueden contemplar ejemplares del árbol del cacao cultivados en invernadero (algo excepcional en Europa, al tratarse de una especie tropical), y, ya en el interior del Museo, se presentan las materias primas necesarias, para continuar con un recorrido por tres salas que contienen, cada una de ellas, los objetos que componían tres fábricas de diferen-

tes momentos: una del siglo XIX, manual y de tracción animal; otra de comienzos del siglo XX, en la que se incorpora la electricidad; y otra de mediados de siglo. El recorrido se completa con una magnífica colección de envoltorios, fotografías y otros variados objetos.

El Museo intenta revelar, mediante visitas guiadas, la evolución de la industria chocolatera hasta nuestros días, finalizando

con una visita a la propia fábrica actual, donde existe una tienda del Museo.

El Museo del Chocolate, del que es titular Chocolates Valor, se creó en 1998, fruto de un convenio entre la empresa y el Ayuntamiento de Villajoyosa, y su dirección técnica corresponde a Vilamuseu. Sus fines incluyen, además de la divulgación de este patrimonio, su conservación e investigación.

les que exposen els objectes que contenen tres fàbriques en diferents moments: una és del segle XIX, manual i de tracció animal; una del començament del segle XX, en què s'incorpora l'electricitat, i l'altra de mitjan segle. El recorregut es completa amb una magnífica col·lecció d'embotcalls, fotografies i altres objectes variats.

El Museu intenta mostrar, mitjançant les visites guiades, l'evolució de la indústria xocolatera fins als nostres dies i finalitza amb una visita a la fàbrica actual, on trobem la botiga del museu.

El Museu del Xocolate, del qual és titular Chocolates Valor, es va crear en 1998, gràcies a un conveni entre l'empresa i l'Ajuntament de la Vila Joiosa. La direcció tècnica correspon a Vilamuseu. A més de la divulgació i la conservació d'aquest patrimoni, té la recerca com a finalitat.

MUSEO VALENCIANO DEL CHOCOLATE

Chocolates Valor, S.A.
C/ Pianista Gonzalo Soriano, 13
03570 - Villajoyosa
Tel. y concertación de visitas:
966 810 451 – 965 890 950

museo@valor.es
www.valor.es

Vilamuseu is the name given to Villajoyosa's municipal network of museums and monuments, and it has its headquarters at the new town museum. Both the building and the exhibitions – as well as other activities – are conceived to please everyone in terms of design, and with a transparency vocation which makes it possible to visit private warehouses and spaces. This heritage is presented in a straightforward, entertaining and attractive way. Along these lines, a historical recreation event known as *Festum Alonis* takes place in spring every year.

The museum contains an exceptional collection of local pieces. Amongst the milestones stand out the Phoenician, Punic and Greek objects from the Poble Nou necropolis; the Phoenician-Punic gold jewellery and the items coming from other Mediterranean cultures, such as the bronze Etruscan sieve or the New Year Egyptian canteen; the collection of painted Iberian pottery with its own style; the remains of the Roman municipium, the cargo of the Bou-Ferrer Roman wreck or the materials from the Islamic farmsteads, mosques and graveyard of l'Armiserat, although its exhibits reach the present day.

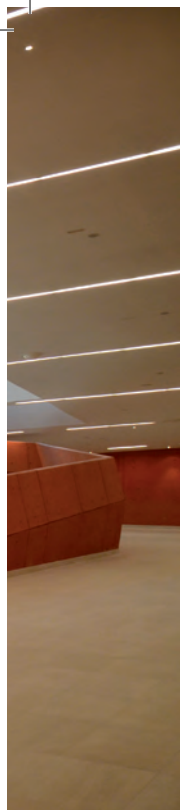
Vilamuseu also runs La Barbera dels Aragonés House-Museum (16th-19th centuries) with an interesting collection of objects and furniture of the Romantic period perfectly contextualised in the original spaces of the house.

Vilamuseu es la red municipal de museos y monumentos de Villajoyosa y tiene su sede en el nuevo museo de la ciudad. Tanto el edificio como las exposiciones y otras actividades están pensados en clave de diseño para todas las personas y con una vocación de transparencia que hace que se permita la visita a almacenes y espacios privados. El patrimonio se pre-

Vilamuseu és la xarxa municipal de museus i monuments de la Vila Joiosa i té la seu en el nou museu de la ciutat. Tant l'edifici com les exposicions i altres activitats estan pensats en clau de disseny per a totes les persones i amb una vocació de transparència que fa que es permeti la visita a magatzems i espais privats. El patrimoni es presenta de manera comprensible, amena i atractiva. En aquesta línia, tots els anys, a la primavera, té lloc l'esdeveniment de recreació històrica Festum Alonis.

Collar de oro
fenicio-púnico

*Collar de oro
fenicio-púnico*

Phoenician-Punic
gold necklace

Vilamuseu VILLAJOSOSA/ LA VILA JOIOSA

senta de manera comprensible, amena y atractiva. En esta línea, todos los años en primavera tiene lugar el evento de recreación histórica Festum Alonis.

El museo cuenta con una excepcional colección de fondos locales. Entre los grandes hitos encontramos los objetos fenicios, púnicos y griegos de la necrópolis de

Poble Nou; la joyería de oro fenicio-púnica y elementos procedentes de otras culturas mediterráneas como el colador etrusco de bronce o la cantimplora egipcia de año nuevo; la colección de cerámica ibérica pintada con un estilo propio; los restos del municipium romano, el cargamento del pecio romano Bou-Ferrer o los materiales de las alquerías, mezquita y cemen-

terio islámicos de l'Armiserat, aunque sus fondos llegan hasta la actualidad.

Vilamuseu también gestiona la Casa Museo La Barbera dels Aragonés (s. SVI – XIX), con una interesante colección de objetos muebles de época romántica perfectamente contextualizados en los espacios originales de la casa.

El museu té una excepcional col·lecció de fons locals. Entre les peces més importants trobem els objectes fenicis, púnics i grecs de la necròpoli de Poble Nou; la joieria d'or feniciopúnica i elements procedents d'altres cultures mediterrànies, com el colador etrusc de bronze o la cantimplora egípcia de cap d'any; la col·lecció de ceràmica ibèrica pintada amb un estil propi; les restes del municipium romà, el carregament de la nau romana Bou-Ferrer o els materials de les alqueries, la mesquita i el cementeri islàmics de l'Armiserat, encara que els seus fons arriben fins a l'actualitat.

Vilamuseu també gestiona la Casa Museu La Barbera dels Aragonés (s. SVI-XIX), amb una interessant col·lecció d'objectes mobles d'època romàntica perfectament contextualitzats en els espais originals de la casa.

VILAMUSEU

C/ Colón, 57
03570 - La Vila Joiosa
Tel.: 966 851 001 ext. 8355

museo@villajoyosa.com
www.vilamuseu.es

A

Antonio Navarro Santafé (Villena, 1906-1983) was a lecturer of drawing at the Higher School of Painting, Sculpture and Engraving of the University of Valencia; at the Official Ceramics School and at San Ildefonso School, both located in Madrid. He was also a Member of the San Carlos Royal Academy in Valencia.

Under the tutelage of José Ortells, his real master who had in turn been a disciple of Benlliure's, he learnt the taste for the artistic representation of animal figures. For this and other reasons, Santafé is considered to belong to the school of the great Valencian master.

Located at the workshop that the artist used to have in Villena, the Museum was opened by the Villena Town Council on June 1st 1985. It is home to nearly 90 works that the artist did not want to get rid of, in addition to some moulds, preparatory drawings of his most highly-valued and best-known works, different working instruments, photographs and personal mementos.

Amongst the works preserved in this Museum stands out the bust of Ruperto Chapí and the projects for the 'Monument to Chapí' located in Villena, as well as miniature representations of bullfighting scenes in which one can appreciate the artist's ability to reflect the tension and drama of bullfighters' passes. The rooms also exhibit a variety of artistic representations of animal figures which, because of their realism, made him deserve nationwide fame. Examples are the monument to the Bear and the Strawberry Tree at the Puerta del Sol in Madrid or the Monument to the Horse in Jerez de la Frontera (Cádiz province), where the artist managed to express both the physical strength of the animal and its recognised nobility as well as its inner beauty.

A

Antonio Navarro Santafé (Villena, 1906-1983) fue profesor de dibujo en la Escuela Superior de pintura, Escultura y Grabado de la Universidad de Valencia; en la Escuela Oficial de Cerámica y en el Colegio San Ildefonso, ambos de Madrid, así como Académico de la Real Academia de San Carlos en Valencia.

Bajo la tutela de José Ortells, su maestro decisivo que a su vez había sido discípulo

Antonio Navarro Santafé (Villena, 1906-1983) va ser professor de dibuix en l'Escola Superior de Pintura, Escultura i Gravats de la Universitat de València; en l'Escola Oficial de Ceràmica i en el Col·legi San Ildefonso, tots dos a Madrid; així com acadèmic de la Reial Acadèmia de Sant Carles de València.

Sota la tutela de Josep Ortells, el seu mestre decisiu que al seu torn havia sigut deixeble de Benlliure, va aprendre el gust per la figura animalística. Per aquest i altres motius es considera que Santafé pertany a l'escola del gran mestre valencià.

Museo escultor Antonio Navarro Santafé VILLENA

de Benlliure, aprendió el gusto por la figura animalística. Por éste y otros motivos se considera a Santafé perteneciente a la escuela del gran maestro valenciano.

El Museo, ubicado en el taller que el artista tenía en Villena, fue inaugurado el 1 de junio de 1985 por el Ayuntamiento de Villena. En él se conservan cerca de 90 obras de las que el artista no se quiso desprender, además de algunos moldes, dibujos

preparatorios de sus más reconocidas obras, instrumentos de trabajo, fotografías y recuerdos personales.

De la obra ubicada en este museo destaca el busto del maestro Ruperto Chapí y los proyectos del "Monumento a Chapí" ubicado en Villena, así como las representaciones en miniatura de escenas de tauromaquia, en las que se observa la capacidad del artista para reflejar la ten-

sión y dramatismo de los pases taurinos. En las salas también se exponen diversas figuras animalísticas cuyo realismo le han hecho merecer fama nacional, como el monumento al Oso y el Madroño de la puerta del Sol madrileña o el Monumento al Caballo de Jerez de la frontera, donde el artista supo plasmar tanto la fortaleza física del animal como su nobleza reconocida y su belleza interior.

El Museu, situat en el taller que l'artista tenia a Villena, va ser inaugurat l'1 de juny de 1985 per l'Ajuntament de Villena. S'hi conserven prop de 90 obres, de les quals l'artista no es va voler desprendre, a més d'alguns motlles i dibuixos preparatoris de les seues obres més reconegudes, instruments de treball, fotografies i records personals.

De l'obra situada en aquest museu destaca el bust del mestre Ruperto Chapí i els projectes del Monument a Chapí situat a Villena, així com les representacions en miniatura d'escenes de tauromàquia, en què s'observa la capacitat de l'artista per a reflectir la tensió i el dramatisme de les passades taurines. En les sales també s'hi exposen diverses figures animalístiques amb un realisme que li ha fet merèixer una fama nacional, com el monument a El oso y el madroño de la Puerta del Sol madrilenya o el Monument al cavall de Jerez de la Frontera, on l'artista va saber plasmar tant la fortalesa física de l'animal com la seua noblesa i bellesa interior.

MUSEO
"ESCULTOR ANTONIO
NAVARRO SANTAFÉ"

C/ A. Navarro Santafé
03400 – Villena
Tel.: 966 150 236

museonavarrosantafe@villena.es
www.turismovillena.com

t The Museum is located at the former *Casa Abadía de la Parroquia de Santiago* [House-Abbey of the Santiago Parish], a sixteenth-century historic building which has also housed the Villena Town Hall for over three hundred years. Access to the Museum is possible through a porticoed courtyard with Renaissance columns. The museum space occupies the north wing of the ground floor of the building and is divided into three large rooms covered by solid brick transversal arches, wooden beams and revoltones [small vaults between beam and ceiling].

The Museum brings together the materials collected for decades by José María Soler García, whose works have turned out to be decisive for the knowledge of our past. Here can be found pieces of great value from the different periods of History, and exhibits of traces that document human occupation in this geographical area from Prehistory to the present day. The oldest findings –belonging to the Middle Palaeolithic– illustrate man's presence in this area already 50,000 years ago; remains from the Upper Palaeolithic, the Epipalaeolithic and the Neolithic have also been preserved. The remains belonging to the Bronze Age are abundant and come from more than 20 settlements, Cabezo Redondo being the most important of them. The vestiges of occupation in Iberian times as well as of the Roman and Arab civilisations are also represented in such important sites as the Iberian settlement of Puntal de Salinas and by remains of columns, pottery and coins pertaining to several Roman villas.

The Museum's best jewel is the Treasure of Villena, discovered by Mr. José María Soler on December 1st 1963. The Treasure consists of sixty pieces made with ten kilos of 23.5-carat gold, apart from a bracelet and an iron knob and two silver bottles which shape a unique group unparalleled by any of the known findings with the same age: 1,000 years B.C.

El Museo se ubica en la que fuera Casa Abadía de la Parroquia de Santiago, un edificio histórico del siglo XVI que desde hace más de trescientos años alberga también el Ayuntamiento de Villena. Se accede al Museo por un patio porticado de columnas renacentistas. El espacio museístico ocupa el ala norte de la planta baja del inmueble y se divide en tres amplias salas cubiertas por arcos transversales de ladrillo macizo, vigas de madera y revoltones.

El museu se situa en l'antiga casa abadía de la parròquia de Santiago, un edifici històric del segle XVI que des de fa més de 300 anys també conté l'Ajuntament de Villena. S'hi accedeix per un pati porticat de columnes renaixentistes. L'espai museístic ocupa l'ala nord de la planta baixa de l'immoble i es divideix en tres àmplies sales cobertes per arcs transversals de rajola massissa, bigues de fusta i revoltons.

El Museu reuneix els materials recollits durant dècades per José María Soler García, els treballs del qual han sigut decisius per al coneixement del nostre passat. Hi trobem peces de gran valor procedents dels diferents períodes de la història i s'hi exhibeixen vestigis que documenten l'ocupació humana d'aquesta comarca

Museo Arqueológico “José María Soler” VILLENA

El Museo reúne los materiales acopiados durante décadas por José María Soler García, cuyos trabajos han sido decisivos para el conocimiento de nuestro pasado. Aquí encontramos piezas de gran valor procedentes de los diferentes períodos de la Historia, exhibiéndose vestigios que documentan la ocupación humana de esta comarca desde la Prehistoria hasta la actualidad. Los hallazgos más antiguos ilustran la presencia del hombre en esta zona desde hace 50.000 años, pertene-

cientes al Paleolítico Medio, también se conservan restos del Paleolítico Superior, del Epipaleolítico y del Neolítico. Los restos pertenecientes a la Edad del Bronce son cuantiosos y provienen de más de 20 poblados, siendo el Cabezo Redondo su máximo exponente. Los vestigios de ocupación de la época ibérica y de las civilizaciones romana y árabe también están representados en yacimientos tan importantes como el poblado ibérico del Puntal de Salinas y por restos de columnas, ce-

rámica y monedas pertenecientes a varias villas romanas.

La mayor joya del Museo es el Tesoro de Villena, descubierto el 1 de diciembre de 1963 por D. José María Soler. Consta el Tesoro de sesenta piezas realizadas con diez kilos de oro de 23'5 quilates, además de un brazalete y un pomo de hierro y dos botellas de plata que configuran un conjunto único sin posible comparación con ninguno de los hallazgos conocidos de su misma antigüedad: 1.000 años a.C.

des de la prehistòria fins a l'actualitat. Les troballes més antigues il·lustren la presència de l'home en aquesta zona des de fa 50.000 anys, pertanyents al paleolític mitjà, també es conserven restes del paleolític superior, de l'epipaleolític i del neolític. Les restes pertanyents a l'edat del bronze són quantioses i provenen de més de 20 poblats, sent-ne el de Cabezo Redondo el màxim exponent. Els vestigis d'ocupació ibèrica i de les civilitzacions romana i àrab també estan representats en jaciments tan importants com el poblat ibèric de Puntal de Salinas i per restes de columnes, ceràmica i monedes pertanyents a diverses vil·les romanes.

La joia més gran del Museu és el Tresor de Villena, descobert l'1 de desembre de 1963 per José María Soler. Consta de seixanta peces realitzades amb deu quilos d'or de 23,5 quirats, a més d'un braçalet i un pom de ferro i dues botelles de plata que configuren un conjunt únic sense possible comparació amb cap de les troballes conegudes de la mateixa antiguitat: 1.000 anys a. de C.

MUSEO ARQUEOLÓGICO
"JOSÉ MARÍA SOLER"

Pl. de Santiago, 1
03400 – Villena
Tel.: 965 801 150 ext. 433 y 437
Fax: 965 806 146

museo@villena.es
www.museovillena.com

The Central Board of the Villena Moors and Christians Festivity acquired the Selva family's house-palace, at Plaza de Santiago, to turn it into its venue in 1977. The 'Festero' Museum –situated therein– was opened in 1980. It occupied the whole first floor of the building. Around the year 2000, when the *Casa del Festero* [House of the Festero (any participant in this Festivity)], the museum was moved to the second floor of the building.

It is formed by a large room subdivided into three spaces with a U shape where all the exhibited materials are located. The content of the collections kept in the museum provides a very complete selection about the Villena Moors and Christians festivity. It mainly refers to its historical aspect, to its tradition and age, the oldest and most valuable materials being the ones from the 19th century –which in turn make it possible to perpetuate the knowledge about the oldest period of the Moors and Christians festivity and about the different *comparsas* [Moors and Christians groups]. The twentieth-century items allow us to know the evolution that this Villena festivity had throughout that century.

The most important collection in the museum is the one corresponding to the costumes worn by all the *comparsas*, both old and modern ones, in addition to weapons and implements used by those *comparsas* in parades, pictures, photographs, music scores and old documents. All these materials were kindly donated by their former owners.

En 1977, la Junta Central de Fiestas de moros y cristianos de Villena adquirió la casa-palacio de la familia Selva, en la Plaza de Santiago, para convertirla en su sede y, en 1980, se inauguró el Museo Festero, que estaba ubicado en ella, ocupando toda la primera planta del edificio. Sobre el año 2000, al reformarse la Casa del Festero, el museo se ubicó en la segunda planta del edificio.

El 1977, la Junta Central de Festes de Moros i Cristians de Villena va adquirir la casa-palau de la família Selva, en la plaça de Santiago, per a convertir-la en seu i, en 1980, es va inaugurar el Museu Fester, que ocupava tota la primera planta de l'edifici. Cap a l'any 2000, en reformar-se la Casa del Fester, el museu es va traslladar a la segona planta de l'edifici.

Museo Festero de VILLENA

Está formado por una gran sala subdividida en tres espacios en forma de U, en los que ubican todos los materiales exhibidos. El contenido de las colecciones de que consta el museo recoge una muestra muy completa de lo que son las fiestas de moros y cristianos de Villena y atiende, sobre todo, al aspecto histórico de éstas, a su tradición y a su antigüedad, siendo los

materiales del siglo XIX los más antiguos y preciados que contiene y que permiten que se perpetúe el conocimiento del período más antiguo de las fiestas de moros y cristianos y de las comparsas. Los objetos del siglo XX permiten conocer la evolución que han sufrido las fiestas de Villena a lo largo de todo nuestro siglo.

La colección más importante del museo es la de trajes festeros de todas las comparsas, tanto antiguos como modernos, además de armas y utensilios utilizados por las comparsas en los desfiles, cuadros, fotografías, partituras musicales y documentos antiguos. Todos estos materiales han sido donados amablemente por sus antiguos propietarios.

Està format per una gran sala subdividida en tres espais en forma d'O, on se situen tots els materials exhibits. El contingut de les col·leccions del museu arreplega una mostra molt completa del que són les festes de moros i cristians de Villena i atén, sobretot, a l'aspecte històric, a la seua tradició i antiguitat, sent els materials del segle XIX els més antics i preats que conté i que permeten que es perpetue el coneixement del període més antic de les festes de moros i cristians i de les comparses. Els objectes del segle XX permeten conèixer l'evolució que han patit les festes de Villena al llarg de tot el nostre segle.

La col·lecció més important del museu és la de vestits festers de totes les comparses, tant antics com moderns, a més d'armes i utensilis utilitzats per les comparses en les desfilades, quadres, fotografies, partitures musicals i documents antics. Tots aquests materials han sigut donats amablement pels seus antics propietaris.

MUSEO FESTERO DE VILLENA

Junta Central de Fiestas de Moros y
Cristianos de Villena
Plaza de Santiago, 2
03400 - Villena
Tel.: 965 343 050

info@juntacentral.com
www.juntacentral.com

The Ethnological Museum of the town of Xaló, in the Alicante province, allows the visitor to make a tour through the history, the archaeology and the customs of a small town. Despite its origin as a centre based on an ethnological type of approach, the museological collection has a multidisciplinary nature which reflects the richness of this town's heritage. This centre is located in a completely new building with a central courtyard that has two permanent exhibition rooms and a multipurpose room. The exhibition project of the Xaló Ethnological Museum is supported on the utilisation of texts, objects and images, and it is articulated around three rooms. In Room I, visitors immerse themselves in the physical environment of this geographical area and in the historical evolution of the Xaló urban nucleus. A didactic journey is proposed from prehistory to the present day, going through the Bronze Age, the Iberian culture, the Romanisation, the Muslim rule, the Christian conquest, the expulsion of the Moorish, and the Majorcan resettlement, as well as the urban evolution of this municipality.

Room II –dedicated to the ethnological exhibition– focuses on the different aspects of traditional society, paying special attention to the various local handicrafts, as well as to aspects of everyday life. The Museum completes its content with a regular programme of temporary exhibitions, lectures, concerts, didactic workshops or audiovisual projections.

E

El Museu Etnològic de la localitat alacantina de Xaló permet al visitant realitzar un recorregut a través de la història, l'arqueologia i els costums d'un poble. Tot i que va nèixer com a centre etnològic, la col·lecció museològica té un caràcter multidisciplinari que reflecteix la riquesa patrimonial del municipi. Aquest centre s'ubica en un edifici de nova planta, amb un pati central, dues sales d'exposició permanents i una sala multiusos. El projecte expositiu del Museu Etnològic de Xaló es fonamenta en la utilització de textos, objectes i imatges i s'articula al voltant de tres sales. En la sala I, el visitant s'introdueix en el medi físic de la zona i en l'evolució

Museu Etnològic de XALÓ

El Museu Etnològic de la localitat aliantina de Xaló permet al visitant realitzar un recorrid a través de la història, la arqueologia i les costumbres de un poble. A pesar de tener su gènesis como un centro de tipo etnològic, la colecció museològica tiene un caràcter multidisciplinar que refleja la riqueza patrimonial del municipio. Este centro, que se ubica en un edificio de nueva planta con un patio central, cuenta con dos salas de exposició permanente y una sala multiusos. El

proyecto expositivo del Museu Etnològic de Xaló se fundamenta en la utilizació de textos, objetos e imágenes, y se articula en torno a tres salas. En la sala I, el visitante se adentra en el medio físico de la zona y en la evolución histórica del núcleo urbano de Xaló. Planteando un viaje didáctico desde la prehistoria hasta la época actual, pasando por la Edad del Bronce, la cultura ibérica, la romanización, el dominio musulmán, la conquista cristiana, la expulsión de los moriscos, la repoblación

mallorquina, así como la evolución urbana del municipio.

La sala II, dedicada a la muestra etnològica, se centra en los diferentes aspectos de la sociedad tradicional, prestando especial atención a las diferentes actividades artesanales locales, así como a aspectos de la vida cotidiana. El museo complementa su contenido con la programación regular de exposiciones temporales, conferencias, conciertos, talleres didácticos o proyecciones audiovisuales.

històrica del nucli urbà de Xaló. Planteja un viatge didàctic des de la prehistòria fins a l'època actual, passant per l'edat del bronze, la cultura ibèrica, la romanització, el domini musulmà, la conquesta cristiana, l'expulsió dels moriscos, la repoblació mallorquina, així com l'evolució urbana del municipi.

La sala II, dedicada a la mostra etnològica, se centra en els diferents aspectes de la societat tradicional, presta una especial atenció a les diferents activitats artesanals locals, així com aspectes de la vida quotidiana. El Museu complementa el contingut amb la programació regular d'exposicions temporals, conferències, concerts, tallers didàctics o projeccions audiovisuals.

MUSEU ETNOLÒGIC DE XALÓ

Avinguda Joan Carles I, 45

03727 - Xaló

Tel.: 966 480 217

museu@xalo.org